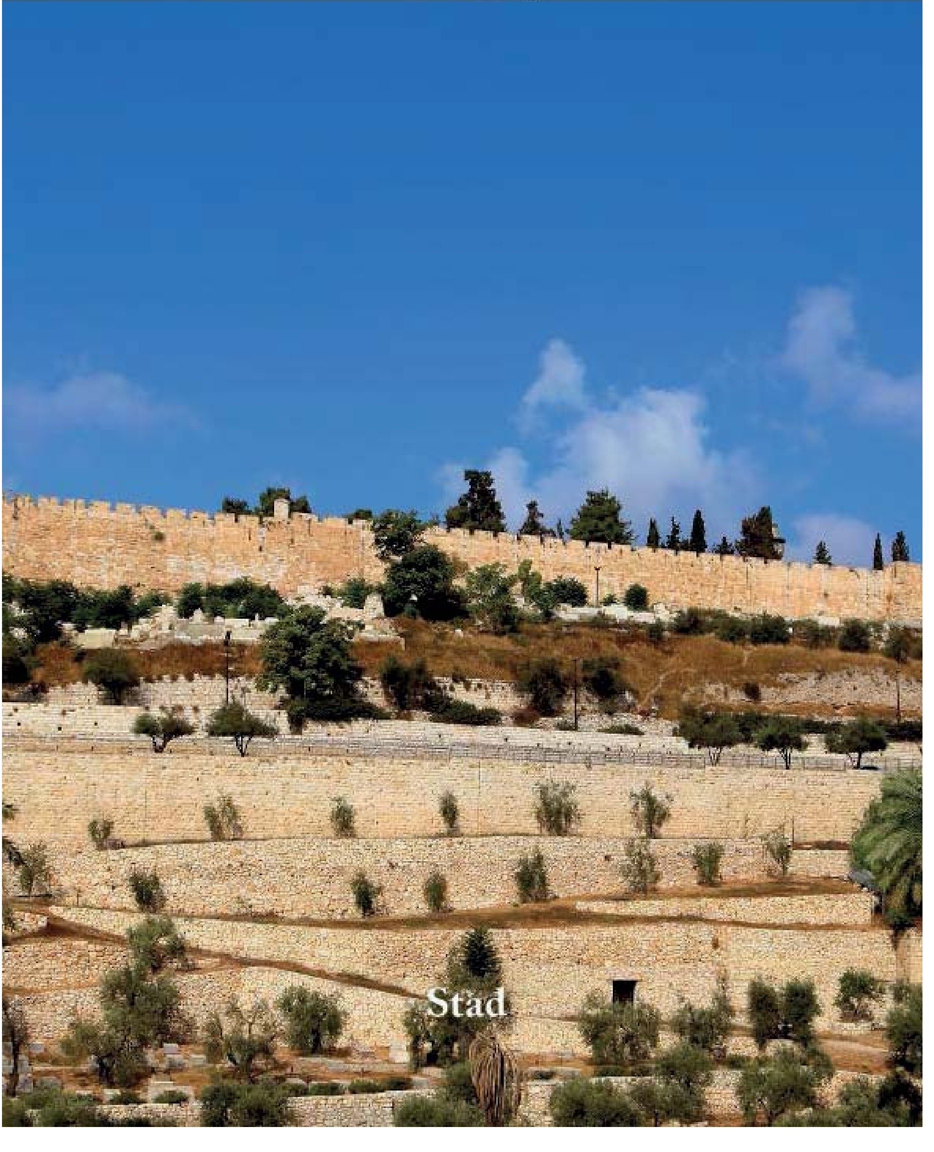
Zacharia
Toegelicht & toegepast 38

Ger de Koning

Zacharia
Toegelicht & toegepast

Zacharia

Toegelicht & toegepast

Stad

Ger de Koning

Deze publicatie is verkrijgbaar in boekvorm in één band met Haggaï en Maleachi bij Uitgeverij Daniël:

Omslagontwerp: Theis-Jan Goudswaard
Foto: De Gouden Poort aan de oostkant van de tempel in Jeruzalem, Israël
Lay-out: Jan Noordhoek

Inhoud

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

Historische boeken

Jz	Jozua
Ri	Richteren
Ru	Ruth
1Sm	1 Samuel
2Sm	2 Samuel
1Kn	1 Koningen
2Kn	2 Koningen
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken
Ea	Ezra
Ne	Nehemia
Es	Esther

Poëtische boeken

Jb	Job
Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Pr	Prediker
Hl	Hooglied

Profetische boeken

Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Kl	Klaagliederen
Ez	Ezechiël
Dn	Daniël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggaï
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

Nieuwe Testament

Mt	Mattheüs
Mk	Markus
Lk	Lukas
Jh	Johannes
Hd	Handelingen
Rm	Romeinen
1Ko	1 Korinthiërs
2Ko	2 Korinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Ko	Kolossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timotheüs
2Tm	2 Timotheüs
Tt	Titus
Fm	Filémon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Judas
Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).
De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Verwijzingen

De tekst van *Zacharia* staat in dit commentaar. In een aantal gevallen worden tekstverwijzingen voluit geciteerd. Alle andere tekstverwijzingen kan de lezer zelf in de Bijbel opzoeken.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes [ ]

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst cursief wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament, die uit de TELOS-vertaling worden genomen, worden drie soorten haakjes gebruikt. Over het gebruik hiervan wordt in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling het volgende gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes [ ]

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

S*cherpe haakjes* < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.´

Vooraf

Zacharia is een tijdgenoot van Haggaï en profeteert samen met hem *(Ea 5:1)*. Hij spreekt in het bijzonder tot en over Jeruzalem als het middelpunt van Gods handelingen met de aarde. Zacharia spreekt over zowel de eerste als de tweede komst van Christus, want Jeruzalem is de stad van de grote Koning, dat is Christus. Het is de stad die God heeft uitgekozen om Zijn Naam daar te laten wonen. Dat zal gebeuren, ondanks alle pogingen om de stad voorgoed te verwoesten. Over die pogingen en de overwinning van de HEERE spreekt Zacharia uitvoerig.

Ger de Koning
Middelburg, herzien februari 2023

Het boek Zacharia

Inleiding

Het boek *Zacharia* neemt een bijzondere plaats in onder de zogenaamde 'kleine profeten'. Dat is zo door de lengte van zijn boek dat liefst veertien hoofdstukken bevat, maar ook omdat er uitvoerige profetieën in staan over de Messias, de wereldrijken en de oordelen daarover en over Juda, Israël en Jeruzalem.

De tijd waarin Zacharia leeft en profeteert, is na de ballingschap, evenals Haggaï en Maleachi. Zacharia en Haggaï profeteren vrij kort na de terugkeer van een handjevol Israëlieten vanuit Babel naar het land en de plaats waar de HEERE heeft gewoond. Als dit kleine groepje van Gods volk weer in het land is, beginnen ze met de herbouw van de tempel, maar houden daarmee op onder de druk van hun vijanden. Die weten koning Arthahsasta te bewegen een bevel uit te vaardigen om hen met de herbouw te laten stoppen. Het gevolg is dat de herbouw ongeveer zestien jaar stilligt, tot het tweede jaar van Darius – dat is niet dezelfde als die van Daniël, maar een latere *(Ea 4:23-24)*.

Onder het volk is gezapigheid opgetreden. Dan roept God twee profeten, Haggaï en Zacharia *(Ea 5:1)*. Beide profeten hebben hun boodschap opgeschreven. Wat Haggaï en Zacharia hebben geprofeteerd, is ook voor ons van belang. Daarom is het opgeschreven en opgenomen in Gods Woord.

Haggaï spreekt over *"het verlangen van alle heidenvolken" (Hg 2:8)*, dat is de Messias, Die naar Zijn tempel komt. Daarover spreekt Zacharia ook, maar hij spreekt ook over het herstel van de twee en de tien stammen in het land, waardoor er weer één volk in het land zal wonen.

De opwekking onder Zacharia is beperkt, want na zijn optreden zakt het volk weer weg in ongeloof. Dit ongeloof vindt in de dagen van de Heer Jezus zijn hoogtepunt als Zijn volk Hem verwerpt. Toch is Zijn komst het duidelijkste bewijs van de betekenis van de naam Zacharia. Zacharia betekent 'de HEERE gedenkt'.

Het gevolg van de verwerping is dat het volk al vele eeuwen lijdt en in de nog komende grote verdrukking een ongekend lijden zal ervaren. Ze

zullen denken dat God hen vergeten is, maar ze zullen ook merken dat Hij gedenkt en op de bepaalde tijd uitkomst zal geven om hen ten slotte te zegenen. Dan zal de profetie van Zacharia ten volle worden vervuld.

Zacharia is geboren in Babel in een priesterlijke familie die gebruikmaakt van de gelegenheid die Kores biedt om naar Israël terug te keren *(Ea 5:1; 6:14; Ne 12:4,16)*. Net als Jeremia en Ezechiël is hij zowel priester als profeet. Hij is priester door geboorte en profeet door roeping. Net als Jeremia wordt hij als jongeman geroepen *(Zc 2:4; Jr 1:6)*. Hij treedt op twee maanden nadat Haggaï met profeteren is begonnen *(Hg 1:1)*. De duur van zijn dienst is onbekend.

Zacharia is een jonge man. Hij moet als kind teruggekeerd zijn uit Babel en weet niets van de ballingschap en de aanleiding daartoe. Toch kiest God hem als Zijn boodschapper en niet een van de ouderen. Een jonge man vertegenwoordigt jeugdige energie die nodig is voor een trouwe dienst in 'overblijfseltijden'.

Indeling van het boek

We kunnen van dit boek de volgende onderverdeling maken:

Deel 1: Inleiding en nachtgezichten *(Zacharia 1-6)*

1. Inleiding op het boek *(Zacharia 1:1-6)*
   a. Datum en naam van de schrijver *(Zacharia 1:1)*
   b. Oproep tot bekering *(Zacharia 1:2-6)*
2. Serie van acht nachtgezichten *(Zacharia 1:7-6:8)*
   a. De ruiter tussen de mirten *(Zacharia 1:7-17)*
   b. De vier horens en de vier smeden *(Zacharia 1:18-21)*
   c. De man met het meetsnoer *(Zacharia 2:1-13)*
   d. Reiniging en herstel van Israël als priesterlijke natie *(Zacharia 3:1-10)*
   e. De gouden kandelaar en de twee olijfbomen *(Zacharia 4:1-14)*
   f. De vliegende boekrol *(Zacharia 5:1-4)*
   g. De vrouw in de efa *(Zacharia 5:5-11)*
   h. De vier wagens *(Zacharia 6:1-8)*
3. De symbolische kroning van Jozua de hogepriester *(Zacharia 6:9-15)*

<u>Deel 2</u>: Het probleem van het vasten en de beloften van de toekomst *(Zacharia 7-8)*

a. De vraag van de delegatie uit Bethel *(Zacharia 7:1-3)*
b. Het verwijt van de HEERE *(Zacharia 7:4-7)*
c. Het bevel om zich te bekeren *(Zacharia 7:8-14)*
d. Tien beloften over het herstel van Israël in Gods gunst *(Zacharia 8:1-23)*

<u>Deel 3</u>: Twee lasten: de Messias en Zijn rijk *(Zacharia 9-14)*

1. De eerste last: de komst en verwerping van de Messias *(Zacharia 9-11)*
   a. De komst van de messiaanse Koning *(Zacharia 9:1-10:12)*
      - De verwoesting van de volken en de bewaring van Sion *(Zacharia 9:1-8)*
      - De komst van Sions Koning *(Zacharia 9:9-10)*
      - De bevrijding en zegen van Sions volk *(Zacharia 9:11-10:1)*
      - Waarschuwing en bemoediging *(Zacharia 10:2-4)*
      - Israëls overwinning over zijn vijanden *(Zacharia 10:5-7)*
      - Israëls complete bevrijding en herstel *(Zacharia 10:8-12)*

   b. De verwerping van de messiaanse Herder-Koning *(Zacharia 11:1-17)*
      - Inleiding *(Zacharia 11:1-3)*
      - De profetie van de verwerping van de goede Herder *(Zacharia 11:4-14)*
      - De waardeloze herder *(Zacharia 11:15-17)*

2. De tweede last: de komst en ontvangst van de Messias *(Zacharia 12-14)*
   a. De bevrijding en bekering van Israël *(Zacharia 12:1-13:9)*
      - De belegering van Jeruzalem *(Zacharia 12:1-3)*
      - De Goddelijke bevrijding *(Zacharia 12:4-9)*
      - Israëls complete bevrijding van de zonde *(Zacharia 12:10-13:9)*

   b. De terugkeer van de Messias en de vestiging van Zijn koninkrijk *(Zacharia 14:1-21)*
      - De belegering van Jeruzalem *(Zacharia 14:1-2)*
      - De tekenen van de terugkeer van de Messias *(Zacharia 14:3-8)*

- De vestiging van het koninkrijk van de Messias *(Zacharia 14:9-11)*
- De straf van Israëls vijanden *(Zacharia 14:12-15)*
- De algemene aanbidding van de Koning *(Zacharia 14:16-19)*
- HEILIG VOOR DE HEERE *(Zacharia 14:20-21)*

Zacharia 1

Datering en afzender | *vers 1*

> *1 In de achtste maand, in het tweede jaar van Darius, kwam het woord van de HEERE tot Zacharia, de zoon van Berechja, de zoon van Iddo, de profeet:*

Evenals bij Haggaï wordt de datering van de profetie van Zacharia gedaan naar de regering van een heidense vorst. Dat geeft aan, zoals al bij *Haggaï 1* is opgemerkt *(Hg 1:1)*, dat de tijden van de volken zijn aangebroken *(Lk 21:24; Dn 7:1; 8:1)*. God heeft door het falen van het volk Zijn troon verplaatst van Jeruzalem naar Babel en de opvolgers daarvan. Babel is gevallen, de Meden en Perzen heersen nu over Israël met Darius aan het hoofd. Vandaar dat zijn naam wordt vermeld.

Zacharia begint met profeteren twee maanden nadat Haggaï is begonnen. Het mag wel als een bijzondere zegen worden gezien dat God na Haggaï een tweede profeet naar Zijn volk zendt. Het is het woord van de profetie dat van de HEERE komt, van Hem uitgaat en aan Zacharia gegeven wordt. Hoe dat woord van de HEERE tot hem is gekomen, wordt niet vermeld. Het kan zijn bijvoorbeeld in een visioen of in zijn hart of in een droom.

De naam Zacharia betekent 'de HEERE gedenkt'; Berechja betekent 'de HEERE zegent'; Iddo betekent 'de bepaalde tijd'. We kunnen naar aanleiding van de betekenis van de namen zien dat de HEERE *gedenkt* en Zijn volk niet is vergeten, zoals het soms lijkt vanwege alle lijden dat over het volk is gekomen, en *zegent* op *de*, door Hem, *bepaalde tijd*.

In *Ezra 5* wordt Zacharia de zoon van Iddo genoemd *(Ea 5:1)*, terwijl hier blijkt dat Berechja zijn vader is. Het kan erop wijzen dat Iddo zijn grootvader is en dat zijn vader in zijn jeugd is gestorven.

De toorn van de HEERE | *vers 2*

> *2 De HEERE is zeer toornig geweest op uw vaderen.*

De profeet valt met de deur in huis. Hij wil zijn volksgenoten in hun geweten treffen. Zij zijn niet beter dan hun vaderen. Door de schuld van de vaderen is de tempel verwoest. Maar zij zijn ook nalatig in de herbouw

ervan. Het is gemakkelijk om aan onze omstandigheden te wennen, zonder te letten op de hand van de Heer die ons in die omstandigheden heeft gebracht vanwege onze ontrouw.

De profeet weidt niet uit over de aanleiding van de toorn. Door er op deze manier over te spreken vraagt hij hun als het ware in hun herinnering na te gaan bij welke gelegenheden die toorn zichtbaar is geworden. Dat moet ertoe leiden dat ze ontdekken wat de aanleiding ervan is geweest. Dat zal hun een halt toeroepen in hun ontrouw aan de HEERE. De profeet waarschuwt op duidelijke wijze dat God niet met Zich laat spotten.

Ze zijn wel teruggekeerd naar het land van God, maar niet naar God Zelf. Hun ballingschap en de verwoesting van de stad en de tempel zijn duidelijke bewijzen van Gods toorn. Maar er is een weg terug en dat is de weg van bekering tot de HEERE met hun hele hart. Daarom volgt in het volgende vers op de toorn het aanbod van genade.

Keer terug naar Mij | *vers 3*

> *3 Daarom, zeg tegen hen: Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Keer terug naar Mij,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten,*
> *dan zal Ik naar u terugkeren,*
> *zegt de HEERE van de legermachten.*

Omdat ze geen voorrang meer geven aan de herbouw van de tempel, *"daarom"* moet Zacharia hen nu oproepen tot bekering. Het is een opdracht van de HEERE aan hem.

Drie keer spreekt Zacharia in zijn inleidende verzen over bekering: in de *verzen 3,4,6*. Hij doet dat juist tot hen die mogelijk denken dat zij zich toch bekeerd hebben omdat zij uit Babel zijn teruggekeerd. Bekering zien we gewoonlijk als iets dat alleen bij een evangelieboodschap aan ongelovigen hoort. Dat is niet juist. Hier horen we over de noodzaak van bekering voor het volk van God. Het is de oproep aan Gods volk om zich om te keren van de weg die zij gaan en met berouw terug te keren naar de HEERE. Dan zal Hij naar hen terugkeren met zegen en niet met vloek. Eerst moet het volk zich bekeren tot de HEERE, dan keert Hij Zich naar hen *(Ml 3:7; Jk 4:7; 2Kr 15:2; Jr 3:12; Ez 18:30; Mi 7:19)*.

Ook als gelovigen moeten wij ons soms bekeren. Dat betekent niet een ‘dagelijkse bekering’, alsof wij elke dag als boetvaardige zondaars tot God moeten komen alsof we nooit kinderen van God geworden zijn. Maar het Nieuwe Testament spreekt wel over bekering van gelovigen. We zien dat in de zendbrieven van Johannes aan de zeven gemeenten in Klein-Azië. In de meeste daarvan worden de ontvangers ervan opgeroepen zich te bekeren omdat er zonden in die gemeenten aanwezig zijn *(Op 2:5,16,22; 3:3,19)*. We horen het ook als de Heer Jezus tegen Petrus, die al bekeerd is, zegt: *"Als je eens bekeerd bent" (Lk 22:32)*.

Het is duidelijk dat ook voor de gelovige geldt dat hij moet belijden als er iets niet goed zit. Hij moet op de knieën voor God, en ook voor de naaste, als tegen die naaste is gezondigd. Er is altijd een weg terug, zowel voor de individuele gelovige als voor een groep gelovigen, een weg die altijd gaat via berouw en belijdenis. Dat deze weg er is, is het gevolg van het werk van Christus.

De weigering om te belijden is de oorzaak van de ellende. Niemand kan zich verschuilen achter de misleidende gedachte dat hij zich niet kan bekeren. Als God oproept tot bekering, houdt dat ook in dat Hij de kracht daartoe geeft. Hij stelt die kracht in de oproep ter beschikking. Het is aan de mens er gebruik van te maken.

De naam *"HEERE van de legermachten"* is kenmerkend voor de drie laatste profeten en wordt door hen samen meer dan tachtig keer gebruikt. In dit vers alleen al wordt deze naam drie keer gebruikt.

Volg het kwade niet na | *vers 4*

> *4 Wees niet als uw vaderen, tot wie de vroegere profeten gepredikt hebben: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Bekeer u toch van uw slechte wegen en van uw slechte daden. Maar zij luisterden niet en sloegen geen acht op Mij, spreekt de HEERE.*

Hun vaderen hebben niet geluisterd naar de vroegere profeten *(Zc 7:12)*, dat zijn de profeten van vóór de ballingschap, en hebben zich niet bekeerd *(Jr 25:3-8; 2Kn 17:13)*. Slecht voorbeeld doet slecht volgen en daar waarschuwt de profeet dan ook voor. God vereenzelvigt Zich hier met de profeten die in Zijn Naam hebben gesproken. Hij zegt niet dat ze niet naar de profeten heb-

ben geluisterd, maar dat ze niet naar *Hem* hebben geluisterd. Niet luisteren naar Gods profeten staat gelijk aan het niet luisteren naar God *(vgl. Mt 10:40)*.

Twee vragen | *vers 5*

> 5 *Uw vaderen, waar zijn zij?*
> *En de profeten, leven zij voor eeuwig?*

Het is alsof Zacharia met deze twee vragen de te verwachten tegenwerpingen tegen zijn oproep wil ontkrachten. In het volgende vers komt het antwoord op deze vragen.

Zowel de vaderen als de profeten zijn er niet meer. Voor Zacharia en zijn tijdgenoten is het belangrijk de les van het verleden te leren. In het algemeen is er ook nu weinig kennis van de geschiedenis. Men geeft zich geen rekenschap van de lessen die in de (kerk)geschiedenis te vinden zijn. Geschiedenis moeten we zien in het licht van het Woord van God. Gods hand in de geschiedenis is alleen te toetsen aan dit Woord. Zo gebeurt het in dit eerste hoofdstuk.

Waarvoor God heeft gewaarschuwd, is ook letterlijk in vervulling gegaan. Het oordeel heeft de vaderen weggenomen en de profeten zijn gedood. Maar zij zijn niet beter dan hun vaderen. De profeten leven voort in hun woorden, want Gods Woord gaat nooit verloren. De woorden van de profeten zijn vervuld aan de vaderen. Ze moeten erkennen dat God heeft gedaan waarmee Hij heeft gedreigd en dat Hij Zijn oordeel over hen heeft voltrokken *(Dt 28:45; Jz 23:15-16; Kl 2:17)*.

Bedoeling van wat God zegt | *vers 6*

> 6 *Maar Mijn woorden en Mijn verordeningen,*
> *die Ik Mijn dienaren, de profeten, geboden had,*
> *hebben die uw vaderen niet getroffen, zodat zij zich bekeerden?*
>
> *Zij zeiden: Zoals de HEERE van de legermachten Zich voorgenomen had met ons te doen, overeenkomstig onze wegen en onze daden, zo heeft Hij met ons gedaan.*

De waarheid van God die gepredikt is, blijft onverminderd van kracht *(Js 14:24)*.

De HEERE van de legermachten heeft gezworen:Voorwaar, zoals Ik [het] Mij voorgenomen heb, zo zal het gebeuren, en zoals Ik [het] besloten heb, zal het tot stand komen. (Js 14:24)

Gods *"woorden"* en *"verordeningen"* treffen altijd doel. Dat hebben de vaderen ondervonden toen ze zich niet bekeerden. De bewijzen daarvan zijn geleverd, niet in de laatste plaats door de wegvoering in ballingschap. Dat zullen zij ook ondervinden als ze zich niet bekeren. Het Woord van God is levend en blijvend tot in eeuwigheid *(1Pt 1:23-25)*. Wat God zegt, gebeurt, of het nu om zegen gaat of om vloek.

In dagen van de grootste ontrouw in de gemeente blijft het onze steun. De erkenning van de waarheid van Gods Woord is de eerste stap op weg naar de zegen.

Een nieuw woord van de HEERE | *vers 7*

> *7 Op de vierentwintigste dag van de elfde maand – dat is de maand Sjebat – in het tweede jaar van Darius, kwam het woord van de HEERE tot Zacharia, de zoon van Berechja, de zoon van Iddo, de profeet:*

Het eerste nachtgezicht krijgt Zacharia drie maanden na zijn inleidende woorden. Hij moet alleen spreken als de HEERE hem dit opdraagt. Na drie maanden komt die opdracht. Elk nachtgezicht draagt bij aan het totale beeld van de toekomstige heerlijkheid van Israël. De nachtgezichten dienen als een bemoediging voor het volk om door te gaan met de herbouw van de tempel. We kunnen zeggen dat het belang van het visioen dit is: hoewel Israël nog niet in zijn beloofde positie is, denkt God er al aan.

De reeks van visioenen voert ons door de tijd van Gods handelen met Israël heen. Die tijd loopt vanaf de tijd van hun tuchtiging door God onder de heidense machten tot de tijd dat ze worden hersteld in hun land met hun herbouwde stad en tempel onder hun Messias-Koning. Het eerste visioen geeft het algemene thema van de hele reeks; de andere visioenen voegen details toe. Terwijl de wereld bezig is met zijn eigen werkzaamheden, zijn Gods ogen en het hart van de Messias gericht op de nederige toestand van Israël en op de tempel in Jeruzalem.

De Man op het rode paard | *vers 8*

> *8 Ik zag 's nachts, en zie, een Man Die op een rood paard reed en Hij stond tussen de mirten die zich in de diepte bevonden, en achter Hem waren er rode, bruine en witte paarden.*

Wat Zacharia te zien krijgt, vindt 's nachts plaats. Hij slaapt niet, hij ziet niet in een droom, maar is in een wakende toestand. Hij ziet een Man. Dit is de Heer Jezus *(vers 11)*, Die hier voor de eerste keer in het boek wordt genoemd. Hij zit op een rood paard. Achter Hem staan nog andere paarden, elk met een andere kleur. Aan het begin van alle visioenen staat de Heer Jezus. Om Hem gaat het, Hij bepaalt de toekomst en is het Middelpunt ervan.

De oproep *"zie"* is om de aandacht met nadruk te vestigen op het wonderlijke en tevens belangrijke van wat er te zien is. Het is ook bedoeld hem aandachtig toe te laten zien.

Rood is de kleur van bloed, van bloedvergieten *(Js 63:2-4)*. Maar de Man strijdt niet. Het is alsof Hij Zich erop voorbereidt. De paarden stellen machten voor, rijken die nog moeten komen. Ze staan achter de Man op het rode paard. Zonder Hem kunnen ze geen voet verzetten. Hem is alle macht in de hemel en op de aarde gegeven *(Mt 28:18)*.

Hij staat *"tussen de mirten die zich in de diepte"* bevinden. De mirten in de diepte zijn een voorstelling van het overblijfsel van Israël, waarmee de HEERE Zich verbindt. Hij staat tussen hen in. Het dal wijst op een toestand van vernedering. Mirten worden steeds vermeld in verbinding met het vrederijk. Ze lijken naar die tijd heen te wijzen. Nu is het nog niet zo, ze staan nog in de diepte en niet op de hoogte.

Mirten zijn altijdgroene bomen en horen bij het Loofhuttenfeest *(Ne 8:15-16)* en in het Messiaanse rijk *(Js 41:19; 55:13)*. Ze kondigen een tijd van zegen in het vrederijk aan. Het herstel zal beginnen in de diepten, door vernedering en boetedoening.

Israël wordt nog altijd vernederd door de volken en is nog steeds de staart en niet het hoofd van de volken. Toch kan God die vrede al bewerken in de harten van hen die de plaats innemen in de diepte, van verootmoediging, onder de boodschap van de profeet, die het hart en geweten wil bereiken.

De paarden zijn engelenmachten – of winden of geesten *(Zc 6:5)* – die de geschiedenis besturen van de wereldmachten na Babel. Zij krijgen de vrijheid de aarde te doorkruisen. Zoals al is gezegd, ze staan *achter* de Man. Er is niets in ons leven of in de geschiedenis wat gebeurt zonder Zijn toelating *(Sp 21:1)*.

De paarden met de drie verschillende kleuren stellen de drie rijken na Babel, dat al gevallen is, voor. De rode paarden stellen het Medisch-Perzische rijk voor. Dat rijk heeft dezelfde kleur als het paard waarop de Man zit, mogelijk omdat op dat moment het Medisch-Perzische rijk de Israëlieten gunstig gezind is *(Ea 6:1-15)*.

De vraag om uitleg | *vers 9*

> *9 Ik zei: Mijn Heere, wat betekenen deze [dingen]? Toen zei de Engel Die met mij sprak tegen mij: Ík zal u laten zien wat deze [dingen] betekenen.*

Zacharia vraagt om uitleg. Hij krijgt die van een engel. Zijn vragende houding is een goede houding voor een jongeman. Deze engel is waarschijnlijk degene door wie de HEERE Zijn mededelingen aan Zacharia doet, en niet de Engel van de HEERE *(vgl. Op 1:1; 22:6)*. De engel geeft niet zelf het antwoord, maar geeft aan waar Zacharia naar moet kijken om het antwoord te krijgen.

Het antwoord | *vers 10*

> *10 Toen antwoordde de Man Die tussen de mirten stond: Dit zijn degenen die de HEERE uitgezonden heeft om het land door te gaan.*

Het antwoord op de vraag van Zacharia wordt door de Man, dat is de Heer Jezus, gegeven. Hij is de Bron naar Wie alle antwoorden, door wie ook gegeven, terug te voeren moeten zijn. In Zijn antwoord laat Hij Zijn grote belangstelling zien voor alles wat er op aarde gebeurt, vooral in verbinding met Zijn volk Israël en met de Zijnen *(vgl. Jb 1:7; 2:2)*. De regeringsmacht is aan de volken gegeven voor een tijd, maar ze zijn wel verantwoording aan Hem verschuldigd *(vers 11)*.

Verantwoording afgelegd | *vers 11*

> *11 En zij antwoordden de Engel van de HEERE, Die tussen de mirten stond, en zeiden: Wij zijn het land doorgegaan, en zie, heel het land zit neer en is stil.*

De Man op het rode paard *(vers 8)* blijkt hier, in tegenstelling tot *vers 9*, de Engel van de HEERE te zijn. Dit is een bijzondere manifestatie van de HEERE Zelf *(vgl. Gn 16:7-13; 22:11-22; Ex 3:2-6; Ri 6:14,22; 13:9-18,22)*. Het is een verschijningsvorm van de Heer Jezus voordat Hij Mens is geworden. Hij vertegenwoordigt God en is Zelf God. Al de (engelen)machten, voorge-

steld in de verschillende paarden, moeten verantwoording afleggen aan Hem. Hij leidt de geschiedenis, Hij heeft alles onder controle.

Alle machten voelen zich in rust; internationaal heerst er vrede. Op één plaats is die rust niet en dat is in Jeruzalem. Als daar geen rust is, hoe kan er dan rust zijn in de wereld? Dit moet ook het geweten van het volk aanspreken, want ook zij zijn in rust. De hemel is bezig met Jeruzalem en Juda, maar de heidenvolken en ook het volk van God zijn bezig met hun eigen interesses, ze zoeken hun eigen voorspoed en gemak.

Hoelang is er geen ontferming? | *vers 12*

> *12 Toen antwoordde de Engel van de HEERE en zei: HEERE van de legermachten, hoelang [is het nog dat] U Zich niet ontfermt over Jeruzalem en over de steden van Juda, waarop U deze zeventig jaar toornig bent geweest?*

Het antwoord van *"de Engel van de HEERE"* heeft veel weg van een gebed tot de *"HEERE van de legermachten"*. We zien hier de Zoon van God Die op aarde bidt tot Zijn God in de hemel. Als Hij de berichten, de rapporten, krijgt van de ruiters op de paarden, brengt Hem dat tot bidden en smeken, tot voorbede. Want al lijkt alles in rust, de werkelijkheid is dat Gods huis en stad geen rust hebben.

Wat nu volgt in het hele boek, kunnen we zien als het resultaat van de voorbede van de Heer Jezus. Een opwekking is vaak het antwoord op het gebed van trouwe mensen, maar hier is dit het antwoord op het gebed van de Heer Jezus.

"Deze zeventig jaar" zijn die van de ballingschap *(Jr 25:11-12; Dn 9:2)*. De ballingschap is voorbij, maar de mensen vragen zich af waarom God nog steeds toornig op hen is, terwijl toch de afgesproken tijd van hun straf is verstreken. Het antwoord komt in de volgende verzen.

Met betrekking tot de gemeente heeft God in de negentiende eeuw in een aantal landen in gelovigen belangstelling gewerkt voor de gemeente als Zijn huis, waar de Heer Jezus in het midden wil zijn van de twee of drie die als gemeente willen samenkomen tot Zijn Naam *(Mt 18:20)*. Die werking van Gods Geest is een antwoord op de voorbede van de Heer Jezus. Zijn zorg voor de gemeente is groter dan de onze ooit kan zijn.

Goede woorden, troostrijke woorden | *vers 13*

> *13 De HEERE antwoordde de Engel Die met mij sprak [met] goede woorden, troostrijke woorden.*

Het antwoord op het gebed wordt gegeven in *"goede woorden, troostrijke woorden" (vgl. Js 40:1-2; 57:18; Jz 23:14; Jr 29:10)*. 'Goede woorden' zijn woorden waarin het goede voor iemand tot uitdrukking wordt gebracht. 'Troostrijke woorden' zijn woorden die iemand nodig heeft omdat hij zich in ellende bevindt.

Het bieden van perspectief geeft troost. Iemand die oprechte zorg heeft voor het volk van God, krijgt troost. Hij maakt de gevraagde ontferming kenbaar. De troost krijgt gestalte in wat God zegt met het volk te gaan doen. De troost van God wordt vergeleken met de troost van een kind door zijn moeder *(Js 66:13)*. Angst en onrust zijn weg, er is geborgenheid.

Zoals iemands moeder hem troost,
zo zal Ík u troosten;
ja, in Jeruzalem zult u getroost worden!
(Js 66:13)

Dit geldt ook voor ons, persoonlijk en gemeenschappelijk. Leed maakt dat God in de omstandigheden komt en Zich aan ons doet kennen als *"de Vader der ontfermingen en de God van alle vertroosting" (2Ko 1:3)*. God geeft vertroosting door de Schriften. Door de vertroosting van de Schriften hebben wij hoop op God *(Rm 15:4)*. De Schriften getuigen van de Heer Jezus *(Jh 5:39)*, Hij is de inhoud ervan. God vertroost ook door de Heilige Geest *(Hd 9:31)*. Hij is de Voorspraak of Trooster. Gods Geest neemt op een bijzondere wijze uit de Schriften om te troosten.

God wil ook ons gebruiken om anderen te vertroosten *(2Ko 1:4; 7:13)*. Ware troost is spreken tot iemands hart *(Ru 2:13)*.

De HEERE zet Zich in voor Zijn stad | *vers 14*

> *14 De Engel Die met mij sprak, zei tegen mij: Predik: Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Met grote na-ijver zet Ik Mij in*
> *voor Jeruzalem en voor Sion.*

De profeet moet prediken of uitroepen wat de HEERE tegen hem heeft gezegd. Het is niet alleen voor hem, maar het hele volk moet het horen en erdoor bemoedigd worden.

Jeruzalem is de plaats van Gods woning en troon, het centrum van Zijn regering. Die stad zal Hij niet blijvend prijsgeven. Sion is de naam van Jeruzalem met het oog op de zegeningen die de stad in het vrederijk zal ontvangen. Sion betekent 'zonnig', want daar zal de *"Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn" (Ml 4:2)*. Sion, dat is de berg Sion, wordt vermeld samen met Jeruzalem als de locatie van de tempel. Hierdoor wordt bepaald en bevestigd dat alleen Jeruzalem als de hoofdstad van het koninkrijk van de Zoon des mensen in aanmerking komt.

Gods toorn over de heidenvolken | *vers 15*

> *15 Maar Ik ben zeer toornig*
> *op die zorgeloze heidenvolken.*
> *Ík was een weinig toornig,*
> *maar zíj hebben geholpen het erger te maken.*

God is *"zeer toornig"* op de volken die Hij als tuchtroede voor Zijn volk heeft gebruikt. Hij is zeer toornig omdat ze daarbij geen maat hebben gehouden, want ze zijn zo vermetel geweest om Israël te willen vernietigen *(Js 47:6; Jr 50:11-18; 51:24; Ez 25:3,8,12,15; 26:2; Ob 1:10-14)*. Ze zijn zich niet bewust geweest dat ze alleen een tuchtroede in Gods hand waren, maar hebben hun eigen voordeel willen halen uit de gelegenheid die God heeft geboden om Zijn volk aan te vallen *(Js 10:5,7)*. Hier wordt ook duidelijk dat ondanks de wereldvrede die er op dat moment is, God toch toornig op hen is en die vrede daarom ook slechts van beperkte duur kan zijn.

Dat God maar *"een weinig toornig"* was, ziet op de duur van de toorn *(Js 54:8)*, Gods toorn is slechts voor korte tijd. In *vers 2* gaat het over de *hevigheid* van Zijn toorn.

De HEERE keert terug naar Jeruzalem | *vers 16*

> *16 Daarom, zo zegt de HEERE:*
> *Ik ben naar Jeruzalem teruggekeerd met barmhartigheid;*
> *Mijn huis zal erin herbouwd worden,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten,*
> *en het meetlint zal over Jeruzalem uitgespannen worden.*

De HEERE keert met barmhartigheid terug tot Zijn volk waarvan Hij Zich eerst heeft moeten terugtrekken vanwege hun zonden *(Hs 5:15)*. Hij denkt

in Zijn *"toorn aan ontferming" (Hk 3:2)*. Zoals Hij eerst met oordeel tot Jeruzalem is gekomen, zo komt Hij nu met barmhartigheid.

Er is geen grotere bemoediging dan de handen te slaan aan een werk dat Gods volkomen belangstelling heeft en Zijn doel bevordert. Zo wordt de herbouw van de tempel hier voorgesteld. Het is een voorrecht daaraan te mogen meewerken. Eerst wordt het huis gebouwd, daarna Jeruzalem. Gods woonplaats staat voorop.

Aan wie *"het meetlint"* toebehoort, heeft het recht op wat wordt gemeten *(Zc 2:1; Jb 38:5; Ez 41:3; 45:6)*. Het meetlint duidt op Gods belangstelling om de juiste toestand van de stad waar te nemen en haar naar Zijn eigen, wijze plan op de juiste tijd te zegenen. Het meetlint is hier een symbool van herstel *(vgl. Zc 2:1; Jr 31:38-40)*, terwijl het vroeger een symbool van oordeel was *(2Kn 21:13; Js 34:11)*.

Uitbreiding, troost en verkiezing | *vers 17*

> *17 Predik verder:*
> *Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Mijn steden zullen nog uitbreiden vanwege het goede,*
> *de HEERE zal Sion nog troosten*
> *en Jeruzalem nog verkiezen.*

Zacharia moet nog meer prediken in opdracht van *"de HEERE van de legermachten"*. Hij moet verkondigen dat er niet alleen herbouwd zal worden, maar ook dat de steden zullen overvloeien van zegen. Niet alleen Jeruzalem, ook de andere steden zullen hersteld worden. God is een God van uitbreiding en Hij zal de steden vanwege het goede uitbreiden *(vgl. Sp 5:16)*.

De vervulling van dit vers ligt in een toekomst die ook nu nog steeds moet komen. Nooit heeft het volk een tijd van dergelijke voorspoed gekend. De zegen die God voor Zijn volk bereid heeft, zal nog komen.

Het Perzische rijk zal nog enige tijd bestaan. Daarna komen nog het Griekse en het Romeinse rijk. Wat zal Zijn volk daaronder nog te lijden hebben. In het jaar 70 is Jeruzalem vertrapt door de volken en dat is tot op vandaag het geval. Wel zien wij in onze dagen dat God bezig is Zijn woorden aan Zacharia waar te maken. Jeruzalem is sinds 1948 weer in Joodse handen.

Zelf hebben wij, als leden van Gods gemeente, te maken met *"het Jeruzalem dat boven is"* *(Gl 4:26)*. Daarover spreekt God ook goede woorden en troostrijke woorden. Het is als gemeente onze opdracht om op aarde de waarheid van God over de gemeente te laten zien.

Vier hoorns | *verzen 18-19*

> *18 Ik sloeg mijn ogen op en zag, en zie: vier hoorns. 19 En ik zei tegen de Engel Die met mij sprak: Wat betekenen deze [hoorns]? En Hij zei tegen mij: Dat zijn de hoorns die Juda, Israël en Jeruzalem verstrooid hebben.*

Dan ziet Zacharia *"vier hoorns"*. Het gaat om de 'hoorns' en het getal 'vier'. Met de vier hoorns worden de vier wereldrijken bedoeld. Nu is Babel er ook bij betrokken omdat het gaat om een overzicht van de hele geschiedenis *(vgl. Dn 7:4-7)*. Alle vier hebben ze Israël gestoten met hun hoorns, dat wil zeggen in hun kracht, en wel om het volk te vernietigen. De inwoners van Juda, Israël en Jeruzalem als hoofdstad van beide rijken zijn allen door de volken weggevoerd en verstrooid.

God plaatst Zich achter de geschiedenis door te spreken over een verstrooiing die al geschied is door alle vier de rijken. Dat betreft dus ook de rijken die nog komen moeten, want op dit moment is de macht aan de Meden en Perzen, het tweede rijk.

Vier smeden | *verzen 20-21*

> *20 Vervolgens liet de HEERE mij vier smeden zien. 21 Toen zei ik: Wat komen die doen? Hij zei: Dat waren de hoorns die Juda verstrooid hebben, zozeer dat niemand zijn hoofd kon opheffen. Maar dezen zijn gekomen om hun schrik aan te jagen en om de hoorns van de heidenvolken neer te werpen, die de hoorn opgeheven hebben tegen het land Juda om het te verstrooien.*

Het visioen van de vier smeden bevat een boodschap van vertroosting. God zegt dat Hij Zijn eigen instrumenten heeft om de vier hoorns te vernietigen, namelijk Zijn smeden. Het zijn Zíjn werklieden.

We zien hier het beeld dat alle vijanden van Israël op hun beurt zullen worden omgebracht. Het zijn de verschillende wereldrijken die elk op hun beurt eerst het voorgaande wereldrijk overwinnen en daarna zelf door het

volgende worden overwonnen. Zo heeft Babel Assyrië onderworpen en is Babel door de Meden en Perzen overwonnen.

De Heer Jezus zal het laatste rijk overwinnen *(Dn 2:34,44-45)*. Dit is een troost voor het overblijfsel in de dagen van Zacharia. God toont dat Hij het antwoord heeft op elke kwade macht die Zijn volk aanvalt. Daarbij brengt de Heer Jezus de laatste slag toe aan de vijanden van Zijn volk. Dan zullen alle wereldrijken vernietigd zijn.

Juda is door God vanwege het gewicht van hun zonden aan de hoorns, de wereldrijken, overgeleverd. Ze zijn daardoor zo terneergedrukt, dat ze niet in staat zijn het hoofd op te heffen *(Jb 10:15)*. Aan die situatie zal een einde komen. God heeft daarvoor Zijn smeden gereed staan die de hoorns zullen neerwerpen *(Ps 75:11)*. Wie de stad, hoe ook in puin, aanraakt, raakt Gods oogappel aan. Daarom komt Gods oordeel over de volken.

> *Ik zal alle horens van de goddelozen afhakken,*
> *de horens van de rechtvaardige worden omhooggeheven.*
> *(Ps 75:11)*

Ook voor ons heeft God Zijn werktuigen. Die gebruikt Hij in opwekkingen. Elke opwekking is een openbaring van de kracht van God, door Zijn Geest. Dan wordt het kwaad overwonnen. Tegelijk levert dat een hernieuwde aanval van de duivel op. Wij leven al in het koninkrijk van God, dat nu nog een koninkrijk in verborgen vorm is. We hebben werktuigen nodig die in Gods hand gebruikt worden om Zijn volk op te bouwen. Zij verweren zich ook tegen de vijand die nooit ophoudt met zijn aanvallen op wat van God is. Wat in de gemeente opbouwt, zal altijd overwinnen wat afbreekt.

Zacharia 2

Inleiding

Dit hoofdstuk spreekt over de glorie die God over Zijn stad zal brengen.

Een Man met een meetsnoer | *vers 1*

> *1 [Opnieuw] sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, er was een Man met een meetsnoer in Zijn hand.*

Zacharia slaat weer zijn ogen op *(Zc 1:18)*. De eerste keer heeft hij oordeel gezien. Nu ziet hij *"een Man met een meetsnoer"*. Het is dezelfde Man als in het vorige hoofdstuk *(Zc 1:8)*, maar in een andere hoedanigheid. Hij is hier Degene Die als Enige Jeruzalem kan meten en Die als Enige herstel kan bewerken. Hiermee worden de Joden bemoedigd door te gaan met de herbouw van de tempel.

We hebben hier de toelichting en bevestiging van de belofte die in het vorige hoofdstuk is gedaan *(Zc 1:16)*. Een meetsnoer wordt gebruikt bij de bouw. Het meetsnoer gebruiken staat symbool voor het opeisen door God van de stad als Zijn eigendom *(vgl. Ps 78:55; Ez 40:3; 41; 42; Op 11:1-2)*. Dit is nog niet in vervulling gegaan. Weer neemt Zacharia de vragende houding aan. De Man is de Heer Jezus Die alleen in staat is de omvang van Gods raadsbesluiten met het oog op de toekomstige zegeningen van het aardse Jeruzalem te omvatten.

Hij verdreef de heidenvolken voor hun [ogen],
verdeelde [hun] erfelijk bezit door een meetsnoer
en deed de stammen van Israël in hun tenten wonen.
(Ps 78:55)

De maten van Jeruzalem | *vers 2*

> *2 Toen zei ik: Waar gaat U heen? Hij zei tegen mij: [Ik ga] Jeruzalem opmeten om te zien hoe groot zijn breedte en hoe groot zijn lengte zal zijn.*

Zacharia wil weten waar de Man heen gaat. Hij krijgt antwoord. De Man gaat de stad Jeruzalem opmeten, want Hij wil zien hoe groot de breedte en lengte ervan zal zijn. De stad wordt gemeten met het oog op een volledig herstel. Dit herstel heeft niet plaatsgevonden in de dagen van Zacharia

en is ook nu nog toekomst. Er zal plaats voor velen zijn *(Js 54:2; 60:4; vgl. Lk 14:22; Jh 14:2)*.

In de toepassing op de gemeente als de stad waar God woont, zien we dat de gemeente ook een stad in verval is. Toch moet er met Gods maatstaf worden gemeten. Die maatstaf is de oorsprong van de gemeente, hoe ze is, wanneer ze ontstaat, zoals in *Handelingen* wordt beschreven, en hoe ze zal zijn in de toekomst als ze in volmaaktheid bij Christus is. Hoe ze in de toekomst is, lezen we in *Openbaring 21*. Van het aardse Jeruzalem worden alleen de breedte en de lengte gemeten; van het hemelse Jeruzalem wordt ook nog de hoogte gemeten *(Op 21:15-16)*.

Een boodschap voor Zacharia | *verzen 3-4*

> *3 En zie, de Engel Die met mij sprak, trad naar voren en een andere engel trad Hem tegemoet. 4 En Hij zei tegen hem: Loop snel, spreek tot die jongeman en zeg:*
>
> *Jeruzalem zal niet ommuurd blijven,*
> *vanwege de veelheid aan mensen en dieren in haar midden.*

Zacharia heeft in het vorige vers een vraag gesteld en daarop antwoord gekregen. Hij weet wat de Man gaat doen. Dan komt ineens de Engel van de HEERE naar voren. Het woord *"zie"* wijst erop dat het een plotselinge gebeurtenis is. Op dat initiatief treedt een andere engel Hem tegemoet. Die engel krijgt van de Engel van de HEERE, dat is de Heer Jezus, een opdracht. Hij moet snel naar Zacharia toe lopen en hem iets meedelen.

Zacharia wordt hier *"die jongeman"* genoemd. De HEERE kent de leeftijd van Zijn dienaar. Het kan zijn dat Zacharia de last van het profetenambt zwaar voelt drukken *(vgl. 1Tm 4:12)*. Hij krijgt in elk geval een snelle bemoediging van de HEERE, Die daartoe een engel de opdracht geeft. De bemoediging is dat er een tijd komt dat Jeruzalem een stad zonder muren zal zijn. Wonen zonder muren spreekt van vrede en veiligheid, geen angst voor vijanden. De HEERE Zelf zal de stad beschermen *(Ez 38:10-11)*. Dit alles zal vervuld worden bij de wederkomst van de Heer Jezus *(Ez 43:1-12; Hs 1:10)*.

Laat niemand je jeugdige leeftijd verachten, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof, in reinheid. (1Tm 4:12)

Wat hier wordt beschreven, heeft Jeruzalem nog niet gekend. In de dagen van Zacharia is slechts een handjevol uit Babel naar Juda teruggekeerd. De heerlijkheid van de HEERE is nog niet teruggekeerd en woont nog niet in de stad. Ook is het nog niet mogelijk zonder beschermende muur te zijn.

Dit tafereel heeft ons ook iets te zeggen. God zal Zijn plan voor de gemeente in de toekomst ten volle verwerkelijken. Het is voor ons belangrijk alleen op de Heer te vertrouwen en niet ons heil te zoeken bij organisaties of de wereld. Hoe het in de toekomst zal zijn, is een bemoediging om nu met de bouw van de gemeente bezig te zijn op een manier dat we met de juiste materialen bouwen *(1Ko 3:10-13)*.

Wat de HEERE voor Jeruzalem is | *vers 5*

> 5 *En Ík zal voor haar zijn, spreekt de HEERE,*
> *een muur van vuur rondom,*
> *en Ik zal in haar midden tot heerlijkheid zijn.*

Er is Goddelijke bescherming en Goddelijke tegenwoordigheid in de stad van God. De nadruk ligt op *"Ík"*. De veiligheid van de stad ligt in de bescherming door God Zelf. Hij is die muur om de stad heen Die alle vijanden verteert die de stad schade willen berokkenen. Hij is ook de muur om de stad heen met het oog op wat er in de stad gebeurt. Ook in de stad doet het vuur van Zijn oordeel zijn werk als er zonde in de stad gebeurt. Hij woont in het midden van de stad, waardoor Zijn heerlijkheid erop rust. Daarom kan er geen zonde getolereerd worden. Hij en de zonde verdragen elkaar niet.

Net als Jeruzalem toen heeft de gemeente vandaag ook een muur nodig als scheiding tussen haar en de wereld. Er vindt een vermenging plaats met ongelovigen als dit niet gebeurt. In de hemel is die muur niet meer nodig. Maar God verlangt ernaar nu een plaats te hebben waar Hij te midden van Zijn volk kan wonen. Zijn heerlijkheid is daar het middelpunt. De muur is nodig om de gemeente vrij te houden van zonde.

De vurige muur herinnert aan de vuurkolom die een scheiding aanbracht tussen de Israëlieten en de Egyptenaren *(Ex 14:24; vgl. Js 4:5; Zc 9:8; 2Kn 6:17; Js 26:1)*. Deze vurige muur is een bescherming naar binnen en een verdelging van de vijand naar buiten.

Oproep om te vluchten | *verzen 6-7*

> 6 *O, o, vlucht dan uit het land van het noorden!*
> *spreekt de HEERE,*
> *want Ik heb u verspreid*
> *over de vier wind[streken] van de hemel,*
> *spreekt de HEERE.*
> 7 *O, Sion! [Zie] te ontkomen,*
> *u die woont [bij] de dochter van Babel!*

De oproep om uit Babel weg te vluchten *(vers 6)* sluit aan op het derde nachtgezicht wat de inhoud daarvan betreft, want het gaat om het wonen van God te midden van Zijn volk. Na het derde nachtgezicht is er nu weer directe profetie. Het is een oproep van de profeet zelf aan al de Joden die zich nog in *"het land van het noorden"*, dat is Babel, bevinden *(Jr 6:22; 16:15)*. De hoofdgroep bevindt zich in Babel, maar het volk is naar alle zijden verstrooid.

Er is slechts een gering aantal Joden uit Babel teruggekeerd onder Ezra en later nog enkelen met Nehemia. Wie in Babel is gebleven, loopt kans te worden omgebracht, want de vijanden die komen, zullen geen onderscheid maken tussen de inwoners van Babel en de gevangenen van Babel *(Js 48:20; 52:11; Jr 50:8-9; 51:6,45)*. Zacharia heeft de geestelijke kracht om hen op te roepen te breken met hun verblijf in dat vreemde land. Ze wonen er nog steeds vanwege de aantrekkelijkheid die dat land voor hen heeft gekregen. Ze zijn zich er thuis gaan voelen.

De profetie komt tot mensen die hun leven volkomen ingericht hebben op een lang verblijf in Babel. Ongeloof, gemakzucht, de onzekere toekomst van Israël, de woestheid van land, stad en tempel, dat alles houdt hen in Babel. De ernst van de toestand maakt dat God hun een tweede kans geeft om alsnog te vluchten voor het zekere oordeel dat Babel zal treffen en naar Jeruzalem te gaan. Elk lid van Gods volk hoort in Jeruzalem.

De oproep geldt in geestelijk opzicht ook voor ons vandaag. Net als toen de meerderheid van Juda in Babel bleef, zo is het merendeel van Gods volk vandaag in slavernij van een kerkelijk, klerikaal, systeem. Het Babel van toen heeft ook zijn betekenis in de kerkgeschiedenis. In *Openbaring* zien we de ware kerk *(Op 21:9-11)* tegenover de valse kerk *(Op 17:1-6)*. De valse kerk

is de rooms-katholieke kerk, die haar leden met haar valse leringen in slavernij houdt. De oproep klinkt om die slavernij te ontvluchten *(Op 18:4; vgl. 2Ko 6:17)*. Wie dat doet, krijgt de mogelijkheid om op zoek te gaan naar een plaats waar Gods Geest en Gods Woord de ruimte hebben om inhoud te geven aan het gemeente-zijn.

En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat u van haar plagen niet ontvangt; ... (Op 18:4)

Velen kennen de waarheid van het ene lichaam van Christus, maar slechts weinigen willen gebruikmaken van de genade om die waarheid ook in praktijk te brengen. Daarmee lijken ze op de Joden die in Babel blijven, die wel het wonen in Jeruzalem waarderen, maar toch liever de gemakken van Babel behouden.

De oproep komt tot *"Sion" (vers 7)*, dat zo door God wordt aangesproken om het contrast duidelijk te maken tussen enerzijds wat ze voor God betekenen en waar ze daarom thuishoren, in Israël, en anderzijds waar ze daadwerkelijk wonen, in Babel. Het is niet zo, dat zij tot Sion *behoren*, maar ze *zijn* Sion. Daarom is het contrast zo groot met hun wonen in Babel en komt de oproep om te vluchten en zich te redden. Zoals gezegd, wordt de oproep gedaan met het oog op het oordeel dat over Babel komt *(Jr 51:6)*.

Gods oogappel | *vers 8*

> *8 Want zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Nadat [Hij] heerlijkheid [heeft beloofd],*
> *heeft Hij Mij gezonden tot die heidenvolken die u beroven,*
> *want wie u aanraakt,*
> *raakt Zijn oogappel aan.*

De woorden *"nadat heerlijkheid, heeft Hij Mij gezonden"* [de woorden tussen haken staan niet in de oorspronkelijke tekst] zien op het teken van de Zoon des mensen Die in Zijn heerlijkheid verschijnt. Als Hij in Zijn heerlijkheid verschijnt, zal Hij Zijn vijanden en die van Zijn volk ombrengen *(Mt 24:30-31; 25:31-32; vgl. Ps 73:24)*. Zijn wederkomst vindt plaats omdat Hij gezonden wordt. Hij wordt als Mens door God vanuit de heerlijkheid gezonden en neemt die heerlijkheid mee. In het vervolg van dit gedeelte wordt die heerlijkheid gezien, zowel in het oordeel over de vijanden als in de bevrijding van Zijn volk.

God noemt Zijn volk *"Zijn oogappel" (vgl. Dt 32:10; Ps 17:8; Sp 7:2)*. De appel van het oog is een bijzonder gevoelige plek. Wie aan Israël komt, tast de gevoeligste plek van de HEERE aan. Hetzelfde geldt voor de gemeente, die op de innigste wijze met de Heer Jezus verbonden is. Als Paulus de gemeente vervolgt, zegt de Heer Jezus dat hij Hem vervolgt *(Hd 9:4)*.

De rollen worden omgedraaid | *vers 9*

> 9 *Want, zie, Ik beweeg Mijn hand over hen*
> *en zij zullen hun dienaren tot buit worden.*
> *Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij gezonden heeft.*

Op die dag zullen de Egyptenaren zijn als vrouwen. Zij zullen beven en angstig zijn voor de dreigend heen en weer bewegende hand van de HEERE van de legermachten, die Hij dreigend tegen hen heen en weer beweegt. (Js 19:16)

Als de HEERE Zijn hand beweegt, is dat een beweging vol dreiging *(Js 19:16)*. Een simpele beweging van Gods hand bewerkt dat al Zijn vijanden voor Hem neervallen. Zijn vijanden worden tot buit van de dienaren van Zijn volk. Die situatie geeft het gelovig overblijfsel de zekerheid dat hun Messias aanwezig is, als gezonden door *"de HEERE van de legermachten"*.

God zal ervoor zorgen dat de rollen worden omgedraaid. Zij die Zijn volk hebben onderworpen, zullen aan Zijn volk onderworpen zijn *(Js 14:2; vgl. Es 7:10; 2Th 1:6-7)*. Dat is het bewijs dat hun Messias door de HEERE gezonden zal zijn. Als gebeurt wat is voorzegd, zullen ze door ervaring weten dat God Zijn Messias heeft gezonden *(Js 48:16; 61:1)*.

De profeet beweegt gemakkelijk heen en weer tussen de actuele situatie en de toekomst, tussen de direct aanstaande vervulling en de toekomstige uiteindelijke vervulling bij de regering van de Messias. Alle voorgaande gebeurtenissen lopen op die heerlijke tijd uit.

De HEERE woont in hun midden | *verzen 10-11*

> 10 *Juich en verblijd u, dochter van Sion,*
> *want, zie, Ik kom,*
> *en zal in uw midden wonen, spreekt de HEERE.*

11 *Veel heidenvolken zullen op die dag bij de HEERE gevoegd worden*
en zij zullen Mij tot een volk zijn,
en Ik zal in uw midden wonen.
Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.

Deze oproep tot de dochter van Sion om te juichen en zich te verblijden *(vers 10)* zal klinken als de Heer Jezus op aarde is teruggekeerd. Die vreugde-uitingen zullen worden gehoord als de wolk van de heerlijkheid, waarin de HEERE woont, weer in de tempel zal wonen. Altijd weer is de aanwezigheid van de Messias te midden van Zijn volk in de profeten de reden tot juichen. Dat ziet niet op Zijn eerste komst naar de aarde, maar op Zijn tweede.

De bron van alle zegen ligt in het wonen van God te midden van Zijn volk. Dat is vanaf het begin het teken geweest dat zij Zijn verloste volk zijn *(Ex 15:8)*. De zegen van de nieuwe aarde zal zijn dat God in Zijn tabernakel, dat is de gemeente, bij de mensen zal wonen *(Op 21:3)*. De plaatselijke gemeente mag die zegen nu al kennen *(Mt 18:20)*.

En ik hoorde een luide stem vanuit de troon zeggen: Zie, de tabernakel van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn, <hun God>. (Op 21:3)

In *vers 11* wordt voor de derde keer, na de *verzen 5,10*, gesproken over het wonen van de HEERE te midden van Zijn volk. Hier spreekt een Mens Die zegt dat de HEERE Hem heeft gezonden. Die Mens is de HEERE Zelf. Hij woont als de HEERE, *Jahweh*, te midden van Zijn volk en zegt ook dat *Jahweh* Hem heeft gezonden. Zijn aanwezigheid in Zijn volk zal veel heidenvolken aantrekken omdat zij ook de zegen van Zijn aanwezigheid willen genieten.

De Heer Jezus is de van de Vader Gezondene. Zijn aanwezigheid in het midden van de gemeente is het bewijs van Zijn zending.

Het deel en de verkiezing van de HEERE | *vers 12*

12 *De HEERE zal Juda in eigendom nemen*
[als] Zijn deel in het heilige land.
Hij zal Jeruzalem nog verkiezen.

Het komen van de volken *(vers 11)* zal niet tekortdoen aan de plaats die Juda en Jeruzalem dan voor de HEERE zullen hebben. Juda is Zijn eigendom. Juda is de koningsstam, waaruit Christus als Koning is voortgekomen. Juda betekent 'lofprijzing'.

De uitdrukking *"het heilige land"* komt alleen hier in de Schrift voor als een aanduiding voor het land. We lezen ook over de *"heilige berg" (Ps 2:6; Zc 8:3)*, de *"heilige stad" (Js 48:2; 52:1)* en een *"heilig volk" (Ex 19:6; 1Pt 2:9)*. Er kan sprake zijn van *"het heilige land"* omdat dan de ongerechtigheid uit het land is weggedaan, waardoor het gereinigd is van al zijn bevlekking. Het land zal apart gezet zijn – dat is de betekenis van het woord 'heilig' – voor Hem.

Wees stil | *vers 13*

> 13 *Wees stil voor het aangezicht van de HEERE, alle vlees,*
> *want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning.*

Eerbiedige stilte past ons als de HEERE op het punt staat te oordelen en Zijn plaats in te nemen te midden van Zijn volk *(Hk 2:20; Zf 1:7)*. Zacharia wijst hiermee op de tweede komst van de Heer Jezus.

De boodschap voor ons is dat we aan de slag moeten gaan, terwijl we beseffen dat het pas volmaakt wordt als de Heer komt om Zijn gemeente op te halen. Wij moeten eraan werken dat de gemeente opgebouwd wordt, dat we vragen hoe de gemeente moet samenkomen, waar de plaats van aanbidding is waar ze mag samenkomen, hoe ze zich moet reinigen van 'Babylonische' en wereldse invloeden. God roept ons op ons in te zetten voor Zijn huis te midden van de puinhopen van de christenheid.

Zacharia 3

Inleiding

Zacharia 2 toont het voornemen van de HEERE in genade in het toekomstige herstel van Jeruzalem en Zijn volk. *Zacharia 3* verklaart hoe Hij dit voornemen vervult in overeenstemming met Zijn gerechtigheid. *Zacharia 3* is een bijzondere boodschap voor de hogepriester Jozua, terwijl *Zacharia 4* een bijzondere boodschap voor Zerubbabel bevat. Samen met Zerubbabel is Jozua de leider en samen stellen zij de twee zijden van de Messias voor, Die Koning en Priester is. Het volmaakte beeld is Melchizedek, *koning* van Salem en *priester* van God de Allerhoogste *(Hb 7:1-2)*.

In de Heer Jezus is alles volmaakt, maar met de praktijk van het volk als een volk van priesters is het slecht gesteld. Het gaat in *Zacharia 3* om de priesterlijke toestand van het volk. We zien hier het herstel van Israël als een priesterlijke natie, naar Gods bedoeling *(Ex 19:6)*. Voor ons is de vraag hoe het met het priesterschap nu bij Gods volk staat.

U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken. (Ex 19:6)

Dit vierde visioen is anders dan de drie vorige visioenen. Er worden hier geen vragen gesteld door de profeet en er is geen uitleg door een engel. De redenen hiervoor zijn dat de identiteit van Jozua vanaf het begin bekend is en dat de handelingen worden verklaard terwijl het visioen zich ontvouwt. Niemand twijfelt er ook aan dat Jozua een echte priester is.

De hogepriester en de satan | *vers 1*

> *1 [Daarna] liet Hij mij de hogepriester Jozua zien, die voor het aangezicht van de Engel van de HEERE stond, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen.*

Na de bemoedigende nachtgezichten in *Zacharia 1-2* zien we in het vierde nachtgezicht hoe het er in de praktijk werkelijk uitziet. In de ene priester, de hogepriester, wordt de toestand van het volk getoond dat door God is voorbestemd om *"een koninkrijk van priesters en een heilig volk"* voor Hem

te zijn *(Ex 19:6)*. Hun toestand is echter niet in overeenstemming met de hun door God gegeven positie. Voordat de heerlijke dingen van de vorige nachtgezichten werkelijkheid kunnen worden, moet er eerst iets met het volk zelf gebeuren. Het moet een geestelijke verandering ondergaan.

De HEERE Zelf laat dit nachtgezicht aan Zacharia zien. Zacharia ziet daarin een rechtszaak met een rechter, een aangeklaagde en een aanklager. De Engel van de HEERE – dat is de HEERE Zelf *(vers 2)* – is de Rechter; de hogepriester Jozua – hij vertegenwoordigt het volk – is de aangeklaagde; de satan is de aanklager. De satan klaagt geen ongelovigen aan, hij klaagt gelovigen aan. Hij wordt *"de aanklager van onze broeders"* genoemd *(Op 12:10)*. De 'rechterhand' is zowel de plaats van de aanklager *(Ps 109:6)* als die van de verdediger *(Ps 109:31)*.

Wij krijgen hier een indruk van wat er buiten ons gezichtsveld gebeurt. Dat hebben we ook in de geschiedenis van Bileam die Gods volk wil vervloeken *(Numeri 22-24)*. De aanklager wil ons verlammen door op alles te wijzen wat niet goed is. En hij verzint dat niet. Het is terecht. Maar er is een oplossing. De aanklager wordt volledig in het ongelijk gesteld. Hoe dat mogelijk is, zien we in het vervolg van het visioen.

De HEERE bestraft de satan | *vers 2*

> *2 De HEERE zei echter tegen de satan: De HEERE zal u bestraffen, satan! De HEERE, Die Jeruzalem verkiest, zal u bestraffen. Is deze [Jozua] niet een stuk brandhout [dat] aan het vuur ontrukt [is]?*

Hier blijkt dat de Engel van de HEERE van *vers 1* de HEERE Zelf is. De satan heeft toegang gekregen tot de tegenwoordigheid van God om Jozua aan te klagen. Maar voordat hij zijn mond kan opendoen om zijn aanklacht te uiten en de HEERE tot een veroordeling te brengen, bestraft de HEERE hem voor zijn kwade plan. We horen ook geen verdediging uit de mond van Jozua. De HEERE verdedigt hem tegenover de aanklacht van de satan. Hoe kan dat? Is de aanklacht niet terecht? Het antwoord is ja en nee.

Er is genoeg ontrouw en er zijn genoeg zonden die om veroordeling vragen. God kan daaraan niet zonder meer voorbijgaan. Maar er is ook een volkomen afdoende oplossing voor, een oplossing waarin door God Zelf

is voorzien. Die oplossing is het offerbloed van Zijn Zoon Jezus Christus. Daardoor heeft God kunnen voorbijgaan aan de door Zijn volk begane zonden en dat op een volkomen rechtvaardige wijze *(Rm 3:25)*. Hij ziet hier vooruit naar het offer van Zijn Zoon.

Hem heeft God gesteld tot een genadetroon door <het> geloof, in Zijn bloed, tot betoning van Zijn gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden die tevoren hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God; … (Rm 3:25)

God heeft Jeruzalem in genade kunnen verkiezen *(Rm 11:5)* omdat Hij het werk van Zijn Zoon vooruit heeft gezien. Elke verkiezing is altijd verbonden aan de Heer Jezus. Daardoor heeft elke beschuldiging geen enkele kans van slagen. Door Christus is aan het volle recht van God voldaan. Met dat bewijs kan elke beschuldiging worden weerlegd, omdat door Hem de schuld is voldaan.

Als de satan belang in ons stelt, is dat een gunstig teken. De boze tracht altijd te beschuldigen. Maar *"God is het Die rechtvaardigt" (Rm 8:33)*. Het hoogste gerechtshof spreekt ons vrij. We hebben het bewijs ervan op zak. Elke beschuldiging kan met dat bewijs worden weerlegd. De grondslag is: *"Christus Jezus is het Die gestorven is, ja nog meer, Die ook opgewekt is, Die ook aan Gods rechterhand is, Die ook voor ons bidt" (Rm 8:34)*.

Het beeld van het *"stuk brandhout [dat] aan het vuur ontrukt [is]"*, geeft aan dat de redding ternauwernood, op het laatste nippertje, is gebeurd *(vgl. Am 4:11)*. Wie aan het vuur is ontrukt, wordt gered van de totale vernietiging. Dat is gebeurd met een bepaald doel. Bijna zou Gods volk volkomen uitgedelgd zijn. God heeft Israël gestraft met de ballingschap naar Babel, maar Hij heeft daaruit een overblijfsel gered en daarmee de totale verdwijning van het volk voorkomen. Het vuur stelt hier Babel voor.

Vuile kleren – feestkleren | *verzen 3-4*

> *3 Nu was Jozua in vuile kleren gekleed, terwijl hij voor het aangezicht van de Engel stond. 4 Toen nam Hij het woord en zei tegen hen die voor Zijn aangezicht stonden: Trek hem de vuile kleren uit! Daarop zei Hij tegen hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen en zal u feestkleren aantrekken.*

Gods Geest verheelt niet dat Jozua *"in vuile kleren gekleed"* is *(vers 3)*. Het woord voor 'vuil' is in het Hebreeuws een woord dat wijst op een vuil van

het smerigste en walgelijkste soort *(Sp 30:12; Js 4:4; 64:6)*. Zoals hiervoor al is gezegd, kan God de zonden van Zijn volk niet door de vingers zien. Jozua staat echter niet voor de satan in die vuile kleren, maar voor God. Het houdt als het ware een erkenning van zijn vuilheid in, dat wil zeggen dat het volk schuld erkent aan de vuile toestand van het priesterschap.

Israël is wel gered uit de ballingschap, maar als priesterlijke natie is het een onrein volk. Het priesterschap is besmeurd door een lang verblijf in een vreemd land, waarvan de nawerking nog (of: weer) te zien is. Het priesterschap wordt niet uitgeoefend op de wijze zoals God het wil. Heidense elementen hebben het onrein gemaakt.

Er wordt niet tegen Jozua gezegd dat hij die vuile kleren zelf moet uitdoen *(vers 4)*. De HEERE neemt het woord en geeft Zijn engelen bevel de vuile klederen van Jozua uit te trekken. Het is een symbool van het wegdoen van de ongerechtigheid. Hierin wordt vergeving voorgesteld *(vgl. 2Sm 12:13b)*.

... : De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen; u zult niet sterven. (2Sm 12:13b)

In de brieven van Paulus zien we hoe in geestelijk opzicht bij ons de vuile kleren zijn weggenomen. In elke brief zijn die kleren door iets anders bevuild. Zo kan het gaan om de vuilheid van het wetticisme. Daarover gaat het in de *brief aan de Galaten*. Het kan ook gaan om de vuilheid van de filosofie. Daarover gaat het in de *brief aan de Kolossenzen*. Het uiteindelijke doel van Paulus' dienst is om *"iedere mens volmaakt te stellen in Christus" (Ko 1:28)*. Dat wil zeggen dat ieder die tot bekering is gekomen, zijn nieuwe positie in Christus ziet, wat hier wordt weergegeven door de *"feestkleren"*.

Een dergelijk werk kan alleen gebeuren door hen die in Gods tegenwoordigheid leven, en van wie het leven daarmee in overeenstemming is. Gods barmhartigheid voorziet in nieuwe kleren. Hij geeft opdracht het *"beste kleed"* te halen en dat de berouwvolle mens aan te trekken *(Lk 15:20-24)*. Voor ieder die tot de gemeente behoort, betekent dit dat hij mag weten dat hij is *"aangenaam gemaakt in de Geliefde" (Ef 1:6)*.

Dit wordt voorgesteld in de aanneming en het herstel in de positie van de hogepriester Jozua. Zo neemt God de ongerechtigheden van Zijn volk weg en geeft het feestkleren. Feestkleren – een woord dat alleen hier en in

Jesaja 3 voorkomt *(Js 3:22)* – spreken van reinheid, vreugde en heerlijkheid. Ze symboliseren hier het herstel van Israël in zijn oorspronkelijke roeping *(Js 61:10)*.

> *Ik ben zeer vrolijk in de HEERE,*
> *mijn ziel verheugt zich in mijn God,*
> *want Hij heeft mij bekleed met de klederen van het heil,*
> *de mantel van gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan,*
> *zoals een bruidegom zich bekleedt met priesterlijk [hoofd]sieraad,*
> *en een bruid zich tooit met haar sieraden. (Js 61:10)*

Een reine tulband en feestkleren | *vers 5*

> *5 Vervolgens zei Ik: Laat hen een reine tulband op zijn hoofd zetten. Daarop zetten zij de reine tulband op zijn hoofd en trokken hem feestkleren aan, terwijl de Engel van de HEERE [erbij] stond.*

De profeet – 'ik' is hier niet de HEERE, maar Zacharia – is zo bij dit tafereel betrokken en zo op de hoogte van Gods gedachten, dat hij een verzoek uitspreekt waaraan de engelen gevolg geven. Hij zegt dat ze een reine tulband bij de hogepriester op moeten zetten. Is er bij ons ook de bereidheid om hulp te bieden, opdat onze broeder of zuster weer in de heilige gemeenschap met de Heer terugkomt?

De Engel van de HEERE staat erbij. Dit alles vindt plaats in Zijn tegenwoordigheid als een bewijs dat Hij het er helemaal mee eens is. De reine tulband op het hoofd stelt voor dat Jozua – en in hem het volk – nieuwe gedachten over het priesterschap heeft, gedachten die in overeenstemming zijn met Gods bedoeling ervan.

Voorwaarden om Gods huis te besturen | *verzen 6-7*

> *6 Toen verzekerde de Engel van de HEERE Jozua: 7 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
>
> *Als u in Mijn wegen gaat*
> *en als u [uw] taak ten behoeve van Mij vervult,*
> *dan zult ú ook Mijn huis besturen,*
> *en ook Mijn voorhoven bewaken,*
> *en zal Ik u omgang geven*
> *met hen die [hier] staan.*

Een vernieuwd priesterschap heeft een nieuwe opdracht nodig. Er is sprake van 'verzekeren' wat ziet op plechtig verklaren, een term die ook wordt gebruikt voor de bevestiging van een eed. God verklaart hier plechtig dat Hij het priesterschap voor het volk herstelt en welke voorwaarden daarbij horen. De voorwaarden komen van *"de HEERE van de legermachten"*. Hij is Dezelfde als *"de Engel van de HEERE"*, maar de nadruk ligt hier op Zijn gezag over alle dingen.

Hier is sprake van *"als"*, wat een voorwaarde aangeeft. Dat is bij de reiniging niet aan de orde. Daar is alles genade. Als het op dienst aankomt, moet wel aan voorwaarden worden voldaan. Er zijn eerst twee voorwaarden – twee keer *"als u"* – en vervolgens drie resultaten – *"dan zult ú ... en ... en"*. Het eerste wat van belang is in deze nieuwe positie, is persoonlijke Godsvrucht en gehoorzaamheid in een wandel in de wegen van de HEERE. Als dat goed is, krijgt Jozua een dienst opgedragen. Voor ons geldt ook dat de Heer ons een taak geeft als we de nieuwe staat hebben gekregen én als de ongerechtigheid in de praktijk ons niet meer aankleeft en we getrouw blijven in die weg.

Als aan de voorwaarden wordt voldaan, zal het volk

1. Gods huis mogen besturen, dat wil zeggen dat Hij inzicht geeft om toe te zien hoe de dienst gebeurt;
2. de voorhoven van Gods huis mogen bewaken, dat wil zeggen dat zij erop toezien wie dienst mogen doen;
3. door de HEERE omgang gegeven worden met het gezelschap van priesters.

De belofte van de Spruit | *vers 8*

> 8 *Luister toch, hogepriester Jozua,*
> *u en uw vrienden die vóór u zitten*
> *– zij zijn immers een wonderteken –*
> *want zie, Ik ga Mijn Knecht, de SPRUIT, doen komen.*

Na de opdracht komt nog een belofte. Hiervoor wordt met de oproep *"luister toch"*, de speciale aandacht van Jozua gevraagd. Ook wordt daarmee het belang onderstreept van wat volgt. De vrienden van Jozua, zijn medepriesters, moeten ook goed luisteren, want de belofte is ook voor hen.

Ze zitten *"vóór"* hem, dat wil zeggen in zijn tegenwoordigheid, voor zijn aangezicht *(vgl. Ez 8:1)*. We kunnen in Jozua hier een type van de Heer Jezus zien in gezelschap van Zijn discipelen, die Hij *"vrienden"* noemt omdat Hij hun alles heeft bekendgemaakt wat Hij van Zijn Vader heeft gehoord *(Jh 15:15)*.

De vrienden zijn *"een wonderteken"*, dat wil zeggen dat zij in hun priesterlijke functie een wonder van God zijn, Die het priesterschap weer heeft mogelijk gemaakt. Tevens zijn zij een teken dat verwijst naar de grote Priester, Jezus Christus. Het zijn tekenen met een profetische betekenis, tekenen van een toekomstige gebeurtenis *(vgl. Js 8:18)*. Jozua en zijn vrienden verwijzen ook nog naar iets anders en dat is dat God altijd een priesterlijk geslacht, door reiniging, in stand zal houden. God is een God van wonderen, waarvan de handhaving van het priesterschap er een is. Dat mag ons tot bemoediging zijn.

God wijst Jozua en zijn vrienden op Zijn Knecht Die Hij zal zenden. Hij wordt als bemoediging voor de blikken van de gereinigde Jozua en zijn medepriesters gesteld. Een door God gereinigd priesterschap verheugt zich altijd over de Heer Jezus. De Heer Jezus is de Spruit, de Knecht, Die God zal doen komen *(Zc 6:12; Js 4:2; 11:1; 53:2; Jr 23:5; 33:15; Lk 1:78)*. Hij is de Spruit uit de afgehouwen tronk van Isaï. Het koningschap leek dood, maar het leeft in Hem.

Zijn Naam Spruit tekent de nederigheid, de teerheid van de komende Messias en dat Hij Mens is. Ook is er de gedachte aan frisheid en de kracht van een leven dat ontspruit. Het spreekt van Christus met Wiens komst er iets totaal nieuws ontstaat. Dat Christus hier wordt ingevoerd, is omdat God wil dat we begrijpen dat niets juist is als het niet wordt ingebracht door Christus. Iets is alleen goed als het verbonden is met Hem en dat is alleen het geval als het door Hem is bewerkt.

Hij is ook de bron van alle toekomstige zegeningen. In de toekomst zal God deze omstandigheden onder Zijn volk herstellen wanneer de priesterdienst weer zal geschieden, voordat de antichrist die zal doen ophouden. Hun hart zal gericht worden op de komende Spruit. Ook voor ons geldt dat het priesterschap alleen goed functioneert als ons oog gericht is op de Heer Jezus.

De Steen | *vers 9*

> 9 *Want zie, wat betreft de steen die Ik voor Jozua neergelegd heb,*
> *op die ene steen zullen zeven ogen zijn.*
> *Zie, Ik zal [er] Zijn gravering [in] aanbrengen,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten.*
> *Ik zal de ongerechtigheid van dit land*
> *op één dag wegnemen.*

Na Knecht en Spruit is *"steen"* de derde naam voor de Messias *(Ps 118:22; Js 28:16; Mt 21:42; Hd 4:11; 1Pt 2:6)*. Christus is de grondslag van een gebouw dat Zijn kenmerk draagt. Wie Hem ziet, weet dat het fundament in orde is, al is alles nog zo zwak. De *"zeven ogen"* zijn de *"zeven Geesten van God" (Op 4:5)* en wijzen op Zijn alwetendheid, Zijn volkomen inzicht in alle dingen. Door Gods Geest zal het werk tot stand gebracht worden.

Door het graveerwerk, dat God Zelf doet, is het een prachtige Steen, een pracht die in Zijn hele leven, Zijn hele Persoon, in alles wat Hij heeft gedaan en nog doet en zal doen, zichtbaar wordt. Op deze Steen staat oneindig veel meer gegraveerd dan op de twee stenen tafelen van de wet. Er staan de namen in gegraveerd van allen die tot Zijn volk behoren *(vgl. Ex 28:9,11,21)*.

Op één dag zal de ongerechtigheid worden weggedaan, dat is bij de komst van Christus. Het is symbolisch voorgesteld in het verwijderen van de vuile kleren in *vers 4*. Door de kracht van de Geest van God zal dit alles verwerkelijkt worden. Hier kunnen we een verwijzing zien naar de grote Verzoendag die eenmaal per jaar wordt gehouden. Maar de jaarlijkse herhaling maakt duidelijk dat het bloed dat op die dag wordt geofferd geen zonden kan wegnemen.

De ongerechtigheid wegdoen is verbonden met de Steen, Christus, de grondslag. Die grondslag is wat Hij op het kruis heeft gedaan. Door Hem wordt de ongerechtigheid van het volk weggenomen. Dat is gebeurd op het kruis, op die ene, unieke dag die centraal staat in de eeuwigheid, toen Hij daar is gestorven. Het wegdoen van de zonden is geen proces. Hij heeft het in Zijn werk volbracht. Het is eens voor altijd volbracht, herhaling is niet nodig *(Hb 10:10,12,14)*.

Ieder onder zijn wijnstok en vijgenboom | *vers 10*

> *10 Op die dag, spreekt de HEERE van de legermachten,*
> *zal ieder zijn naaste uitnodigen*
> *onder de wijnstok en onder de vijgenboom.*

Wanneer Israël het volle resultaat van het werk van Christus zal worden toegerekend, zal dat ook zijn gevolg hebben voor hun onderlinge omgang. Dit zal ten volle in het vrederijk het geval zijn, waar vrede, vrijheid en veiligheid genoten worden *(1Kn 4:25; Mi 4:4)*. Het resultaat wordt genoten in gemeenschap met elkaar. De wijnstok spreekt van vreugde en de vijgenboom spreekt van gerechtigheid.

En Juda en Israël woonden onbezorgd, ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, van Dan tot Berseba, al de dagen van Salomo. (1Kn 4:25)

Maar zij zullen zitten, ieder onder zijn wijnstok
en onder zijn vijgenboom, niemand zal [ze] schrik aanjagen,
want de mond van de HEERE van de legermachten heeft [het] gesproken.
(Mi 4:4)

Wij kunnen anderen uitnodigen ook te genieten van wat we zelf hebben ontvangen. Het is een delen van de vreugde *(1Jh 1:3)*. Deze vreugde is gebaseerd op gerechtigheid. Dit genot wordt ons door de Heilige Geest gegeven. Het koninkrijk van God, dat onder de heerschappij van de Heer Jezus op aarde gevestigd zal worden, is voor de gelovigen nu al een geestelijke werkelijkheid. Wat straks voor Israël en de hele aarde geldt, geldt nu al voor de gelovigen van de gemeente. Voor hen is *"het koninkrijk van God ... niet eten en drinken, maar rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in [de] Heilige Geest" (Rm 14:17)*.

Zacharia 4

Inleiding

In *Zacharia 3* gaat het over het godsdienstige hoofd, de hogepriester. In *Zacharia 4* gaat het over het politieke hoofd, de vorst.

Eerst wordt Gods ideaal voorgesteld, dat Israël een getuigenis voor Hem in de wereld zal zijn. Daarna zien we ook de kracht die God geeft om daaraan te beantwoorden.

Zacharia gewekt | *vers 1*

> *1 De Engel Die met mij sprak, kwam terug en wekte mij, zoals iemand die uit zijn slaap gewekt wordt.*

Het lijkt erop dat Zacharia door wat hij heeft gezien in een slaaptoestand is gekomen *(vgl. Dn 8:18; 10:9-10)*. Hij moet wakker worden gemaakt omdat er nog meer te zien en door te geven is. Het is nog niet afgelopen.

Dat Zacharia wakker wordt gemaakt, veronderstelt dat dit nachtgezicht bijzonder bedoeld is voor een tijd van geestelijk ontwaken. Deze profetie wordt gegeven om hen te bemoedigen die het huis van God bouwen in een 'overblijfseltijd', dat wil zeggen in een tijd dat het volk van God door grote zwakheid wordt gekenmerkt. Dat wakker maken gebeurt door God of namens Hem, niet door menselijke tussenkomst. Alleen de Geest van God kan een ontwaken bewerken, waardoor God in staat wordt gesteld Zijn mededelingen te doen op een wijze dat ze ook worden begrepen en aangenomen.

De kandelaar en de twee olijfbomen | *verzen 2-3*

> *2 Hij zei tegen mij: Wat ziet u? Daarop zei ik: Ik zie, en zie, een kandelaar, geheel van goud, met een olievaatje aan de bovenkant ervan en daarbovenop zeven bijbehorende lampen met telkens zeven toevoerbuisjes aan de lampen, die daarboven zitten, 3 met twee olijfbomen ernaast, een aan de rechterkant van het olievaatje en een aan de linkerkant ervan.*

Zacharia is gewekt. Hij is ontwaakt. Dan stelt de HEERE hem de vraag wat hij ziet. De vraag dwingt Zacharia nauwkeurig te kijken. Hij wordt

opgeroepen om de grootste aandacht te geven aan wat hij ziet. Dan kan hij gedetailleerd beschrijven wat hij ziet. Hij ziet *"een kandelaar, geheel van goud"*. Zo een heeft er in de tabernakel gestaan *(Ex 25:31-40)*.

Zacharia ziet ook hoe de olie, waardoor de zeven lampen van de kandelaar kunnen branden, naar die lampen gevoerd wordt. Aan de bovenkant van de kandelaar zit een olievaatje. Vanuit dit olievaatje lopen zeven toevoerbuisjes naar elk van de zeven lampen. Via deze toevoerbuisjes stroomt de olie naar de lampen. De olie in het olievaatje wordt geleverd door twee olijfbomen. Van de olijfbomen wordt de olie door twee toevoerbuizen naar het olievaatje aan de bovenkant van de kandelaar getransporteerd. Zo kan de kandelaar voortdurend blijven branden. Van de twee bomen staat er een aan de rechterkant en een aan de linkerkant van de kandelaar.

Dit beeld laat de constante, onbegrensde en door God bestuurde toevoer zien voor het licht dat Hij door middel van Zijn volk wil verspreiden. Hieraan komt geen menselijke hulp te pas, zoals dat wel bij de verzorging van het licht in de tabernakel en de tempel het geval is geweest. Alleen als Gods Geest – de olie is een beeld van Hem *(1Jh 2:20,27)* – elk detail bestuurt, kan de dienst tot heerlijkheid van God zijn.

De kandelaar is een beeld van de Heer Jezus. Hij is het licht van de wereld. We zien daarin de kracht van de Heilige Geest, die uitgaat van Christus, de Gezalfde. Zoals de kandelaar de lampen draagt, zo draagt de Heer Jezus de gelovigen. Tegen ons, de volgelingen van Christus, wordt gezegd dat wij het licht van de wereld zijn *(Mt 5:14)*. Wij moeten onze lampen laten branden en ons licht laten schijnen in de wereld *(Lk 12:35; Fp 2:15; Op 1:20)*. Daarvoor hebben wij de kracht van de Heilige Geest nodig.

Vraag naar de betekenis van het visioen | *verzen 4-5*

> *4 Ik antwoordde en zei tegen de Engel Die met mij sprak: Mijn Heere, wat betekenen deze dingen? 5 Toen antwoordde de Engel Die met mij sprak, en zei tegen mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere.*

De profeet blijft na het vertellen van wat hij ziet niet stil. Hij wil er ook de betekenis van weten en vraagt daarnaar. Hij stelt zijn vraag niet omdat hij de betekenis van de kandelaar niet kent. Daarvan is hij goed op de hoogte. Hij vraagt naar de betekenis van *"deze dingen"*, dat is het geheel van het

nachtgezicht. Hij wil weten wat de kandelaar en de olijfbomen te zeggen hebben, wat de toepassing ervan is voor hem en de zijnen en voor hun omstandigheden.

De reactie van de HEERE geeft de indruk dat Hij veronderstelt dat Zacharia de betekenis toch had moeten weten. Maar Zacharia moet toegeven dat hij die niet weet. Hij doet dat met groot respect en eerbied voor de HEERE, Die hij aanspreekt met *"Heere"*, *Adonai*, dat is de soevereine Heer.

Niet door kracht, maar door Gods Geest | *vers 6*

> *6 Daarop antwoordde Hij en zei tegen mij:*
> *Dit is het woord van de HEERE tot Zerubbabel:*
> *Niet door kracht en niet door geweld,*
> *maar door Mijn Geest,*
> *zegt de HEERE van de legermachten.*

De HEERE gaat vervolgens op de vraag van Zacharia in. Hij begint ermee te zeggen dat het antwoord *"het woord van de HEERE tot Zerubbabel"* is. Het woord van de HEERE is ten aanzien van toekomstige gebeurtenissen met het oog op de herbouw van de tempel. Zerubbabel is ontmoedigd door de tegenstand bij de herbouw. Nu wordt hij bemoedigd dat hij het niet van menselijke kracht, van eigen inspanning, hoeft te verwachten, maar dat de Geest van God garant staat dat het werk klaarkomt.

Bij *"kracht"* en *"geweld"* kunnen we denken aan een *krachtige* enkeling en aan het *geweld* van een menigte, waarbij het in beide gevallen om menselijke inbreng gaat. Al is iemand nog zo sterk en al zijn er nog zoveel mensen bij elkaar, niets ervan kan God gebruiken om Zijn werk te doen.

Dit zegt Hij Die geen menselijke kracht kan gebruiken en die ook niet hoeft te gebruiken, daar Hij *"de HEERE van de legermachten"* is. Alle aardse en hemelse legermachten zijn aan Hem onderworpen en staan Hem ter beschikking.

Met deze uitleg verklaart de HEERE dat het visioen spreekt van Gods Geest door Wie Zerubbabel Gods werk kan doen. Het resultaat van dat werk is het getuigenis van Gods heerlijkheid in de wereld.

Hoe belangrijk is dit woord ook voor onze dagen die vol zijn van comités, planningen, organisaties, budgetten, sponsoracties enzovoort. Omdat een werk voor God een door en door geestelijk werk is, kan dat nooit door menselijke inspanning, niet door eigen kracht of met gezag van anderen, worden verricht *(vgl. Hs 1:7)*. Gods werk kan alleen slagen in de kracht van de almachtige, onfeilbare Geest van God.

Zoals de lampen van olie worden voorzien die komt van een bron die niet van menselijke makelij is, en ook zonder menselijke tussenkomst, gebeurt Gods werk niet via een menigte of door energieke en overredende mensen. Zwakheid is geen verhindering, maar juist een noodzaak wil God Zijn werk kunnen doen *(2Ko 12:9a; 1Sm 14:6b; 2Kr 14:11; Hb 11:34)*.

...; en Hij zei tot mij: Mijn genade is u genoeg; want de kracht wordt in zwakheid volbracht. (2Ko 12:9a)

..., want het is voor de HEERE niet te moeilijk om te verlossen, door veel of door weinig [mensen]. (1Sm 14:6b)

Genade, genade | *vers 7*

> 7 *Wie bent u, grote berg?*
> *Voor [de ogen van] Zerubbabel zult u een vlakte worden.*
> *Hij zal de sluitsteen aandragen*
> *[onder] luid geroep: Genade, genade zij hem!*

Als de overtuiging er is dat Gods Geest werkt en werkelijk voldoende is om Gods werk te doen, kan de uitdagende vraag worden gesteld: *"Wie bent u, grote berg?"* Deze uitdagend klinkende woorden zijn geen hoogmoed, maar een uiting van het volste vertrouwen dat de *"grote berg"*, het indrukwekkende wereldrijk dat heerschappij heeft, het werk van God niet kan verhinderen *(vgl. Jr 51:25; Op 8:8)*. In de *"grote berg"* kunnen we in algemene zin ook de kolossale moeilijkheden en hindernissen zien die als een berg oprijzen bij het doen van een werk voor God *(Mt 21:21; Js 40:3-5; Ea 4:1-4,23-24; 5:1-5)*.

Zerubbabel zal met eigen ogen zien dat door Gods Geest zal worden verwijderd wat hem in de weg staat bij zijn werk om de herbouw te voltooien. Het geloof mag weten dat door de macht van Gods Geest de bergen van moeilijkheden *"een vlakte"* of een gebaande weg zullen worden.

De sluitsteen moet er nog op en dan is het werk klaar. Christus is het fundament en Hij is de Voleinder van het werk. De tempel, het heiligdom moet er komen om de kandelaar erin te zetten.

De laatste woorden van dit vers kunnen worden opgevat als een biddende wens dat Gods zegen voortdurend op dit werk zal rusten. Volharding, door de genade van God, bekroont het leven van de christen. De blijvende aanwezigheid van onze Heer in genade in Zijn gemeente op aarde tot aan Zijn komst is het getuigenis dat Hij Die haar heeft gegrondvest, haar ook in stand houdt.

De herhaling *"genade, genade"* benadrukt dat het vanaf het begin tot het einde alles genade is. Hindernissen verdwijnen voor het geloof, het werk wordt afgemaakt, alles is genade.

Belofte van de voltooiing | *verzen 8-9*

> *8 Het woord van de HEERE kwam tot mij:*
>
> *9 De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest,*
> *zijn handen zullen het ook voltooien.*
> *Dan zult u weten*
> *dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.*

Het woord van de HEERE komt tot de profeet *(vers 8)*. Het woord gaat over Zerubbabel. Hier ontvangt Zerubbabel een bevestiging dat hij eigenhandig het werk zal voltooien *(vers 9)*. Het betekent voor hem een extra bemoediging. Deze belofte is letterlijk vervuld *(Ea 6:15)*.

En dit huis werd voltooid op de derde dag van de maand Adar; het was het zesde regeringsjaar van koning Darius. (Ea 6:15)

De 'Mij' Die gezonden is, aan het eind van *vers 9*, ziet niet op Zacharia, maar op de Messias *(Zc 6:15; vgl. Zc 2:9,11; 3:2)*. Als de profetieën ten volle zijn vervuld en de nieuwe tempel is gebouwd, zal de Messias tot Zijn tempel komen. Dan zal iedereen erkennen dat Hij het is Die door God tot Zijn volk is gezonden.

De dag van de kleine dingen | *vers 10*

> *10 Want wie veracht de dag van de kleine dingen,*
> *terwijl die zeven blij zijn*
> *als zij het tinnen gewicht zien in de hand van Zerubbabel?*
> *Die [zeven] zijn de ogen van de HEERE,*
> *die over heel de aarde trekken.*

"De dag van de kleine dingen" is de dag waarop Hij kan werken met Zijn kracht die in de zwakheid van Zijn volk wordt volbracht. Ook zien we hier de zeven Geesten van God *(Op 4:5)* Die er toch zijn in de dag van de kleine dingen. Ze kunnen met weinig mensen zijn om Gods werk te doen. De massa is in Babel gebleven. Een rest slechts vat het werk aan om de priesterdienst te herstellen. Ze kunnen niemand dwingen, maar door de volle werkzaamheid van Gods Geest – het getal zeven spreekt van volheid – is toch een aantal mensen wakker geworden en aan het bouwen gegaan.

Van de gemeente in Filadelfia zegt de Heer Jezus dat zij *"kleine kracht"* heeft *(Op 3:8)*. Maar Hij laat er direct op volgen: *"U hebt Mijn Woord bewaard en Mijn Naam niet verloochend."* Daarom geeft Hij de belofte dat zij zullen zijn tot een pilaar in de tempel van Zijn God *(Op 3:12)*. Dat mag nu al door ons in het geloof worden verwerkelijkt in de kracht van de Geest.

Het geringe en zwakke overblijfsel wordt blijdschap in het vooruitzicht gesteld als ze zullen zien hoe Zerubbabel het eindresultaat zal nameten en het zal blijken naar Gods maatstaven in orde te zijn. Hij doet dat met *"het tinnen gewicht"* als een paslood in zijn hand. Het laat zijn nauwe, persoonlijke betrokkenheid bij het werk zien.

"Die zeven" die *"blij zijn"*, *"zijn de ogen van de HEERE"* die alles zien wat op aarde gebeurt *(2Kr 16:9a; Sp 15:3)*. De HEERE neemt zowel de tegenstand tegen Zijn werk waar als hen die voor Hem werken. Deze ogen zien nu met welgevallen op Zerubbabel die aan het bouwen is. Zerubbabel is een type van de Messias Die de tempel in het vrederijk zal bouwen *(Ez 40-43)*. Zo ziet God ook met welgevallen naar ons als we voor Hem bouwen, al is het de dag van de kleine dingen. Maar de kracht van de Heilige Geest is aanwezig.

Want de ogen van de HEERE trekken over de hele aarde, om Zich sterk te bewijzen aan [hen] van wie het hart volkomen is met Hem. (2Kr 16:9a)

De ogen van de HEERE zijn op elke plaats: ze slaan slechte en goede [mensen] gade. (Sp 15:3)

Vraag naar de betekenis van de olijfbomen | *verzen 11-12*

> *11 [Daarna] antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijfbomen aan de rechterkant van de kandelaar en aan de linkerkant ervan? 12 En voor de tweede keer antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijftakken die door twee gouden buisjes gouden [olie] uit zich weg laten lopen?*

Het nachtgezicht is nog niet helemaal duidelijk voor Zacharia. Vandaar dat hij verder vraagt *(vers 11)*. Hij stelt de vraag zelfs nog een keer, waarbij hij aan de vraag iets toevoegt waarvan hij ook graag de betekenis wil weten *(vers 12)*.

In zijn herhaling van de vraag spreekt de profeet over de olie als *"gouden [olie]"*. In beeld wordt daarmee aangegeven dat de Heilige Geest een Goddelijk Persoon is, evenals Christus – voorgesteld in de gouden kandelaar – dat is. De twee gouden buisjes waardoor de olie loopt, kunnen we zien als de middelen waarvan God Zich bedient om de stroom van de Geest te laten lopen.

We kunnen denken aan voorschriften, maar ook aan dienaren van het Woord. De olie komt niet uit een dood reservoir, maar van levende olijfbomen die door God worden gevoed *(vgl. Ps 52:10; Hs 14:7; Rm 12:1)*. De gouden stroom met olie staat ons ter beschikking in het werk dat de Heer ons opdraagt. Zowel de olie als de buisjes zijn van goud, wat inhoudt dat er in dit geval geen onderscheid is tussen de middelen waarvan de Heer zich bedient en dat wat Hij geeft. Hier is, om zo te zeggen, geen onderscheid tussen de zwakheid van het vat, de dienaar, en de schat in het vat, de Geest.

Wat de olijfbomen voorstellen | *verzen 13-14*

> *13 Toen sprak Hij tot mij: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Ik zei: Nee, mijn Heere. 14 Daarop zei Hij: Dat zijn de twee gezalfden, die bij de Heere van heel de aarde staan.*

De Heere beantwoordt de vragen van Zacharia eerst met een wedervraag *(vers 13)*. In de wedervraag klinkt weer de veronderstelling door dat hij zou kunnen weten wat de betekenis van deze dingen is *(vers 5)*. Weer moet hij erkennen dat hij de betekenis niet weet en weer doet hij dat met groot respect en eerbied voor de HEERE, Die hij opnieuw aanspreekt met *"Heere"*, *Adonai*, dat is de soevereine Heer.

Dan krijgt hij de verklaring *(vers 14)*. De twee olijfbomen *"zijn de twee gezalfden"* (letterlijk 'zonen van olie'). Ze staan *"bij de Heere* [*Adonai*] *van heel de aarde"*. Ze staan in een positie waarin dienaren wachten op orders van hun heer. Ze stellen Jozua en Zerubbabel voor, de twee gezalfden. In het Oude Testament zien we dat koningen – Zerubbabel staat in de koninklijke

lijn – en priesters – Jozua is hogepriester – worden gezalfd met het oog op hun dienst.

De twee olijfbomen, een beeld van de Koning en de Priester, Christus, leveren de olie voor het getuigenis van de HEERE aangaande de Messias. De Heer Jezus doet altijd alles door de Heilige Geest. We zien dat tijdens Zijn leven op aarde vóór het kruis, Zijn werk op het kruis en Zijn leven na het kruis in de opstanding. Ook straks in het vrederijk zal Hij alles doen in de kracht van de Heilige Geest, zoals blijkt uit dit visioen *(vgl. Js 11:2)*.

In *Openbaring 11* lezen we ook over twee getuigen die *"de twee olijfbomen en de twee kandelaars"* worden genoemd en *"die vóór de Heer van de aarde staan" (Op 11:4)*. Hun getuigenis heeft het karakter van Mozes en Elia. Mozes was koning en Elia offerde voor Israël als priester. De Heer Jezus is de Koning-Priester. De twee getuigen leggen daarvan getuigenis af. In die moeilijke tijden doen ze dat door de kracht van de Heilige Geest.

Zacharia 5

Inleiding

In *Zacharia 4* wordt het volk getoond naar het ideaal van God. *Zacharia 5* laat het volk zien zoals het werkelijk is. Daarom handelt het over het oordeel, evenals het laatste nachtgezicht in *Zacharia 6 (Zc 6:1-8)*. Tot nu toe heeft bemoediging geklonken, maar nu wordt het oordeel aangekondigd vanwege de werkelijke toestand van het volk.

In het zesde nachtgezicht, met daarin de vliegende boekrol *(verzen 1-4)*, worden de overtreders van de wet geoordeeld en worden zo de zondaars weggedaan. In het zevende nachtgezicht, met daarin de vrouw in de efa *(verzen 5-11)*, wordt het land gereinigd door de goddeloosheid, het beginsel van de zonde, eruit te verwijderen. Zo zal het land werkelijk het *"heilige land"* worden *(Zc 2:12)*.

Een vliegende boekrol | *vers 1*

> *1 Opnieuw sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, een vliegende boekrol.*

Zacharia slaat in een visioen opnieuw zijn ogen op. In het visioen ziet hij *"een vliegende boekrol"*. De vliegende boekrol stelt de actieve kracht van het Woord van God voor, dat hier in oordeel werkzaam is, een oordeel dat snel wordt voltrokken.

Toen zei Ik: Zie, Ik kom,
in de boekrol is over Mij geschreven.
(Ps 40:8)

De boekrol speelt in de Schrift een grote rol. Hij bevat de raadsbesluiten van God ten aanzien van Christus *(Ps 40:8)*, Zijn genade die Hij in de Heer Jezus openbaart. De boekrol bevat ook Gods voornemens met de aarde. Die boekrol is in de hand van God en wordt aan de Heer Jezus, het Lam, gegeven *(Op 5:7; vgl. Ez 2:1,2,9,10)*. De hoofdgedachte in *Openbaring* is enerzijds Gods genade in redding voor Zijn volk, de gelovigen, en anderzijds het oordeel over de goddelozen. Hier in *Zacharia* gaat het om het oordeel over Zijn ontrouwe volk.

En Het kwam en nam [het boek] uit de rechterhand van Hem Die op de troon zat. (Op 5:7)

De maten van de boekrol | *vers 2*

> *2 Hij zei tegen mij: Wat ziet u? En ik zei: Ik zie een vliegende boekrol. Zijn lengte is twintig el en zijn breedte tien el.*

De HEERE vraagt Zacharia wat hij ziet. Zacharia antwoordt met een nauwkeurige beschrijving van de boekrol. Hij ziet dat deze vliegt. Ook geeft hij de lengte- en breedtemaat ervan, omdat het opvallende maten zijn.

De maten van de boekrol zijn de maten van Gods heiligdom, het heilige van de tempel *(1Kn 6:3)*. Dat wijst erop dat het Woord van God in niets afwijkt van wat passend is voor Gods tegenwoordigheid, maar er volledig mee in overeenstemming is. Het is een groot boek, want het bevat veel vloeken vanwege de vele zonden van het volk. Het is een volledig ontrold boek, het is door iedereen te lezen, en ook lang en breed, door allen te zien en waar te nemen. De boodschap van oordeel is voor niemand verborgen.

We kunnen hieruit leren dat God het oordeel op de geestelijke toestand van het volk toepast naar de maat van het heiligdom. De relatie tussen dit boek met vloeken en het heiligdom bepaalt ons er ook bij dat het oordeel begint bij het huis van God *(Ez 9:6; 1Pt 4:17)*. Met deze maat zullen alle zondaars gemeten worden. Dit betekent dat zij geen deel uitmaken van de gemeente van God en dat zij verwijderd zullen zijn en blijven van de heilige plaats waar God woont.

De tweeledige, algemene vloek | *vers 3*

> *3 Toen zei Hij tegen mij: Dit is de vloek die zal uitgaan over heel het land. Volgens deze vloek zal namelijk ieder die steelt, vanhier weggevaagd worden, en volgens deze [vloek] zal ieder die een valse eed aflegt, vanhier weggevaagd worden.*

Het is een boek met vervloekingen voor *"heel het land"* omdat het hele land vol van zonde is. De vloek treft in het bijzonder de leden van Gods volk die dieven zijn en die vals zweren. Niet alle zonden worden opgesomd. Ze worden samengevat in stelen, dat is de zonde tegen de naaste, en een valse eed afleggen, dat is de zonde tegen God. We zien deze tweedeling dan ook in de tien geboden op de twee stenen tafelen van de wet *(Lk 10:27)*. Wie zich aan één gebod schuldig maakt, is schuldig aan alle *(Jk 2:10)*.

Stelen is de overtreding van het achtste gebod *(Ex 20:15)*. Het is een zonde tegen de naaste, maar ook tegen God, want bij elke zonde wordt van Hem gestolen waar Hij recht op heeft. Elk beetje christelijke belijdenis dat niet het werk van God is, is gestolen. We stelen bijvoorbeeld ook van Hem als we tijd die Hem toekomt voor onszelf gebruiken en als we geld dat Hem toekomt voor onszelf besteden. Op deze wijze moeten wij op onszelf toepassen wat op de boekrol staat geschreven.

Vals zweren is de overtreding van het derde gebod *(Ex 20:7)*. Het is een zonde tegen God waarbij Zijn Naam ten onrechte wordt gebruikt en wordt verbonden aan onze eigen zaken. Deze zonde gebeurt als een verkeerde zaak wordt goedgekeurd door de Naam van God eraan te verbinden. Zo is Gods Naam verbonden aan veel zaken in de christenheid die Hij haat en waarover Hij het oordeel, de vloek, zal brengen.

Misbruik van de Naam van de Heer kan ook met betrekking tot het samenkomen tot de Naam van de Heer of in Zijn Naam profetieën uitspreken, zoals 'zo zegt de Heer' in de charismatische kringen. Als we belijden in de Naam van de Heer samen te komen, maar we doen dat op sektarische grondslag, betekent het dat we Zijn Naam misbruiken, daar vals bij zweren.

De vloek gaat uit | *vers 4*

> 4 *Ik heb deze [vloek] doen uitgaan,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten.*
> *Hij zal naar het huis van de dief gaan,*
> *en naar het huis van hem die in Mijn Naam een valse eed aflegt.*
> *Hij zal midden in zijn huis overnachten*
> *en het vernietigen, met zijn hout en zijn stenen.*

De HEERE doet Zelf de vloek uitgaan, dat wil zeggen vanuit Zijn tegenwoordigheid. Hij zegt dit als *"de HEERE van de legermachten"*. Als Hij de vloek doet uitgaan, is die door niets en niemand tegen te houden. De vloek gaat uit en wordt gericht gestuurd naar het huis van zowel de dief als van hem die vals zweert. God weet iedere boosdoener te vinden *(Jr 23:24)* om hem zijn rechtvaardige straf te bezor-

> *Zou iemand zich op verborgen plaatsen kunnen verbergen*
> *en zou Ík hem niet zien? spreekt de HEERE.*
> *Vervul Ik niet de hemel en de aarde?*
> *spreekt de HEERE. (Jr 23:24)*

gen. Al denken zij dat niemand hun zonden ziet, voor God is niets verborgen *(Ps 94:7,9)*.

De vloek gaat het huis van de wetsovertreder binnen en neemt daar de centrale plaats in, *"midden in zijn huis"*. Hij is er niet uit te verjagen, er is geen bezwering tegen mogelijk. De vloek overnacht er en doet vanaf zijn centrale positie zijn vernietigend werk. Het hele huis gaat eraan *(vgl. Lv 14:45)*. Er blijft niets over van hun eigen huis waarvoor ze zich zo hebben ingespannen, terwijl ze Gods huis hebben verwaarloosd.

De efa | *verzen 5-6*

> *5 En de Engel Die met mij sprak, trad naar voren en zei tegen mij: Sla toch uw ogen op en zie wat daar tevoorschijn komt. 6 Ik zei: Wat is dat? Hij zei: Dat is een efa die tevoorschijn komt. Hij zei: Dat is het oog [dat] over hen [waakt] in heel het land.*

Het lijkt erop dat de Engel Zich na het visioen van de boekrol heeft teruggetrokken en nu weer naar voren komt met een nieuwe mededeling in een nieuw visioen *(vers 5)*. Hij zegt tegen Zacharia dat hij zijn ogen moet opslaan om te zien wat er tevoorschijn komt.

Dit nachtgezicht, het zevende, gaat over *"een efa"*, dat is een korenmaat van vermoedelijk tussen de twintig en vijfenveertig liter. De efa staat symbool voor beroep en handel die eerlijk moeten worden uitgeoefend en bedreven *(Ez 45:9-11; Am 8:5)*. God heeft de zonde precies gemeten en tevens onder controle. Hier stelt de efa het zondige *systeem* voor, terwijl het in het vorige gezicht over de zondige *daden* gaat. Dit zondige systeem wordt in het hele land gevonden en gehandhaafd. Er wordt over gewaakt dat dit heersende systeem niet wordt aangetast. Het beheerst het hele geestelijke klimaat.

De vrouw in de efa | *verzen 7-8*

> *7 En zie, een loden deksel werd opgelicht, en er was een vrouw, [die] midden in de efa zat. 8 En Hij zei: Dit is [vrouwe] Goddeloosheid. Hij wierp haar [terug] midden in de efa en Hij wierp het loden gewicht op de opening ervan.*

Op de efa ligt een loden deksel *(vers 7)*, wat de absoluutheid van de heersende goddeloosheid benadrukt, maar tegelijk ook de volle openbaring tegenhoudt. Zo wordt dit hier door God aangeduid. Het deksel is geen

verhindering voor God om te openbaren welke verborgen macht er achter de goddeloosheid werkzaam is, waardoor de goddeloosheid wordt bestuurd. Het deksel wordt opgelicht om Zacharia en ons erin te laten kijken.

In de efa zit een vrouw. De vrouw of het vrouwelijke als symbool stelt vaak een bepaalde positie voor die iemand of iets inneemt. Deze vrouw symboliseert de positie die de afgoderij in Gods volk heeft gekregen. Afgoderij heeft er een vaste plaats gekregen. Dat de vrouw zit, betekent dat ze in volkomen rust is en de situatie beheerst.

De vrouw heet *"Goddeloosheid"*. Zij stelt de goddeloosheid voor *(vgl. Op 17:3-5)*. Dit beantwoordt aan wat Paulus *"de verborgenheid van de wetteloosheid"* noemt *(2Th 2:7)*. De Septuaginta – de Griekse vertaling van het Hebreeuwse Oude Testament – gebruikt hier in *Zacharia* dezelfde woorden als Paulus in de *tweede brief aan de Thessalonicenzen*.

"De zonde is de wetteloosheid" (1Jh 3:4b), dat wil zeggen het niet erkennen van enig gezag. In onze dagen zien we de voorboden van de grote afval. De aanwezigheid van de Heilige Geest houdt de volle ontplooiing nog tegen. Onze morele normen verlagen zich ongemerkt tot de normen die in de wereld gelden. Die verlaging werkt door in onze dienst voor de Heer.

Dit visioen toont aan dat in het volk van God afgodische beginselen aan het werk zijn. Dat is voor God niet verborgen, maar velen van Gods volk zien dit niet. Zacharia krijgt er inzicht in, zoals iedere gelovige die met de Heer leeft, dit inzicht krijgt als hij Gods Woord leest.

Het kwaad is hier in de kiem aanwezig. Het wordt nog beteugeld door het loden deksel. God laat de volle openbaring van de goddeloosheid nog niet toe *(2Th 2:6-8)*.

Twee vrouwen en de efa | *vers 9*

> *9 Ik sloeg mijn ogen op en zag, en zie, twee vrouwen kwamen tevoorschijn met de wind onder hun vleugels. Zij hadden vleugels als de vleugels van een ooievaar en zij tilden de efa op tussen de aarde en de hemel.*

Als Zacharia zijn ogen nog eens opslaat, ziet Hij twee vrouwen tevoorschijn komen. We kunnen hen als tweelingzussen beschouwen. Zij stellen het burgerlijke en geestelijke gezag voor, of bijgeloof en ongeloof, of fa-

rizeeën en sadduceeën. We kunnen hen beschouwen als de demonische tegenhangers van Zerubbabel en Jozua. De afgoderij heeft Zerubbabel en Jozua verdrongen van hun door God gegeven plaats als leiders van Gods volk en heeft hun plaats ingenomen.

Ze worden door de wind, een beeld van demonische krachten – 'wind' en 'geest' zijn hetzelfde woord –, gedragen en voortgedreven en voeren het volk naar de totale afval. Zij hebben, om zo te zeggen, de wind in de zeilen en hebben voorspoed in hun boosaardige onderneming. We zien vaak dat goddeloze mensen in voorspoed leven *(Ps 73:2-5)*.

De vrouwen hebben *"vleugels als de vleugels van een ooievaar"*. Een ooievaar is een onreine vogel *(Lv 11:19)*. Door deze verdorven machten wordt de efa met de vrouw erin – het afvallige Israël – opgetild *"tussen de hemel en de aarde"*. In die positie kan geen aardse macht erbij komen en er iets mee doen. God kan het wel, maar Hij laat het kwaad zich ontwikkelen tot de maat vol is. De ooievaar is een sterke vogel die in staat is om een lange afstand af te leggen.

De efa wordt naar Sinear gebracht | *verzen 10-11*

> *10 Toen zei ik tegen de Engel Die met mij sprak: Waar brengen zij deze efa heen? 11 Hij zei tegen mij: Naar het land Sinear om voor haar een huis te bouwen. Is het gereed, dan wordt zij daar op haar voetstuk geplaatst.*

De profeet vraagt niet wat de efa betekent, hij vraagt ook niet naar de betekenis van de vrouwen die hem dragen, maar wil alleen weten waar de efa heen wordt gebracht *(vers 10)*.

Het antwoord gaat verder dan de vraag *(vers 11)*. De Engel beantwoordt de vraag waar de vrouwen de efa naartoe brengen, en voegt er nog enkele bijzonderheden aan toe. De efa wordt naar Sinear gebracht. In Sinear ligt Babel *(Gn 10:10; 11:2,9)*. Het is het land waar de mens zich voor het eerst verenigt in opstand tegen God. Daar hoort de vrouw in de efa thuis. De beginselen van de afgoderij horen thuis in Babel, maar ze worden gevonden onder het overblijfsel.

In de – nu nabije – toekomst zullen deze afgodische beginselen hun ware plaats, *"haar voetstuk"*, weer krijgen. In het geloof moeten wij ze die plaats nu al geven. De bouw van een huis veronderstelt een vaste woonplaats.

Dat is op de plaats waar de goddeloosheid vandaan is gekomen. De goddeloosheid wordt naar zijn oorsprong teruggevoerd.

Babel loochent God niet, maar wil zich in zijn hoogmoed aan God gelijk maken. Het is een godsdienstig systeem dat altijd in opstand is tegen God. Dit systeem heeft grote aantrekkingskracht op het volk van God *(Jz 7:21)*. Hoeveel is door ons van 'Babel', dat is de naamchristelijke wereld, overgenomen in onze dienst aan God? Het is afgoderij en moet uit het land worden verwijderd.

Zacharia 6

Vier wagens en twee koperen bergen | *vers 1*

> *1 Opnieuw sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, vier wagens kwamen tevoorschijn tussen twee bergen, en die bergen waren bergen van koper.*

Na de zeven vorige nachtgezichten volgt het achtste en laatste nachtgezicht of visioen. Zacharia ziet vier wagens. Zij stellen de vier wereldrijken voor, terwijl we zien dat God hen volkomen in de hand heeft. In *Daniël 2* worden de wereldrijken ook voorgesteld, maar dan zoals Nebukadnezar ze ziet, namelijk als een machtig beeld *(Dn 2:31-33)*. In *Daniël* 7 komen ze nog een keer voor, maar dan zoals Daniël ze ziet, namelijk als redeloze dieren *(Dn 7:1-7)*. Zacharia ziet ze in de *verzen 2-3* ook als redeloze dieren.

Koninkrijken zijn in zichzelf niets en kunnen alleen doen wat God behaagt. Dat zien we in de twee bergen, die mogelijk de berg Moria (of Sion) en de Olijfberg zijn. Beide bergen spelen in de geschiedenis van Jeruzalem en in de profetie een grote rol. Tussen de beide bergen in ligt het dal van Josafat – betekent '*Jahweh* oordeelt' –, waar de volken zullen worden geoordeeld *(Jl 3:12)*. Van de bergen wordt gezegd dat ze van koper zijn *(vgl. Ps 36:7)*. Koper is een beeld van de gerechtigheid van God die verbonden is aan het oordeel *(Nm 16:37-40)*. God handhaaft Zijn recht als Hij de vijandige volken oordeelt en Zijn volk, het gelovig overblijfsel, beschermt tegen het oordeel.

Laten de heidenvolken opgewekt worden en oprukken
naar het dal van Josafat,
want daar zal Ik zitten om te berechten
alle heidenvolken van rondom! (Jl 3:12)

Uw gerechtigheid is als de machtige bergen,
Uw oordelen zijn [als] de grote watervloed;
mensen en dieren verlost U, HEERE. (Ps 36:7)

God bereikt altijd Zijn doel en doet dat op volmaakt rechtvaardige wijze. De wereldrijken menen dat ze kunnen doen wat ze willen. Maar hier zien we deze rijken met de ogen van de profeet, met de ogen van het geloof. We zien hoe God de wereldrijken in hun weg bestuurt. De wagens symboliseren de regering van God, Die op weg is om Zijn oordeel over de vier wereldrijken uit te voeren. De wagens van de geschiedenis gaan de weg die God wil. Ze volbrengen de wil van God, zonder dat ze het zelf weten. God bestuurt de geschiedenis zo, dat Zijn doel wordt bereikt.

Het feit dat er *vier* wagens zijn, wijst op het universele van Gods besturing. We zien dit in uitdrukkingen als *"de vier wind[streken]" (Zc 2:6; Ez 37:9)*, *"de vier einden van de hemel" (Jr 49:36)* en *"de vier hoeken van de aarde" (Op 7:1)*.

De vier wagens en de paarden | *verzen 2-3*

> *2 De eerste wagen had rode paarden, de tweede wagen zwarte paarden, 3 de derde wagen witte paarden en de vierde wagen sterke, gevlekte paarden.*

De beschrijving van de paarden lijkt enigszins op die in *Zacharia 1 (Zc 1:8; vgl. Op 6:3-8)*. De overeenkomst is dat er in beide visioenen verschillend gekleurde paarden zijn. Verder zijn er alleen verschillen. In *Zacharia 1* zien we alleen paarden, met daarop ruiters. Zij gaan over de aarde om de stand van zaken op te nemen en daarvan verslag te doen *(Zc 1:8-11)*. Hier zijn het oorlogswagens met paarden ervoor om Gods oordelen uit te voeren *(Ps 68:18)*. Elke wagen heeft daarbij een eigen gebied *(vers 6)*.

De vier winden van de hemel | *verzen 4-5*

> *4 Ik nam het woord en zei tegen de Engel Die met mij sprak: Wat betekenen deze [wagens], mijn Heere? 5 Daarop antwoordde de Engel en zei tegen mij: Dat zijn de vier winden van de hemel, die eropuit trekken van [de plaats] waar zij voor de Heere van heel de aarde hebben gestaan.*

Zacharia wil de betekenis van de wagens weten *(vers 4)*. Hij vraagt het aan *"de Engel"*, dat is de Engel van de HEERE, Die hij met *"Heere"*, *Adonai*, aanspreekt. De Engel antwoordt dat de wagens *"de vier winden van de hemel"* zijn *(vgl. Op 7:1; Dn 7:2)*. Het zijn machten die vanuit de hemel erop uit worden gestuurd. Het betekent dat de vier wereldrijken die opkomen, door de hemel worden opgeroepen. In *Psalm 104* zijn winden – wind en geest is in het Hebreeuws hetzelfde woord – boodschappers van God die Zijn wil uitvoeren *(Ps 104:4)*.

Al deze machten hebben als vertrekpunt *"de Heere van heel de aarde" (vgl. Zc 4:14)*. De naam van God is sinds de ballingschap 'de God van de hemel'. Maar God geeft Zijn aanspraken op de aarde nooit prijs. Om Zijn aanspraken te handhaven gebruikt Hij de heersende machten. Zij staan onder het voorzienig bestel van God Zelf. Hij bepaalt waar ze heen gaan, zonder dat ze kunnen afwijken van de weg die Hij wil dat ze gaan. Dat

zien we in de twee bergen van koper waar ze tussen lopen. Ze worden daarbij bestuurd door demonische machten, die volledig onder Gods controle staan.

Volken bestrijden elkaar, maar de demonische machten in de hemelse gewesten die hen besturen, bestrijden niet elkaar, maar God en Zijn volk. De hoofdreden van het bestaan van het rijk van Babel is dat God door hen de Assyriërs heeft willen tuchtigen voor hun houding tegenover Israël. Tevens heeft Hij de Babyloniërs willen gebruiken als tuchtmiddel voor Zijn volk vanwege hun ontrouw. Maar als zij zich aan Zijn volk vergrijpen, worden zij op hun beurt in de macht van een volgend rijk gegeven.

Waarheen de paarden uittrekken | *verzen 6-7*

> *6 Die de zwarte paarden hebben, trekken uit naar het land van het noorden; de witte [paarden] trekken uit, hen achterna, en de gevlekte trekken uit naar het land van het zuiden. 7 En de sterke [paarden] trokken uit en wilden het land doorgaan, want Hij had gezegd: Ga, ga het land door. Toen gingen zij het land door.*

Over de rode paarden, waarbij we aan Babel kunnen denken, wordt niets meer gezegd omdat dit rijk al voorbij is. De zwarte paarden stellen de Meden en Perzen voor. Zij gaan naar het noorden waar het Babylonisch wereldrijk is en onderwerpen dat aan zich. Dan komen de witte paarden, die het Grieks-Macedonische wereldrijk voorstellen, en veroveren het Medisch-Perzische wereldrijk. Daarna komen de paarden die het Romeinse wereldrijk voorstellen die ook het land van het zuiden, dat is Egypte, veroveren, waardoor Egypte een provincie van het Romeinse rijk wordt.

De sterke paarden, de Romeinen, willen de hele aarde onderwerpen en niet alleen het land in het noorden en het land in het zuiden. Zij kunnen hun verlangen alleen vervullen onder Gods toestemming. Dat zijn zij zich niet bewust. We lezen dat ook niet in de geschiedenisboeken. Maar voor het geloof is dit de werkelijkheid.

Gods Geest komt tot rust in het oordeel | *vers 8*

> *8 Vervolgens riep Hij mij en sprak tot mij: Zie, zij die zijn uitgetrokken naar het land van het noorden, hebben Mijn geest doen rusten in het land van het noorden.*

God roept Zacharia en spreekt dan tot hem. Dat het roepen van God aan Zijn spreken voorafgaat, betekent dat dit roepen een dringende oproep tot aandacht is voor wat Hij gaat zeggen. Hij vertelt Zacharia dat Hij het oordeel over Babel heeft gewild om Zijn Geest tot rust te laten komen. Dit is ten tijde van Zacharia verleden tijd.

Gods Geest had geen rust toen Zijn volk in Babel verbleef. Hij werkte in Kores de oproep tot Zijn volk dat het naar zijn land kon terugkeren *(Ea 1:1-3)*. Kores heeft de oordelen van God over de Chaldeeën voltrokken. Hij heeft Gods volk geholpen, begunstigd en verlost. Dit alles is zeer aangenaam voor God. Dat heeft Zijn Geest tot rust gebracht en verkwikt.

Zacharia moet gaven in ontvangst nemen | *verzen 9-10*

> *9 Het woord van de HEERE kwam tot mij: 10 Neem van de ballingen, van Cheldaï, Tobia en Jedaja, [gaven] in ontvangst. En u moet op die dag zelf komen en het huis van Josia, de zoon van Zefanja, binnengaan, waar [die mannen] uit Babel naartoe gekomen zijn.*

Als alle aangematigde gezag terzijde is gezet en Gods Geest tot rust is gekomen door de uitgeoefende oordelen, is het de tijd voor God om het door Hem erkende gezag te laten zien. Dat gebeurt in de volgende boodschap. Die komt niet zoals de vorige boodschap in een visioen, maar door *"het woord van de HEERE" (vers 9)*.

De HEERE zegt tegen Zacharia dat er drie mannen uit Babel komen, die daar nog wonen, om hem een bezoek te brengen. Zij worden bij name genoemd. De drie vormen in Babel een overblijfsel en stellen hen voor die in de laatste dagen, die nu nabije toekomst zijn, naar Israël zullen terugkeren. Niet allen die in Babel zijn gebleven, hebben zich van Gods volk vervreemd. Hoewel het ernstige woord om uit Babel weg te vluchten ook tot hen is gekomen *(Zc 2:6)*, zijn zij daar toch gebleven.

Nu verrichten zij een daad van geloof die uitsteekt boven het gedrag van de teruggekeerden. Zij brengen een grote gift voor de tempelbouw. Dat is een stimulans voor de anderen. God bewerkt door de verdrukking van de ballingschap winst voor Zijn huis.

Ze komen met gaven, met zilver en goud *(vers 11)*. Veel zilver en goud wordt gevonden bij hen die, door de oefening van de ballingschap, hebben

geleerd om Jeruzalem en het huis van God te waarderen. Zilver spreekt van wat God is als gekend in de genade van de verzoening. Goud doet ons denken aan de heerlijkheid van God.

Zacharia moet nog op dezelfde dag dat hij de opdracht krijgt, naar het huis van Josia, de zoon van Zefanja, gaan. Josia betekent '*Jahweh* ondersteunt', Zefanja betekent '*Jahweh* beschermt'. In het huis dat met deze namen verbonden is, vindt de ontmoeting plaats. Het gezantschap uit Babel is daar al en Zacharia moet zich daar bij hen voegen.

De Spruit | *verzen 11-12*

> *11 Neem zilver en goud en maak kronen, en zet [die] op het hoofd van de hogepriester Jozua, de zoon van Jozadak, 12 en zeg tegen hem: Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
>
> *Zie, een Man – Zijn Naam is SPRUIT –*
> *zal uit Zijn plaats opkomen,*
> *en Hij zal de tempel van de HEERE bouwen.*

Zacharia moet van het zilver en het goud kronen maken *(vers 11)*. Die moet hij vervolgens op het hoofd van Jozua, de hogepriester, plaatsen. Een kroon hoort niet bij een hogepriester, maar op het hoofd van een koning, in dit geval op het hoofd van Zerubbabel, die uit de lijn van David is. God wil echter laten zien dat Koning en Priester Zich in de Persoon van de Messias verenigen. Het plaatsen van de kronen op het hoofd van de hogepriester spreekt zinnebeeldige taal.

Zacharia moet Jozua de betekenis van deze handeling uitleggen, opdat Jozua niet zal denken dat hij de eigenlijke koning is. Hij moet dat doen uit Naam van de HEERE van de legermachten, een naam die in het vervolg van het boek vaak wordt genoemd. Het is de naam die aangeeft dat de HEERE alle macht over alle aardse en hemelse legermachten heeft.

De kronen worden verbonden met de Spruit Die zal komen *(Js 4:2; Jr 23:5; 33:15-17)*. De oproep *"zie, een Man"* doet denken aan wat Pilatus zegt: *"Zie, de Mens" (Jh 19:5)*. De Spruit is de Messias uit het huis van David. Spruit wil zeggen 'voortspruiten uit' *(Js 53:2)*. Hij zal *"uit Zijn plaats opkomen"*, of uitspruiten, dat wil zeggen uit Sion of Jeruzalem. De Redder zal *uit* Sion komen *(Rm 11:26; Ps 14:7)*, niet *tot* Sion. Hij wordt Sion toegerekend, Hij hoort bij Sion *(Ps 87:5-6)*.

Jozua is hier in zijn ambt een type van de Messias, Die Koning-Priester zal zijn, *"Hij zal Priester zijn op Zijn troon" (vers 13)*. Hij zal uitspruiten *"uit de [afgehouwen] stronk van Isaï" (Js 11:1)*. Hij komt uit Zijn eigen volk voort. En Hij zal de heerlijke tempel van het vrederijk bouwen, die we vinden in *Ezechiël 40-43*. Het gaat hier over de toekomstige tempel.

De Messias is Priester op Zijn troon | *vers 13*

> 13 *Ja, Híj zal de tempel van de HEERE bouwen,*
> *Híj zal met majesteit bekleed zijn,*
> *Hij zal zitten en heersen op Zijn troon.*
> *Hij zal Priester zijn op Zijn troon;*
> *tussen die Beiden zal vredesberaad plaatsvinden.*

De *verzen 12-13* geven een prachtig beeld van de Messias als Koning-Priester. Deze waardigheid zal Hij hebben, nadat met Zijn vijanden is afgerekend, zoals in het laatste nachtgezicht is beschreven. Hij is nu nog in de hemel en zit nu niet op Zijn eigen troon, maar op die van Zijn Vader *(Op 3:21)*. Het moment dat God Hem Zijn eigen troon zal geven, de troon van Zijn vader David, moet nog komen *(Lk 1:32)*. Dan zal Hij als Koning heersen.

Alles maakt plaats voor Hem:

1. De hogepriester Jozua van *Zacharia 3* maakt plaats voor de Messias Priester.
2. De landvoogd Zerubbabel van *Zacharia 4* maakt plaats voor de Messias Koning.
3. Zerubbabel, de tempelbouwer, maakt plaats voor Hem Die de tempel bouwt.
4. De twee gezalfden van *Zacharia 4 (Zc 4:14)* maken plaats voor de gezalfde Koning-Priester.

Hij is de ware Melchizedek, die ook koning en priester was *(Hb 7:1)*. Zijn koningschap legt de basis voor Zijn gezag; Zijn priesterschap verbindt daaraan Zijn zorgende genade en medegevoel. Telkens ligt de klemtoon op 'Hij'. Dat woord staat in dit vers dan ook terecht aan het begin van elke regel.

Tussen de beide zijden van het ambtswerk die in de ene Persoon aanwezig zijn, vindt *"vredesberaad"* plaats. Het koninklijke aspect en het priesterlijke aspect zijn in Hem volmaakt met elkaar in overeenstemming. De raad van

de vrede zal er zijn tussen de Messias en *Jahweh*. Hij is Mens en tevens God. Van geen mens kan dat gezegd worden. Als Mens is Hij Koning en Priester, als *Jahweh* vervult Hij al Zijn beloften in Hem.

De kronen komen in de tempel | *vers 14*

> *14 En de kronen zullen voor Chelem, Tobia, Jedaja en Chen, de zoon van Zefanja, tot een gedachtenis in de tempel van de HEERE zijn.*

Deze profetie wordt gegeven naar aanleiding van de trouwe daad van de drie mannen uit Babel van wie het hart uitgaat naar Gods tempel. De kronen krijgen een plaats in de tempel die Zerubbabel bouwt. De herinnering aan het geloof van de drie en aan de goedheid van de ene die hen in huis heeft genomen *(vers 10)*, zal verbonden blijven aan de tempel. Hun daad zal altijd in gedachtenis blijven, zo groot is die daad voor God.

Ook vandaag heeft God een tempel, Zijn huis, de gemeente. Daar zoekt God naar harten die willen bijdragen aan de herbouw ervan om te beantwoorden aan het doel ervan, dat is dat er eredienst wordt verricht. Aan ieder, bij wie Hij dat vindt, zal Hij altijd met vreugde denken.

De volken bouwen mee aan de tempel | *vers 15*

> *15 Men zal van verre komen en bouwen aan de tempel van de HEERE. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten mij tot u gezonden heeft. Dit zal gebeuren als u aandachtig zult luisteren naar de stem van de HEERE, uw God.*

Zij die *"van verre komen"*, zijn de volken. Zij zullen meewerken aan het bouwen van de tempel van de HEERE. Het gaat om hen uit de volken die zich tot de God van Israël bekeren. Zij zullen tot Gods volk gerekend worden en mee mogen bouwen *(Js 60:10)*.

Ook hier is de 'mij' die gezonden is uiteindelijk de Messias en niet Zacharia *(vgl. Zc 4:9)*. Zacharia is hier een beeld van Hem. Voorwaarde voor de vervulling van al deze dingen is aandachtig *"luisteren naar de stem van de HEERE, uw God"*. Dat zullen ze in de toekomst ook doen, want dan is de wet van God in hun verstand gegeven en in hun hart geschreven *(Hb 8:10)*. Hij is dan werkelijk 'hun God'.

Zacharia 7

Inleiding

De inhoud van *Zacharia 7-8* is vooral van praktische betekenis. Deze hoofdstukken zijn als het ware een korte pauze. Ze zijn eenvoudiger te begrijpen, maar moeilijker in praktijk te brengen. Ze leggen de nadruk op een rechtvaardig leven door het volk van God in het licht van hun ontrouw in het verleden en de heerlijkheid die hun deel zal zijn in de toekomst.

Zacharia 7-8 valt in vier delen uiteen. Elk deel begint met *"het woord van de HEERE"* dat tot Zacharia komt *(Zc 7:1,8; 8:1,18)*.

Het woord van de HEERE komt tot Zacharia | *vers 1*

> *1 Het gebeurde in het vierde jaar van koning Darius, op de vierde van de negende maand, in [de maand] Chisleu, [dat] het woord van de HEERE tot Zacharia kwam.*

Na de gedenkwaardige nacht waarin Zacharia zijn acht nachtgezichten heeft gekregen, zijn twee jaren verstreken. Het zal nog twee jaar duren voordat de tempel klaar is. In de tijd ertussen, dat is *"het vierde jaar van koning Darius"* ofwel het jaar 518 v.Chr., komt het woord van de HEERE tot Zacharia. Het gebeurt aan het begin van de maand Chisleu. Die maand komt overeen met een deel van onze maand november en een deel van december.

Boodschappers met een vraag over vasten | *verzen 2-3*

> *2 Toen men Sarezer en Regem-Melech met zijn mannen naar het huis van God had gestuurd om te trachten het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, 3 zeiden zij tegen de priesters die in het huis van de HEERE van de legermachten waren, en tegen de profeten: Moet ik in de vijfde maand blijven treuren [en mij blijven] afzonderen, zoals ik dit nu [al] zoveel jaren gedaan heb?*

Er komen twee mannen uit Bethel – zo moet hier gelezen worden in plaats van 'naar het huis van God'. Ze hebben Babylonische namen, wat lijkt te zeggen dat ze in Babel zijn geboren en tot de teruggekeerden behoren *(vgl.*

Zc 6:10). Ze helpen niet bij de tempelbouw, maar komen nu om de gunst van de HEERE zoeken. Het lijkt erop dat hun hart uitgaat naar de tempel en dat ze verdriet hebben over de verwoesting ervan.

Twee jaar na de nachtgezichten komen deze mannen met een vraag over het vasten in de vijfde maand bij de priesters. De priesters worden geacht bekend te zijn met de wet van God *(Dt 17:9)*. Ze richten zich met hun vraag ook tot de profeten. Dit zullen Haggaï en Zacharia zijn. Hun vraag betreft het vasten naar aanleiding van de verwoesting van Jeruzalem in 586 v.Chr. *(Jr 52:12-13)*. Ze zijn nu al zeventig jaar aan het vasten, dat wil zeggen vanaf het begin van de ballingschap. Het is niet een vasten dat is ingesteld door de HEERE, maar een eigen initiatief van het volk. Nu de nieuwe tempel bijna klaar is, vragen ze of het nog wel zin heeft daarmee door te gaan.

Dan moet u naar de Levitische priesters gaan, en naar de rechter die er in die dagen is, en [hen] raadplegen. Zij zullen dan een gerechtelijke uitspraak voor u doen. (Dt 17:9)

Wat de achtergrond van de vraag is, is niet helemaal duidelijk. Er klinkt enige vermoeidheid door in de opmerking *"zoals ik dit nu [al] zoveel jaren gedaan heb"*. Het is een sleur geworden, een gewoonte waarvan het nut niet meer wordt ingezien. De vraag is gerezen of het nog wel nodig is om daarmee door te gaan. Als God het wil, moet Hij het maar zeggen. Dan zullen ze er wel mee doorgaan.

De mens wil altijd graag weten waar hij aan toe is. Het liefst heeft hij regels, dan kan hij zich daaraan houden en zo afmeten of hij goed bezig is. Zo kan bij ons de vraag opkomen: 'Is het wel zo belangrijk elke zondag het avondmaal te vieren? Als het moet, dan moet het, maar waar staat dat het moet?' Als tegenvraag mag gesteld worden: 'Waarom komt die vraag op, waardoor ontstaat die?' Als het avondmaal niet méér is dan een verplichting, kan het ook één keer per jaar gevierd worden, of als het eens uitkomt.

Maar God is niet geïnteresseerd in uiterlijke gewoonten. Hij wil zien wat er in het hart voor Hem leeft. Daarom geeft Hij beginselen, uitgangspunten, aan de hand waarvan zij onder de leiding van de Geest hun leven kunnen leiden. Het antwoord op de vraag is dan ook niet 'ja' of 'nee'.

Er is een vasten in de vijfde maand *(vers 3)* en in de zevende maand *(vers 5)*. In het volgende hoofdstuk worden er nog twee vastendagen aan toegevoegd *(Zc 8:19)*.

1. De vastendag in de vijfde maand is naar aanleiding van de inname van de stad en de verwoesting van de tempel *(Jr 39:2; 52:6-7)*.
2. De vastendag in de zevende maand is naar aanleiding van – zo wordt aangenomen – de moord op Gedalia, de man die door Nebukadnezar is aangesteld *(Jr 41:1-2; 2Kn 25:8-9)*. Ook dat is een catastrofe.

Het gaat het gezantschap om het vasten in de vijfde maand, ter gedachtenis aan de verwoesting van de tempel. Nu de tempel bijna herbouwd is, lijkt het vasten ter gedachtenis daaraan niet langer noodzakelijk. Er is bij een herbouwde tempel immers geen reden meer om nog te *"blijven treuren"*. Er komt integendeel reden tot vreugde. Ze zouden dan ook zichzelf niet meer als nazireeërs hoeven te gedragen door zich af te zonderen van de aangename, op zichzelf geoorloofde dingen van het leven, zoals eten en drinken *(Nm 6:3)*.

Voor wie hebben ze gevast? | *verzen 4-5*

> *4 Toen kwam het woord van de HEERE van de legermachten tot mij:*
>
> *5 Zeg tegen de hele bevolking van het land*
> *en tegen de priesters:*
> *Wanneer u deze zeventig jaar*
> *gevast en rouw bedreven hebt in de vijfde en in de zevende [maand],*
> *hebt u [dan] werkelijk voor Mij gevast?*

De vraag is gesteld aan de priesters en profeten *(vers 3)*, maar de HEERE geeft Zelf antwoord door Zijn profeet *(vers 4)*. Het is een antwoord in twee delen. Het eerste deel staat in het vervolg van dit hoofdstuk en het tweede deel staat in *Zacharia 8*. In het eerste deel zegt Hij wat Hij van het volk verwacht en waarom Hij ertoe verplicht is geweest hen in ballingschap te voeren. In het tweede deel belooft Hij hun dat Hij hen weer in Zijn gunst zal aannemen.

De vraag is gesteld in het enkelvoud *"moet ik ..." (vers 3)*, maar het antwoord komt tot *"de hele bevolking van het land en ... de priesters" (vers 5)*. De vraag gaat over het vasten in de vijfde maand, maar in het antwoord wordt het vasten in de zevende maand erbij betrokken. In de zevende maand is Gedalia gedood en is het overblijfsel op de vlucht gegaan *(2Kn 25:23-25; Jr 41:1-3)*.

Uit het antwoord van de HEERE blijkt dat deze gedenkdagen zijn teruggebracht tot loutere godsdienstplichten. Een plicht vervullen alleen omdat het zo hoort, heeft voor God geen waarde. We kunnen iets doen omdat het een goede gewoonte is. Naar Zijn gewoonte gaat de Heer Jezus op de sabbat naar de synagoge *(Lk 4:16)*. Maar goede gewoonten worden hol en leeg als wij ze niet doen voor de Heer maar voor onszelf. Dan veranderen de feesten van de HEERE in feesten van de Joden *(Lv 23:4-6; Jh 2:13; 7:2)*.

Het antwoord is dan ook niet of ze wel of niet moeten doorgaan. Daarover mogen ze zelf beslissen. Het antwoord heeft betrekking op het waarom en hoe van hun vasten. Het gaat erom of wij de dingen doen voor de Heer of voor onszelf. Vasten is afstand doen van wat op zichzelf geoorloofd is, met het doel om zich aan de Heer te wijden.

Vasten is nooit een doel op zichzelf. De enige voorgeschreven vastendag voor Israël is de grote Verzoendag, om hun zielen te kastijden, om zich voor God te verootmoedigen vanwege hun zonden *(Lv 16:19-34)*. Als het volk zich tijdens de vier vastendagen bewust is waarom het met Jeruzalem zo gegaan is, zal het zich in gebed tot God wenden om hulp.

Maar nu klinkt de vraag of ze het werkelijk voor God hebben gedaan. Het is een vraag die hun door merg en been moet zijn gegaan. Dat moet ook bij ons zo zijn. Voor wie doen we wat we doen? Is het werkelijk allemaal alleen voor de Heer? Het gaat God niet om godsdienstige gebruiken op zichzelf, maar om het motief, waarom iemand het doet.

Voor wie eten en drinken we? | *verzen 6-7*

> *6 Of als u at en als u dronk,*
> *was u het niet die at*
> *en was u het niet die dronk?*
>
> *7 Zijn dit niet de woorden die de HEERE liet prediken door de dienst van de vroegere profeten, toen Jeruzalem met zijn omliggende steden bewoond en gerust was, en het Zuiderland en het Laagland bewoond waren?*

Wat voor het vasten geldt, geldt ook voor de tijd dat er niet wordt gevast, maar dat er wordt gegeten en gedronken *(vers 6)*. Net als het vasten hebben ze dat ook voor zichzelf en niet voor God gedaan. Ze hebben Hem er niet bij betrokken. Het gaat er ook voor ons om dat we in alle dingen God

verheerlijken: *"Hetzij dan dat u eet, hetzij dat u drinkt, hetzij dat u iets [anders] doet, doet het alles tot heerlijkheid van God"* (*1Ko 10:31; Rm 14:6b*).

En wie eet, eet voor [de] Heer, want hij dankt God; en wie niet eet, laat het na voor [de] Heer, en hij dankt God. (Rm 14:6b)

God heeft Zijn volk al eerder op het verkeerde vasten gewezen en wel door Zijn profeten. Jesaja is zo'n profeet *(Js 1:11-17; 58:3-7)*. Maar het volk heeft aan hen geen gehoor gegeven. Daarom heeft God Zijn volk in ballingschap moeten wegzenden. Laten ze dat waarschuwende voorbeeld ter harte nemen en nu wel naar Zacharia luisteren!

De *verzen 6-7* laten zien dat het God er niet om gaat of de mensen vasten of niet. Het echte vasten, het vasten dat God behaagt, bestaat niet in een farizeïstische onthouding van eten en drinken, maar in het feit dat het Woord van God in acht wordt genomen en men ernaar leeft. Dit hebben de profeten vóór de ballingschap al gepredikt aan het volk.

Dit werpt de gedachte omver dat men de gunst van God kan verkrijgen door te vasten. Het wordt aan hen zelf overgelaten om te beslissen of ze zich nog langer aan de eerdergenoemde vastendagen zullen houden of niet. Hier hebben we een duidelijk voorbeeld van het grote verschil tussen het christendom en andere religies. Het gaat er niet in de eerste plaats om *wat* iemand doet, maar *waarom* hij het doet; de motivatie is bepalend.

Waar het God om te doen is | *verzen 8-10*

> *8 Verder kwam het woord van de HEERE tot Zacharia: 9 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
>
> *Vel een betrouwbaar oordeel,*
> *bewijs goedertierenheid en barmhartigheid,*
> *eenieder aan zijn naaste.*
> *10 Onderdruk weduwe noch wees,*
> *vreemdeling noch arme.*
> *Bedenk in uw hart*
> *geen kwaad tegen elkaar.*

Het woord van de HEERE komt verder tot Zacharia *(vers 8)*. Door Zacharia spreekt Hij tot het volk als *"de HEERE van de legermachten"*. Het gaat niet om nieuwe mededelingen, maar om een herhaling van wat Hij altijd al door Zijn profeten heeft gezegd. Ze hebben die boodschap steeds verworpen,

maar Hij herhaalt hem. Hieruit blijkt Zijn geduld. Wat God in het verleden heeft gezegd, blijft altijd zijn kracht houden en daarom kan Hij er steeds op terugkomen.

Het eerste waar het op aankomt, is dat ze een *"betrouwbaar oordeel"* vellen *(vers 9)*. Dit geldt in de eerste plaats voor de rechters. Maar het is ook een woord dat ieder lid van Gods volk ter harte moet nemen. Een betrouwbaar oordeel is een oordeel waarin je vertrouwen kunt hebben. Het is onpartijdig en stemt met de feiten overeen. Er zit geen zoeken van eigen voordeel achter. Hier zien we de houding die we moeten aannemen tegenover onze broeders en zusters.

Uit die houding vloeit voort dat we *"elkaar goedertierenheid en barmhartigheid"* bewijzen. Dat laten we zien als we onze broeders en zusters geven wat ze nodig hebben, zowel voor het lichaam als voor de ziel. Dat is God veel meer waard dan alle offers die volgens de wet worden gebracht of allerlei andere uiterlijke dienst die gebeurt zonder dat het hart erbij betrokken is.

Het gaat er niet alleen om dat we niemand kwetsen, maar dat we de ander helpen *(vers 10)*. Daarbij moeten we vooral denken aan de weduwen en de wezen en de vreemdelingen en de armen *(Ex 22:22)*. Zelf hebben zij geen mogelijkheden om in hun eigen onderhoud te voorzien en zij hebben niemand op wie ze kunnen terugvallen. Als ze uit liefde handelen, zullen ze een ander geen kwaad doen, maar juist goed. Daarvoor moeten ze in hun harten niet het kwade bedenken tegen elkaar *(vgl. Mi 2:1)*.

Wee [hun] die onrecht uitdenken,
kwaad uitwerken op hun slaapplaats,
[en] het bij het licht van de morgenstond uitvoeren,
omdat zij [daartoe] bij machte zijn. (Mi 2:1)

Hardnekkige weigering om te luisteren | *verzen 11-12*

> *11 Maar zij weigerden [er] acht op te slaan, zij zetten [hun] schouder [er] dwars [tegenin] en stopten hun oren toe om niet te hoeven luisteren. 12 Zij maakten hun hart [als] diamant, om [maar] niet te [hoeven] luisteren naar de wet en de woorden die de HEERE van de legermachten door Zijn Geest gezonden had, door de dienst van de vroegere profeten. Daardoor is grote verbolgenheid bij de HEERE van de legermachten ontstaan.*

Het verleden toont aan hoe het volk op Gods roepen door Zijn profeten heeft gereageerd *(Dt 9:6,13,27)*. Hun weigering om te luisteren hebben ze

gepaard laten gaan met een krachtig verzet tegen wat God tegen hen heeft gezegd *(vers 11)*. Ze zetten hun schouders er niet onder, maar er tegenin *(Ne 9:29)*. Het is ermee als met een os die niet wil dat er een juk op zijn nek wordt gelegd. Ten slotte hebben ze hun oren ook nog dichtgestopt, zodat ze doof zijn geworden voor de stem van God. Het is tevens een gebaar van verachting naar de Spreker.

U hebt hen gewaarschuwd om hen te doen terugkeren naar Uw wet, maar zij hebben overmoedig gehandeld. Ze hebben niet naar Uw geboden geluisterd, maar hebben gezondigd tegen Uw bepalingen, waardoor een mens die ze houdt, leven zal. Zij zetten [hun] schouder [er] dwars [tegenin], zij waren halsstarrig en luisterden niet. (Ne 9:29)

De woorden van de profeten zijn die van de Geest *(Ne 9:20,30)*. Niet luisteren naar de woorden van de profeten is gelijk aan het niet luisteren naar de woorden van God. Hun hardnekkige weigering om te luisteren komt ten diepste voort uit de verharding van hun hart *(vers 12)*. Ze hebben niet *willen* niet luisteren, ze hebben moedwillig hun oren dichtgestopt. Een dergelijke houding kan bij God niet anders dan grote verbolgenheid over hen teweegbrengen.

Roepen, maar geen gehoor vinden | *verzen 13-14*

> *13 Daarom is het gebeurd zoals Hij geroepen had maar [waarnaar] zij niet geluisterd hadden, evenzo riepen zij maar luisterde Ik niet, zegt de HEERE van de legermachten. 14 Ik heb hen echter met een storm weggeblazen naar alle heidenvolken, die zij niet kenden. Het land werd achter hen verwoest, zodat niemand erdoorheen kon trekken of [ernaar] terugkeren. Zo maakten zij van het begerenswaardige land een woestenij.*

Als een mens hardnekkig weigert naar God te luisteren, komt de tijd dat de mens zal roepen tot God, maar dat God niet zal luisteren *(Sp 1:27-28; Js 1:15; Mi 3:4; Jr 11:11; 14:12)*. God heeft tot hen geroepen door Zijn profeten, maar ze hebben niet naar hen geluisterd. Het volk heeft in de nood die God over hen heeft gebracht tot Hem geroepen, maar Hij heeft toen niet geluisterd.

Hij heeft hen met een storm moeten wegblazen in de verstrooiing *(vers 14)*. Omdat ze Hem niet nodig hadden, heeft Hij hen overgegeven aan een gezelschap dat Hem niet kent, opdat zij door ervaring zouden leren hoe bitter het is om vervreemd te zijn van de liefde en barmhartigheid en zorg

van God. Dat het *"begerenswaardige land"* tot *"een woestenij"* is gemaakt, wordt hier niet toegeschreven aan de vijand, maar aan het handelen van Israël zelf. Het is aan hun zonden te danken. Niemand kon er meer doorheen trekken en ook niet naar terugkeren. Het was onbewoonbaar gebied geworden.

Maar altijd zal er een rest zijn *(Js 10:20-22a)*. God oordeelt het geheel, maar behoudt altijd een rest, een overblijfsel, in leven dat voor Hem het geheel zal vormen waaraan Hij Zijn beloften vervult.

Zacharia 8

Inleiding

Dit hoofdstuk is het vervolg op *Zacharia 7* en laat de andere kant zien. Het hoofdstuk heeft twee delen. Beide delen worden ingeleid door de mededeling dat het woord van de HEERE tot Zacharia komt *(verzen 1,18)*.

Het eerste deel *(verzen 1-17)* verklaart dat, onder bepaalde voorwaarden, het volk wordt hersteld in de gunst van God. Het tweede deel bevat het antwoord op de oorspronkelijke vragen over het vasten, de verklaring van vreugde en de verspreiding van het evangelie *(verzen 18-23)*.

Beide delen kunnen nog verder worden onderverdeeld in tien delen die alle tien beginnen met de uitspraak *"zo zegt de HEERE" (verzen 2,3,4,6,7,9,14,19,20,23)*. We kunnen wel spreken van tien zegeningen die het deel van het volk zijn als het in Gods gunst hersteld is.

De eerste zegen | *verzen 1-2*

> *1 Het woord van de HEERE van de legermachten kwam [tot mij]: 2 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
>
> *Ik heb Mij met grote na-ijver voor Sion ingezet,*
> *ja, met grote grimmigheid heb Ik Mij voor haar ingezet.*

Voor de derde keer komt het woord van de HEERE tot Zacharia *(vers 1; Zc 7:1,8)*. Na de vermaningen in het vorige hoofdstuk komen nu de beloften van zegen. De eerste belofte is de bemoediging van de HEERE dat Hij Zich voor Sion heeft *"ingezet"* en dat *"met grote na-ijver"* en *"met grote grimmigheid" (vers 2)*. Hij laat Zijn volk niet in de steek. Zijn hart blijft in genade voor hen kloppen en Hij zal Zijn beloften waarmaken.

Twee keer spreekt Hij hier over Zijn inzet voor Sion *(vgl. Zc 1:14)*. Hij betuigt op versterkende wijze Zijn warme liefde voor hen, opdat ze hiervan maar diep overtuigd zullen worden. Hij wil het volk helemaal en alleen voor Zichzelf bezitten en hun liefde niet met iemand anders delen.

De tweede zegen | *vers 3*

> *3 Zo zegt de HEERE:*
> *Ik ben naar Sion teruggekeerd*
> *en Ik zal midden in Jeruzalem wonen.*
> *Jeruzalem zal 'stad van de waarheid' genoemd worden,*
> *de berg van de HEERE van de legermachten 'de heilige berg'.*

De HEERE is vanwege de hardnekkige zonden van het volk uit Jeruzalem weggetrokken. Dat wordt door Ezechiël beschreven *(Ez 8:3; 9:3; 10:3-4,18-19; 11:22-23)*. Maar de HEERE komt terug. Dat gebeurt als de Heer Jezus – Hij is *Jahweh* – met zegen tot Zijn volk zal komen. Als Hij terugkeert naar de stad, kan dat alleen als er trouw en heiligheid gevonden worden *(Js 1:26; Zf 3:13)*. Dat zal in Jeruzalem zo zijn. De stad *"zal 'stad van de waarheid' genoemd worden"*.

De berg Sion, waarop de tempel wordt gebouwd, zal *"de heilige berg"* genoemd worden. Dat is niet alleen een naam, maar de berg zal werkelijk heilig zijn. Het is een berg die afgezonderd is van alle andere bergen om alleen en totaal aan *Jahweh* gewijd te zijn. In het boek *Jesaja* noemt *Jahweh* deze berg meerdere keren *"Mijn heilige berg" (Js 11:9; 56:7; 57:13; 65:11,25; 66:20).* Andere profeten doen dat ook *(Jr 31:23; Jl 2:1; 3:17; Ob 1:16,17; Zf 3:11; Dn 9:16,20)*.

De derde zegen | *verzen 4-5*

> *4 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Er zullen weer oude mannen en oude vrouwen zitten*
> *op de pleinen van Jeruzalem,*
> *ieder met zijn stok in zijn hand vanwege de hoge leeftijd.*
> *5 De pleinen van de stad zullen vol worden*
> *met jongens en meisjes*
> *die spelen op haar pleinen.*

Dit tafereel zal in het Messiaanse rijk werkelijkheid worden. Dat is nog toekomst, maar deze blik in de toekomst is voor het moment een bemoediging voor Zerubbabel en de zijnen. Dit tafereel is een gevolg van de waarheid en heiligheid van het vorige vers. Die hebben een uitwerking onder Gods volk van harmonie en vreugde.

Met de komst van de Heer Jezus is de vrede aangebroken, de oorlog is voorbij. Iedereen, ook de zwakste en meest weerloze leden van de samenleving, kan zonder angst voor oprukkende vijandige legers op de pleinen van Jeruzalem zijn. De leeftijden zullen weer die van vóór de zondvloed zijn *(Js 65:20,22)*. De belofte van een lang leven wordt door de Joden als een van de grootste zegeningen van de Godsregering beschouwd. Het is de beloning voor gehoorzaamheid *(Ex 20:12; Dt 4:40)*.

Het nageslacht zal talrijk, gezond en gelukkig zijn. De kinderen kunnen onbezorgd spelen. Er is geen dreiging van oorlog en de daarmee verbonden dood of gevangenschap meer. De haat van de wereld is gesmoord. De pleinen of straten zullen vol zijn van spelende kinderen en niet van protesterende mensen. Nu zijn de straten nog gevaarlijke plaatsen voor kinderen, zowel door verkeer als door misdrijf.

Het spelen van kinderen is iets waar God ook plezier in heeft *(Mt 11:16-17)*. Ouders mogen daaraan een voorbeeld nemen. Het spelen van kinderen en het genieten daarvan door ouderen is een zaak waaraan God vreugde beleeft. Het is geen tijdverspilling. Ouden en jongen zullen in harmonie samenleven. Het tafereel van welvaart en tevredenheid vormt een groot contrast met de armoede, verwarring en ontevredenheid waarin wij leven.

In de gemeente mag de hier beschreven letterlijke situatie in geestelijk opzicht nu al aanwezig zijn. Daar is, als het goed is, geen generatiekloof. Er is ook ruimte voor de ontplooiing van elk stadium en openbaring van geestelijk leven. We moeten jongens en meisjes alle geestelijke hulp geven die maar mogelijk is, zowel in woord als in voorbeeld.

Het zijn twee tegengestelde leeftijdsgroepen, de oude mannen en vrouwen en de jongens en meisjes. De oude mensen zijn zo oud, dat zij hun bevende ledematen ondersteunen met een stok. Daartegenover zien we kinderen die energie uitstralen met een vreugde die het leven toelacht. In beide categorieën zien we de goedheid van de Schepper.

De kinderen staan aan het begin van het leven. Alles in hen moet nog tot ontwikkeling komen. Zij mogen rekenen op Gods hulp hierin. Bij de zeer ouden zien we dat Hij hen heeft geholpen, hun hele lange leven lang. Hij heeft hen door alle veranderingen, kansen en gevaren van dit broze leven heen geleid, ook in de periode waarin zij hun krachten hebben zien afnemen.

De vierde zegen | *vers 6*

> *6 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Al zou het in die dagen wonderlijk zijn*
> *in de ogen van het overblijfsel van dit volk,*
> *zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn?*
> *spreekt de HEERE van de legermachten.*

De vierde zegen is een bemoediging met het oog op de vorige zegen. Het in de vorige verzen geschilderde tafereel lijkt een onmogelijkheid. Ook voor ons is het moeilijk voorstelbaar als we de wereldsituatie bezien. Maar voor God is niets te wonderlijk *(Gn 18:14)*. Wij mogen op Hem rekenen voor de verwerkelijking van Zijn wil. Het ingewikkelde leven van nu zal plaatsmaken voor een ongecompliceerd leven in het vrederijk.

Er is dan niets wat schadelijk is voor het leven. Alles wat het leven nu zo moeilijk en soms ondraaglijk maakt, alle geestelijke en lichamelijke ziekten en zelfs de dood *(Js 65:18-25)*, alle jaloersheid en streven naar meer, zijn dan verleden tijd. Iedereen zal volmaakt gelukkig zijn met zijn deel en er volkomen van kunnen genieten. Ze zullen anderen uitnodigen ervan mee te genieten *(Zc 3:10)*. En dat alles omdat God in hun midden woont.

De vijfde zegen | *verzen 7-8*

> *7 Zo zegt de HEERE van de legermachten:*
> *Zie, Ik ga Mijn volk verlossen uit het land waar [de zon] opkomt*
> *en uit het land waar de zon ondergaat.*
> *8 Ik zal hen [hierheen] brengen,*
> *zij zullen midden in Jeruzalem wonen.*
> *Zij zullen Mij tot een volk zijn,*
> *en Ík zal hun tot een God zijn,*
> *in waarheid en in gerechtigheid.*

We zien dat God Zelf alles bewerkt. Menselijke inspanningen worden niet gevraagd, maar ook niet verwacht. Het ligt volkomen buiten het vermogen van de mens om Gods plan te verwerkelijken. Om Zijn voornemen te verwezenlijken zal God Zelf Zijn volk verlossen uit alle windstreken waar ze zich maar als gevangenen bevinden *(vers 7)*. Uit het oosten, waar de zon opkomt, en het westen, waar de zon ondergaat, zullen ze komen *(Ps 50:1; Ml 1:11)*.

Hij zal hen naar Jeruzalem brengen *(vers 8; Js 11:11-12; 43:5-6; Ez 37:21; Am 9:14-15)*. Ze mogen wonen waar Hij woont. Dit betekent dat zij Zijn tegenwoordigheid zullen genieten. Het betekent ook dat Hij van hun aanwezigheid geniet. Zij zijn Hem tot een volk en Hij zal hun tot een God zijn.

Dat zal zo zijn omdat zij dan volkomen beantwoorden aan *"waarheid"* en *"gerechtigheid"*. *"In waarheid"* zal God al Zijn beloften vervullen en *"in waarheid"* zal het volk de beloften genieten. God doet dat *"in gerechtigheid"*, want er is aan Zijn recht voldaan door het kruiswerk van Zijn Zoon. Daardoor krijgt Zijn volk *"in gerechtigheid"* deel aan de zegen.

De zesde zegen | *verzen 9-13*

> *9 Zo zegt de HEERE van de legermachten: Grijp moed, u die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit de mond van de profeten die er waren op de dag waarop het huis van de HEERE van de legermachten gegrondvest werd om de tempel te herbouwen.*
>
> *10 Vóór die dagen*
> *was er immers geen loon voor de mensen,*
> *en was er geen loon voor het vee.*
> *Voor wie uittrok en wie binnenkwam, was er geen vrede, vanwege de tegenstander,*
> *want Ik zette alle mensen tegen elkaar op.*
> *11 Maar nu zal Ik voor het overblijfsel van dit volk*
> *niet meer zijn zoals in de vorige dagen,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten.*
> *12 Want het zaad zal voorspoedig zijn,*
> *de wijnstok zal zijn vrucht geven,*
> *het land zal zijn opbrengst geven,*
> *de hemel zal zijn dauw geven.*
> *Ik zal het overblijfsel van dit volk*
> *dit alles in erfelijk bezit doen nemen.*
> *13 Het zal gebeuren, zoals u, huis van Juda en huis van Israël,*
> *een vloek onder de heidenvolken geweest bent,*
> *zo zal Ik u verlossen*
> *en zult u een zegen worden.*
> *Wees niet bevreesd, grijp moed.*

De voorgaande beloften *(verzen 1-8)* zijn een bemoediging voor Zacharia en zijn tijdgenoten. De *verzen 9-13* zijn een bemoediging en een vermaning tegelijk. Dit gedeelte begint in *vers 9* met de vermaning *"grijp moed"* [letterlijk *"laat uw handen sterk zijn"*] en het eindigt daar ook mee in *vers 13*. De tussenliggende woorden zijn een aanmoediging daartoe.

Dit woord van aansporing komt tot hen die op dat moment de woorden van de profeet horen. Gods woorden houden altijd een aansporing in om het opgedragen werk te doen en geven daarbij tevens de kracht om het werk uit te voeren. Zo komt Gods Woord ook tot ons als een woord voor vandaag.

In *vers 10* wordt een motivatie gegeven voor de aansporing om moed te grijpen. Die motivatie ligt in het contrast tussen de huidige en de vroegere tijden. *"Vóór die dagen"*, dat zijn de dagen dat de bouw van de tempel is hervat en voortgezet, is er voor de mensen geen loon voor hun werk. Zelfs het vee krijgt niets.

Na de grondlegging van de tempel is de belangstelling voor de bouw ervan weggeëbd. Haggaï beschrijft de oorzaak ervan. Zolang ze aan zichzelf en hun eigen huis denken, hebben ze gebrek. Als God niet Zijn plaats en deel krijgt, zal de bewerking van het land niets opleveren. Al hun inzet levert niets op in vergelijking met de verrichte werkzaamheden. De resultaten zijn uiterst mager, ze zijn ver beneden de verwachting *(Hg 1:9-11; 2:16,19)*.

Behalve tegenvallende resultaten is het ook mis met de leefomstandigheden. Er is geen vrede *"voor wie uittrok en wie binnenkwam"*. Er is geen veiligheid en geborgenheid om het kleine beetje resultaat van het harde zwoegen in vrede te genieten. De onvrede wordt niet veroorzaakt door een vijand van buiten, maar door intern wantrouwen. Iedereen is de tegenstander van de ander. Deze interne verdeeldheid en ruzie zijn hun gezonden door God. Het is Zijn tucht over het zoeken van hun eigen belangen, terwijl ze Zijn huis verwaarlozen.

Voor ons is ook altijd het gevaar aanwezig dat wij ons meer inzetten voor onze eigen huizen en belangen dan voor het huis van God en Zijn belangen. Het belangrijkste moet op de eerste plaats staan.

Maar de HEERE zal niet meer zo met hen doen, want *"nu"* is *"het overblijfsel van dit volk"* met Zijn huis bezig *(vers 11)*. Omdat zij niet meer zijn zoals in de vorige dagen, zal Hij ook niet meer zo voor hen zijn. Dit betekent dat

Hij hen niet meer zal tuchtigen, want zij verwaarlozen Zijn huis niet meer ten gunste van de bouw van hun eigen huizen.

In *vers 11* staat wat de HEERE *niet* meer voor hen zal zijn. In *vers 12* laat de HEERE hun vervolgens weten wat Hij *wel* voor hen zal zijn. Hij zal het zaad voorspoed geven, wat betekent dat Hij hun een rijke oogst zal geven. Hetzelfde geldt voor de wijnstok. Dat zal gebeuren door de dauw van de hemel. De hemel, God, is de oorsprong van de zegen. Hij zal ervoor zorgen dat het overblijfsel al die zegen als hun eigen bezit zal genieten.

Als we op de zegeningen zien, zal dat ons kracht geven om het werk te doen dat de Heer ons heeft opgedragen. Wie iets voor God zoekt, zal zoveel zegen krijgen, dat hij het niet allemaal kan bevatten.

In *vers 13* gaan de gedachten verder naar de toekomst. Hier worden Juda en Israël samen genoemd. Juda, de twee stammen, en Israël, de tien stammen, zullen weer verenigd zijn tot één volk. Zij zullen onder één Hoofd, Jezus Christus, verenigd zijn.

De Joden worden onder de volken vaak als een vloek gezien. Zij krijgen de schuld van allerlei rampen. In het algemeen is het volk altijd door de naties veracht. God zal dat veranderen. Zijn volk zal door de volken erkend en geëerd worden.

Voor ons betekenen de voorgaande verzen dat ook wij geen voorspoed hebben als wij alleen of vooral aan eigen onze zaken denken. Zegen zal er zijn als wij eerst aan Gods huis, de gemeente, denken. De zegeningen van de hemelse gewesten *(Ef 1:3-14)* zullen weer door ons genoten worden als we Gods huis de eerste plaats geven. Wij kunnen niet het gemeenteleven van *Handelingen* imiteren, maar wel naar Gods Woord luisteren voor onze tijd.

De zevende zegen | *verzen 14-17*

> *14 Want zo zegt de HEERE van de legermachten: Zoals Ik Mij had voorgenomen u kwaad te doen, toen uw vaderen Mij zeer toornig maakten, zegt de HEERE van de legermachten, en Ik er geen berouw over gekregen heb, 15 zo heb Ik Mij in deze dagen opnieuw voorgenomen goed te doen aan Jeruzalem en aan het huis van Juda. Wees niet bevreesd! 16 Dit zijn de dingen die u doen moet: spreek [de] waarheid tegen elkaar, oordeel [naar] waarheid in uw poorten met een oordeel [dat] de vrede [dient], 17 bedenk in uw hart geen kwaad tegen*

> *elkaar en heb een valse eed niet lief, want dit alles is [iets] wat Ik haat, spreekt de HEERE.*

In de *verzen 14-15* neemt God het initiatief. Hij heeft hen niet voor altijd verstoten. Hij maakt Zijn Woord waar. Toen zij zondigden, heeft Hij hen moeten straffen *(vers 14)*. Dat had Hij Zich voorgenomen en dat heeft Hij gedaan. In Zijn tucht heeft Hij hen kwaad moeten doen. Maar die tijd is voorbij. Hij heeft hen tot Zichzelf teruggebracht. Ze dienen Hem en Zijn belangen.

Daarom heeft Hij Zich *"opnieuw voorgenomen goed te doen aan Jeruzalem en aan het huis van Juda" (vers 15; Jr 31:28)*. Zijn handelen is altijd in overeenstemming met wat Hij Zich heeft voorgenomen. Hij hoeft nooit ergens op terug te komen. *"Hij is geen mens, dat Hij ergens berouw over hebben zou" (1Sm 15:29b)*.

Zoals de straf van de ballingschap over Israël is gekomen door het voornemen van God, zo is er nu een voornemen van de HEERE om Juda goed te doen. Hij zegt door Jeremia: *"Ik ken de gedachten die Ik over u koester, spreekt de HEERE. Het zijn gedachten van vrede en niet van kwaad" (Jr 29:11)*. Ze hoeven er niet bang voor te zijn dat Hij niet doet wat Hij Zich ten goede heeft voorgenomen.

Wat Hij volgens Zijn voornemen heeft gedaan ten kwade, benadrukt des te meer dat Hij ten goede zal doen wat Hij Zich heeft voorgenomen. Dat Hij Zijn Woord heeft gehouden dat Hij ten kwade heeft gesproken, is de garantie dat Hij Zijn Woord zal houden dat Hij ten goede heeft gesproken.

Ze mogen rekenen op Zijn zegen. Maar er is ook een andere kant. Hij verwacht wel wat van hen. Wat dat is, staat in de *verzen 16-17*. In *vers 16* gaat het om daden, in *vers 17* om gedachten, het hart. Het eerste wat God wil dat gebeurt, is dat zij *"waarheid tegen elkaar spreken"*. Jeruzalem zal de stad van de waarheid worden genoemd *(vers 3)*. Dit betekent dat de bewoners ervan waarheid tegen elkaar zullen spreken. Leugen past niet bij iemand die of een volk dat met de God van de waarheid in verbinding staat. Het spreken van waarheid is altijd tot zegen.

Voor ons, leden van Gods gemeente, is dit ook een opdracht. Paulus haalt dit vers aan in zijn *brief aan de Efeziërs*. Hij geeft daar als reden: *"Want wij zijn leden van elkaar" (Ef 4:25)*. Omdat wij aan elkaar verbonden zijn als le-

den van hetzelfde lichaam, is het spreken van waarheid niet alleen een weldaad voor de ander, maar ook voor de spreker zelf. Als er waarheid wordt gesproken, verstevigt dat de band tussen de leden van Gods volk, terwijl leugen aan die band afbreuk doet.

Het spreken van waarheid moet zeker en vooral gebeuren in rechtszaken. De poort is de plaats waar de rechtspraak plaatsvindt *(Gn 19:1; Ru 4:1; Am 5:10,12)*. Als daar een oordeel wordt uitgesproken dat in overeenstemming met de waarheid is, zal dat de vrede dienen. Er zal geen tegenspraak of opstand komen. Een oordeel dat naar waarheid is, zal algemene instemming vinden.

In *vers 17* staat wat God haat. Het is de som van de twee stenen tafels van de wet. Wie de naaste liefheeft, zal geen kwaad in zijn hart tegen zijn broeder of zuster bedenken. Hij zal uit zijn op het goede voor de ander. Het liefhebben van de valse eed betekent dat Gods Naam wordt verbonden aan onrecht en leugen. Het gaat in beide gevallen om de innerlijke houding. God zegt niet alleen dat het verkeerd is, maar dat Hij het haat.

De achtste zegen | *verzen 18-19*

> *18 Het woord van de HEERE van de legermachten kwam tot mij: 19 Zo zegt de HEERE van de legermachten: Het vasten in de vierde, het vasten in de vijfde, het vasten in de zevende en het vasten in de tiende [maand], zal voor het huis van Juda worden tot vreugde, tot blijdschap en tot vreugdevolle feestdagen. Heb dan de waarheid en de vrede lief!*

Hier geeft God antwoord op de vraag met betrekking tot de vastendagen. Het zullen dagen worden die vol vreugde worden gehouden. De oorzaak daarvan is dat ze zullen inzien dat die vastendagen hun aanleiding hebben in hun eigen ontrouw. Als er erkenning van zonden is, worden eerdere lasten bezigheden die vol vreugde worden verricht.

De HEERE zegt niet dat ze het vasten maar achterwege moeten laten. Hij somt nog een keer de twee vastendagen op die Hij in het vorige hoofdstuk heeft genoemd – het vasten in de vijfde en in de zevende maand *(Zc 7:3,5)* – en voegt er nog twee aan toe. Daarmee komt het aantal vastendagen op vier.

De vastendagen zijn verbonden aan vier vreselijke gebeurtenissen in de recente geschiedenis van Israël en dienen om aan die vreselijke gebeurtenissen terug te denken.

1. Het vasten in de vierde maand is ter herinnering aan de inname van Jeruzalem door Nebukadnezar *(2Kn 25:3-4; Jr 39:2; 52:6-7)*.
2. Het vasten in de vijfde maand vindt plaats vanwege de verwoesting van de stad en de tempel *(2Kn 25:8-9; Jr 52:12-13)*.
3. Het vasten in de zevende maand gebeurt ter nagedachtenis aan de moord op Gedalia *(Jr 41:1-17; 2Kn 25:25)*.
4. Het vasten in de tiende maand is vanwege de belegering van Jeruzalem die begon op de tiende van de tiende maand *(2Kn 25:1; Jr 52:4; Ez 4:1; 24:2)*.

Tegen de achtergrond van de door het volk zelf ingestelde vastendagen roept de HEERE op tot het liefhebben van de waarheid en de vrede. Eerst wordt liefde tot de waarheid genoemd en dan liefde tot de vrede *(2Tm 2:22)*. Er kan namelijk geen vrede zijn zonder waarheid. God heeft de waarheid gesproken, daarom zullen zij (en wij) de waarheid liefhebben. Op grond van waarheid geeft Hij vrede, daarom zullen zij (en wij) de vrede liefhebben.

Als het volk de waarheid en de vrede liefheeft, zullen ze hun verleden veroordelen. De aanleidingen tot vasten zijn immers gelegen in hun eigen ontrouw en afwijking. Als ze dat erkennen, zullen deze verschillende aanleidingen tot vasten veranderd worden in blijdschap en vreugdevolle feesten. Een feest is een gemeenschappelijk iets. Mensen komen bij elkaar om samen vrolijk te zijn.

De HEERE zal deze vastendagen veranderen in dagen van blijdschap en vreugdevolle feesten. Dit betekent dat Hij hun een zo volle rijkdom aan behoudenis zal schenken, dat Juda niet meer zal denken aan de vroegere verdrietige gebeurtenissen. De nieuwe situatie van zegen spoelt alle leed en verdriet van het verleden weg. Er is alleen maar vreugde vanwege de zegeningen die hun uit genade door God geschonken zijn *(Js 35:10)*.

Want wie door de HEERE zijn vrijgekocht, zullen terugkeren;
zij zullen Sion binnenkomen met gejuich.
Eeuwige blijdschap zal op hun hoofd zijn,
vreugde en blijdschap zullen zij verkrijgen,
verdriet en gezucht zullen wegvluchten. (Js 35:10)

De negende zegen | *verzen 20-22*

> *20 Zo zegt de HEERE van de legermachten: Er zullen weer volken komen en inwoners van veel steden. 21 De inwoners van de ene [stad] zullen gaan naar [die van de] andere [en] zeggen: Laten we meteen gaan om het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, om de HEERE van de legermachten te zoeken; ík zal ook gaan. 22 Dan zullen veel volken komen en machtige heidenvolken, om de HEERE van de legermachten in Jeruzalem te zoeken en om het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen.*

De zegen zal niet tot het huis van Juda beperkt blijven *(vers 15)*, maar zich ook tot de volken en de inwoners van steden buiten Israël uitstrekken *(vers 20)*. Als Israël eenmaal bekeerd is, zal dat de wereld aantrekken naar dat land te gaan *(Js 2:1-5; Mi 4:1-5)*. In tegenstelling tot de weinige en zwakke Joden die nu de tempel bouwen, zal er in de toekomst van dit volk een enorme aantrekkingskracht uitgaan. Daardoor zullen veel en sterke volken naar Jeruzalem komen. Hun doel is daar de HEERE te zoeken en Hem te aanbidden en Hem daardoor *"gunstig te stemmen"* *(Js 60:3; 66:23)*.

Dat de inwoners van de ene stad naar de andere zullen gaan, toont hun zorg voor het geestelijk welzijn van elkaar *(vers 21)*. Ze willen anderen stimuleren te gaan naar de plaats van aanbidding en zegen en wel *"meteen"*. Er is geen tijd te verliezen. Ze sporen die anderen niet alleen aan, maar geven zelf het goede voorbeeld, *"ík zal ook gaan"*. Ze gaan zelf voorop. De anderen kunnen volgen.

Ze leggen ijver voor de eer en glorie van God aan de dag in hun bereidheid om God te eren op de plaats waar Hij woont. Er is geen betere methode voor vaders om hun gezin te stimuleren en te motiveren naar de samenkomst van de gemeente te gaan dan zelf voorop te gaan. Goed voorbeeld doet goed volgen.

Ook de volken zullen beseffen dat het gunstig stemmen van de HEERE alleen kan door Hem te erkennen in Zijn rechten *(vers 22)*. Dat hebben ze eerder niet gedaan, maar dat doen ze nu. Dat houdt ook in dat ze zullen vragen naar Zijn wil, hoe Hij gediend en aangebeden wil worden. Ze vragen naar Zijn wet. Deze zaak vraagt de grootste spoed. Ze willen het aangezicht van de HEERE zoeken. Dit betekent dat Hij alleen het Voorwerp van hun gebeden is en niet langer iets van de schepping of eigenhandig gemaakte afgoden.

De tiende zegen | *vers 23*

> *23 Zo zegt de HEERE van de legermachten: In die dagen [zal het gebeuren] dat tien mannen uit alle talen van de heidenvolken, vastgrijpen, ja, de punt [van de mantel] van een Joodse man zullen zij vastgrijpen, en zeggen: Wij gaan met u mee, want wij hebben gehoord [dat] God met u is.*

Het vastgrijpen van de slip gebeurt nu niet om de Jood te terroriseren, maar geeft het verlangen aan naar de zegen en voorrechten die de Joden bezitten *(Nm 15:38; Dt 22:12)*. Het vastgrijpen van de mantel is het gebaar van een smekeling *(Js 3:6; 4:1)*.

Hoewel God in de harten moet werken, wil Hij toch graag het getuigenis van de gelovigen gebruiken om mensen ertoe te brengen naar Hem te vragen. Omdat de tien mannen hebben gehoord dat God met de Joden is, willen ze met hen meegaan. Wat ze hebben gehoord, hebben ze ook geloofd. Ze zijn gekomen omdat ze graag willen delen in de godsdienstige voorrechten van de Joden.

Er is een groot gebrek aan geluk en blijdschap in de wereld. Als geluk en blijdschap in de verbinding met de Heer en met elkaar onder de gelovigen worden gevonden, zal dat mensen uit de wereld aantrekken. Ze zullen ons vragen met ons mee te mogen naar een plaats waar de Heer Jezus aanbeden wordt. Het is een goede evangelieprediking. Als ongelovigen in de samenkomst van de gemeente komen, is het mogelijk dat ze tot de erkenning komen dat God aanwezig is *(1Ko 14:25)*.

Zacharia 9

Inleiding

Het boek neemt vanaf dit hoofdstuk een ander karakter aan. Er worden geen data meer genoemd en er vinden geen nachtgezichten meer plaats. Waarschijnlijk is Zacharia hier niet meer de jonge man van de vorige hoofdstukken, maar een oudere man. Hij heeft het opkomen van het Griekse rijk gezien. Dat noemt hij in dit hoofdstuk *(vers 13)*. Een vermelding daarvan past niet in een van de vorige gedeelten. De profetieën die nu volgen, zijn anders dan die van de vorige hoofdstukken. Hij zegt niets meer over bepaalde omstandigheden of gebeurtenissen van zijn leven en ook niets over de tempelbouw.

Zacharia 1-8 hebben voornamelijk betrekking op de tijd waarin Zacharia leeft, hoewel niet uitsluitend. Het doel ervan is de herbouwers van de tempel te bemoedigen. Israël is nog onder Medisch-Perzische heerschappij. In die hoofdstukken is slechts incidenteel iets over toekomstige gebeurtenissen gezegd, hoewel er wel in toepassingen naar kan worden verwezen.

Zacharia 9-14 handelen bijna uitsluitend over de toekomst. Achttien keer komt in deze hoofdstukken de uitdrukking ‘op die dag’ voor, de stereotype aanduiding voor de eindtijd. Het thema is de komst van de Messias en het oordeel en de zegen die daarmee gepaard gaan.

Zacharia 9-10 gaan over de Griekse heerschappij en *Zacharia 11* gaat over de Romeinse heerschappij. Deze drie hoofdstukken vormen een geheel, ingeleid door ‘last’. *Zacharia 12-14* gaan over de laatste dagen van Israëls nationale geschiedenis.

Een last voor heidense steden | *verzen 1-6*

1 *Een last, het woord van de HEERE in het land Chadrach.*
Damascus zal zijn rustplaats zijn,
want de HEERE heeft oog [voor] mensen,
net als [voor] al de stammen van Israël,
2 *en ook [voor] Hamath, dat eraan grenst,*
[en voor] Tyrus en Sidon, al zijn zij nog zo wijs.

3 *Tyrus heeft voor zichzelf een vesting[wal] gebouwd,*
zilver opgehoopt als stof,
en bewerkt goud als slijk op straat.
4 *Zie, de Heere zal het in bezit nemen,*
Hij zal zijn vesting in de zee verslaan,
zelf zal het door vuur verteerd worden.
5 *Askelon zal het zien en bevreesd zijn,*
evenals Gaza, en het zal hevig beven,
[ook] Ekron, omdat zijn verwachting wordt beschaamd.
De koning zal uit Gaza verdwijnen
en Askelon zal onbewoond zijn.
6 *De bastaard zal in Asdod wonen;*
Ik zal de trots van de Filistijnen uitroeien.

"Een last" is *"het woord van de HEERE"* dat de profeet als een last is opgelegd *(vers 1)*. Er ligt de gedachte aan een dreigende voorzegging van naderend oordeel in. In de *verzen 1-6* gaat het over de steden van heidenvolken. God zal die oordelen. Hij slaat Zijn oog op hen, maar hier niet tot zegen. Deze steden zijn veroverd door Babel en worden op korte termijn opnieuw verwoest. Ze karakteriseren de beginselen van de wereld. Het zijn onderling rivaliserende steden die alle op hun eigen manier invloed willen uitoefenen op het wereldtoneel. De enige stad die in dit hoofdstuk gespaard blijft, is Jeruzalem.

"Het land Chadrach" wordt alleen hier in de Bijbel vermeld. Omdat vervolgens *"Damascus"* wordt genoemd, is het mogelijk dat Chadrach een andere naam voor Syrië is. De genoemde steden zullen door Alexander de Grote – op hem heeft het bezittelijk voornaamwoord *"zijn"* in *vers 1* betrekking – worden veroverd en verwoest. Dat is gebeurd in 332 v.Chr. Het lijkt erop dat daarmee een eerste vervulling van deze profetie heeft plaatsgevonden.

Het is echter niet Alexander die de wereld regeert, maar God. God bestuurt de wereldgeschiedenis en ziet alle volken *(Sp 15:3)*. Naar wat Hij ziet, handelt Hij. Hij oordeelt of spaart. Als het oordeel komt, zijn Zijn ogen als een vuurvlam *(Op 1:14)*. Hij oordeelt de volken net zo goed als *"al de stammen van Israël"*.

De ogen van de HEERE zijn op elke plaats:
ze slaan slechte en goede [mensen] gade.
(Sp 15:3)

*"Hamath", d*at aan Syrië grenst, zal ook geoordeeld worden *(vers 2)*. In Hamath is een groot aantal beambten uit Judéa door Nebuzaradan gedood, nadat zij als gevangenen uit Jeruzalem zijn weggevoerd *(2Kn 25:18-21)*. Deze koelbloedige moord is niet vergeten.

"Tyrus en Sidon" worden eveneens geoordeeld. De hoog geroemde wijsheid van Tyrus *(Ez 28:3)* zal de stad niet redden. Ook haar tot een vestingwal opgehoopte rijkdom zal niet baten *(vers 3)*. Ze heeft de vestingwal *"voor zichzelf"* gebouwd en niet voor God. Daarop vertrouwt ze en niet op God. Wat ze als haar kracht ziet, waarop ze vertrouwt, heeft haar tot een grotere val gebracht.

Met een *"zie"* wendt de profeet de blikken af van het hoogmoedige Tyrus om die te richten op wat de Heere, *Adonai*, gaat doen *(vers 4)*. Tyrus zal de macht van God ervaren. *"De Heere"* zal de stad in bezit nemen. Dat zal Hij doen na zeven maanden belegering door Alexander de Grote, die slechts een middel in Zijn hand is. Alexander heeft de stad, *"de vesting in de zee"*, in de as gelegd.

Dit handelen van de Heere met Tyrus zal vrees en beving bij de steden van de Filistijnen bewerken *(vers 5)*. Ze hebben het ongelooflijke gezien, de val van Tyrus, wat betekent dat er voor hen ook geen ontkomen aan het oordeel zal zijn *(vgl. Js 23:5)*. *"Zien en bevreesd zijn"* is in het Hebreeuws een woordspeling, *tere* en *tira*. Er worden vier van de vijf bekende steden van de Filistijnen genoemd. De vijfde stad, Gath, wordt niet genoemd, waarschijnlijk omdat die stad alle betekenis heeft verloren.

Zoals bij de tijding over Egypte
zal men ineenkrimpen bij de tijding over Tyrus.
(Js 23:5)

De bevolking van het Filistijnse Asdod zal worden vervangen door een bastaardvolk *(vers 6)*. Het is de politiek van Alexander om de overwonnen volken met elkaar te vermengen.

Bekering van de Filistijnen | *vers 7*

7 *Ik zal zijn bloed uit zijn mond verwijderen,*
zijn afschuwelijke dingen van tussen zijn tanden.
Ook híj zal overblijven voor onze God.
Hij zal zijn als een leider in Juda,
en Ekron als een Jebusiet.

Hier voorzegt Zacharia de bekering van de Filistijnen. Eerst neemt God alles weg wat een verhindering is om hen tot een deel van Zijn volk te maken. Daarmee begint elk werk van God in de bekering. Met *"zijn afschuwelijke dingen"* worden afgodenoffers bedoeld. Die worden met bloed en al gegeten. Beide dingen zijn door God verboden *(Hd 15:20,29; Ex 20:3; Gn 9:4)*.

Mensen uit voornoemde steden kunnen zich wel voegen bij Gods volk *(2Sm 24:18-25; 1Kr 21:18)*. Dat is een overblijfsel uit de volken. Zo is er een overblijfsel van de Filistijnen dat overblijft voor God. Zij zullen als het ware in Juda en Israël opgaan en daarin zelfs vooraanstaande posities innemen. De Jebusieten zijn de oorspronkelijke bewoners van Jeruzalem. Als het land is veroverd, blijven zij onder de Israëlieten wonen *(Jz 15:63)*.

God waakt over Zijn huis | *vers 8*

> 8 *Ik zal Mij als een wacht rond Mijn huis legeren,*
> *vanwege [het leger] dat heen en weer trekt,*
> *zodat geen onderdrukker meer tegen hen optrekt.*
> *Nu heb Ik [het] immers met eigen ogen gezien!*

Dit vers vormt een contrast met de voorgaande verzen, waarin het oordeel over de omliggende volken wordt aangekondigd. God legert Zich om Zijn huis en stad als een wacht, zoals eerder als een vurige muur *(Zc 2:5)*. Alexander de Grote heeft tijdens zijn heen en weer trekken door het land de stad altijd met rust gelaten. Jeruzalem is nooit onder zijn heerschappij gekomen. Dat heeft de stad wel verdiend, maar Gods genade heeft de stad de onderwerping bespaard.

Het heeft ook een profetische betekenis. Later is de stad wel weer veroverd en wel door de Romeinen, in 70 na Chr. De tijden van de volken zijn daarmee niet afgelopen. Er zal nog een keer een belegering van Jeruzalem komen. Dan zal de Heer Jezus komen en de stad bevrijden. In de toekomst zal God de stad ook beschermen. De vervulling daarvan lezen we in de *verzen 9-10*.

God ziet het en neemt het waar *(vgl. vers 1)*. Hij volgt de bewegingen van de vijand, niets ontsnapt aan Zijn alziende ogen. Dit betekent dat Zijn volk zich volkomen veilig mag weten. Dit besef mag ook ons rust geven.

Terwijl de heidenwereld onder het oordeel van verwoesting valt en het overblijfsel van de heidenen zich bekeert tot de levende God, zal God Zijn huis beschermen. Hij zal ervoor zorgen dat Zijn Koning verschijnt in Jeruzalem, Die Zijn koninkrijk van vrede over de gehele aarde zal vestigen.

Zie, uw Koning zal tot u komen | *vers 9*

> 9 *Verheug u zeer, dochter van Sion!*
> *Juich, dochter van Jeruzalem!*
> *Zie, uw Koning zal tot u komen,*
> *rechtvaardig, en Hij is een Heiland,*
> *arm, en rijdend op een ezel,*
> *op een ezelsveulen, het jong van een ezelin.*

Dit vers is al in vervulling gegaan, maar *vers 10* nog niet. Deze twee verzen koppelen de eerste komst en de tweede komst van Christus aan elkaar. Dat gebeurt vaak in de profetie. Er is vreugde bij de komst van de Koning *(vers 9)* en de vestiging van Zijn rijk *(vers 10)*, bij de grondslag van de vrede en het feit van de vrede. De profeet ziet als het ware twee bergtoppen, maar niet het dal dat ertussen ligt *(Mi 5:1-3; Js 9:1-6; 11:1-10)*. Het dal is de periode waarin de verborgenheid van de gemeente wordt geopenbaard en dat is geen onderwerp van de profeten.

In de *"dochter van Sion"* zien we de genade. In de *"dochter van Jeruzalem"* zien we het gelovig overblijfsel. Er is *"een overblijfsel naar [de] verkiezing van [de] genade" (Rm 11:5)*. De profeet richt hun oog op de komst van de *"Koning"* Die tot hen komt. Hij is een rechtvaardige Koning, Hij handelt naar recht. Tevens is Hij *"een Heiland"*. Als Hij naar recht met hen zou moeten handelen, zouden ze allemaal geoordeeld moeten worden. Daarom is het zo indrukwekkend dat Hij ook Heiland is. Hij heeft als de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen geleden *(1Pt 3:18)*. Daardoor is er genade en op die basis een overblijfsel.

Dat Hij *"rechtvaardig"* is, wil niet alleen zeggen dat Hij Iemand is Die recht doet of rechtvaardige kenmerken heeft, waardoor Hij in alle opzichten aan de wil van *Jahweh* beantwoordt. Hij is bovendien Iemand Die bezield is van gerechtigheid. Hij wordt er helemaal door gekenmerkt en handhaaft in Zijn regering deze eerste deugd van een heerser *(Ps 45:8; Js 11:1-4; Jr 3:5-6; 33:15-16)*.

Maar hoe komt Hij? *"Arm, en rijdend op een ezel, op een ezelsveulen, het jong van een ezelin."* Het tekent de nederigheid en armoede van de Messias. De twee genoemde eigenschappen beschrijven wat kenmerkend is voor Zijn Persoon en hoe Hij Zijn heerschappij uitoefent. Hij is *"arm"* in economische zin. Maar het woord betekent ook *"nederig"*. Het beschrijft iemand die vertrouwd is met lijden en ellende en die in uiterlijk volkomen onbetekenende omstandigheden leeft. Het houdt het geheel in van de nederige, ellendige en lijdende toestand, zoals die uitvoerig wordt beschreven door de profeet Jesaja *(Js 53:1-12)*.

Wat zo iemand heeft meegemaakt, maakt hem gevoelig voor de situatie van anderen. Daarin kan hij meeleven. Het is iemand die de kracht heeft aan zijn ellendige omstandigheden te ontsnappen, maar die kracht niet gebruikt. Dit is de Heer Jezus. Daarom kan Hij tegen ons zeggen: *"Leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart" (Mt 11:29)*.

En dan een Koning Die op een ezel komt! Een koning hoort op een paard te komen. Dat zal ook gebeuren bij Zijn tweede komst, als Hij in macht en majesteit verschijnt *(Op 19:11-16)*. Maar bij Zijn eerste komst komt Hij op een ezelsveulen *"waarop geen mens ooit heeft gezeten" (Lk 19:30)*. Zonder getemd te zijn draagt het dier Hem volkomen gewillig. De jeugdigheid van het dier wordt door de toevoeging *"het jong van een ezelin"* benadrukt.

Hij is een Koning in vernedering, Die komt om aan een kruis te sterven. Zo komt Hij naar Zijn volk. Zo gaat de profeet over van Alexander de Grote naar de ware grote Koning. Dat Hij zo zal komen, wordt alleen gezien door hen die door God zijn onderwezen. In Hem komt de heerlijkheid die uit de tempel naar de hemel is teruggekeerd *(Ez 8:3; 9:3; 10:3-4,18-19; 11:22-23)* weer te midden van Zijn volk.

Wat betreft de geestelijke betekenis van de ezels en hun dienst, kan het volgende worden overwogen.

1. In de ezel, een onrein dier, kunnen we een beeld van het volk Israël zien dat onrein is door zijn zonden.
2. In het ezelsveulen, het jong van een ezelin, kunnen we een beeld zien van het overblijfsel van Israël, dat eigenlijk gedood had moeten worden, maar door het Lam is gelost *(Ex 13:13)*. Daardoor is het geschikt om de Heer naar Jeruzalem te dragen.

3. Dat het jong nog nooit iemand heeft gedragen, wil zeggen dat de Heer Jezus in alle dingen de eerste plaats moet innemen. Zo is Hij ook geboren uit een vrouw met wie nog geen man gemeenschap heeft gehad en Hij is begraven in een graf waarin nog nooit iemand begraven is.

De heerschappij van de Vredevorst | *vers 10*

> 10 *Ik zal de strijdwagens uit Efraïm wegnemen,*
> *en de paarden uit Jeruzalem.*
> *De strijdboog zal weggenomen worden.*
> *Hij zal vrede verkondigen aan de heidenvolken.*
> *Zijn heerschappij zal zijn van zee tot zee,*
> *van de rivier [de Eufraat] tot aan de einden der aarde.*

Hier zien we de Heer Jezus voor de tweede keer naar de aarde gekomen. Hij is gekomen met de wolken van de hemel, in macht en majesteit, om de vijanden van Zijn volk te verdelgen en zo Zijn volk te bevrijden en vrede te geven. Hij geeft niet alleen Zijn volk vrede, maar Hij brengt vrede over de hele aarde. Het vrederijk breekt aan.

Met *"Efraïm"* wordt het voormalige rijk van de tien stammen aangeduid. *"Jeruzalem"* wordt genoemd als de hoofdstad van het koninkrijk van Juda. Onder de Messias zullen de twee koninkrijken, die nu nog verdeeld zijn, weer worden verenigd *(Js 11:13)*.

Door de verwoesting van hun militaire macht, *"de strijdwagens"*, zullen de oorlogen ophouden *(Ps 46:10)*. Ook de paarden, dat zijn de oorlogspaarden, worden door God weggenomen *(Mi 5:9)*, evenals de *"strijdboog"*. Alle oorlogsinstrumenten zullen verdwenen zijn.

Op die dag zal het gebeuren,
spreekt de HEERE,
dat Ik uw paarden uit uw midden zal uitroeien
en dat Ik uw wagens zal doen vergaan.
(Mi 5:9)

Deze Koning zal ook *"vrede verkondigen aan de heidenvolken"*. Dat gebeurt niet door de vrede te bevelen door Zijn gezaghebbende woord, maar door de strijd onder de heidenen tot een einde te brengen *(Mi 4:3)*. Hij zal woorden van vrede spreken waardoor geschillen ophouden en het welzijn van de volken wordt bevorderd *(vgl. Es 10:3)*.

De Jood Mordechai immers kwam op de tweede plaats, na koning Ahasveros. Hij stond in hoog aanzien bij de Joden en de menigte van zijn broeders was hem goedgezind, want hij zocht het beste voor zijn volk en sprak tot welzijn van heel zijn nageslacht. (Es 10:3)

Die situatie van vrede beperkt zich dus niet tot Israël. Het koninkrijk van vrede dat Christus zal oprichten, zal zijn *"van zee tot zee, van de rivier [de Eufraat] tot aan de einden der aarde" (Ps 72:8; Gn 15:18; Ex 23:31)*. De Eufraat is de meest oostelijke grens van het land Israël.

Het bloed van uw verbond | *vers 11*

> 11 *Wat u aangaat, vanwege het bloed van uw verbond*
> *heb Ik uw gevangenen vrijgelaten uit de put*
> *waar geen water in is.*

De in de vorige verzen beschreven situatie is nog toekomst. Jeruzalem is nu nog niet bevrijd. Er is nog geen echte zelfstandigheid. Jeruzalem zal een put zijn waarin geen water is. Het doet denken aan de geschiedenis van de Godvrezende Jozef, wiens eerste gevangenis ook een put zonder water is *(Gn 37:24; vgl. Jr 38:6; Js 29:4)*. In die gevangenis zal een ellendig en arm overblijfsel zijn *(Zf 3:12; Js 29:1-8)* dat door de HEERE zal worden verlost.

..., en zij namen hem en gooiden hem in de put. De put nu was leeg, er stond geen water in. (Gn 37:24)

De grondslag voor deze bevrijding is *"het bloed van uw verbond"*, dat is het bloed van het nieuwe verbond, het bloed van Christus. De *"gevangenen"* zijn de gevangenen van Sion. In de tijd van Zacharia zijn dat zij die nog in Babel zijn. Maar te denken is toch vooral aan de eindtijd. Als we denken aan wat Babel geestelijk voorstelt als een put zonder water, is dat een beeld van een godsdienst van het vlees, waar de Geest, het levende water, ontbreekt.

In *Exodus 24* is ook sprake van verbondsbloed, maar daarvan gaat dreiging uit *(Ex 24:3-8)*. Als zij het verbond niet houden, zal God met hen doen als met de dieren en hen doden. Het is oordeelsbloed. God neemt het volk echter niet aan op grond van het bloed van het oude verbond, maar op grond van het bloed van het nieuwe verbond, dat is het bloed van Christus. De Heer Jezus heeft daarover gesproken bij de instelling van het avondmaal *(Mt 26:27-28)*.

Dubbele vergoeding | *verzen 12-13*

> 12 *Keer terug naar de burcht,*
> *[u,] gevangenen die hoop hebt!*
> *Ook heden verkondig Ik: Ik zal u dubbel vergoeden,*

> 13 *als Ik Mij Juda zal hebben gespannen,*
> *[en] Ik Efraïm [op] de boog zal hebben gelegd,*
> *en Ik uw zonen, Sion, zal hebben opgezet*
> *tegen uw zonen, Griekenland,*
> *en Ik u gemaakt zal hebben als het zwaard van een held.*

Hier is sprake van een andere groep gevangenen. In *vers 11* zijn de gevangenen het overblijfsel in Jeruzalem. Hier in *vers 12* zijn de gevangenen de verstrooiden onder de volken. De put van *vers 11* is in *vers 12* veranderd in *"de burcht"*. De verschillende groepen gevangenen hebben wel dezelfde vaste grond om te hopen en dat is het bloed van het nieuwe verbond. De gevangenen die over de hele aarde in verstrooiing zijn, zullen terugkeren naar Jeruzalem.

De HEERE roept op om te komen en verkondigt *"heden"* als een motiverende belofte daarbij dat Hij hen *"dubbel vergoeden"* zal. De dubbele vergoeding is hier niet die van *Jesaja 40*, maar die van *Jesaja 61*, waar ze dubbele zegen ontvangen na al het doorstane lijden *(Js 61:7; Js 40:2; vgl. Jb 42:10)*. De dubbele vergoeding die de HEERE Zijn volk zal geven, zal bestaan uit het feit dat Hij hen bevrijdt uit de ballingschap en slavernij en tot een zelfstandige natie maakt én dat Hij hen tot hoofd van de volken maakt.

> *In plaats van uw dubbele schaamte en schande*
> *zullen zij juichen over hun deel.*
> *Daarom zullen zij in hun land het dubbele in erfelijk bezit hebben,*
> *zij zullen eeuwige blijdschap hebben. (Js 61:7)*

Voor de strijd tegen de omliggende volken gebruikt God ook Juda en Efraïm, de twee en de tien stammen. Juda is als een strijdboog, Efraïm is als de pijl, en samen vormen ze één werktuig tegen de vijanden. *"Griekenland"* ofwel het Grieks-Macedonische wereldrijk is de vertegenwoordiging van de macht van de wereldrijken waarmee Israël later in aanraking zal komen.

De Heer Jezus verschijnt | *verzen 14-15*

> 14 *De HEERE zal boven hen verschijnen:*
> *als een bliksem zal Zijn pijl uitschieten.*
> *De Heere HEERE zal op de bazuin blazen,*
> *en Hij zal optrekken in zuiderstormen.*
> 15 *De HEERE van de legermachten zal hen beschermen;*
> *zij zullen eten en de slingerstenen vertrappen,*
> *zij zullen drinken en feestgedruis maken als [van] wijn,*

zij zullen vol worden als het sprengbekken,
als de hoeken van het altaar.

Hier vinden we de komst van de HEERE, dat is de Heer Jezus, in heerlijkheid. Dat is in tegenstelling tot *vers 9*, waar het om Zijn eerste komst, in vernedering, gaat. Hij verschijnt bij Zijn wederkomst. Dan wordt het rijk gevestigd zoals in *vers 10* staat. Zijn komst gaat gepaard met bliksem, bazuingeschal en stormen.

Jahweh verschijnt *"boven hen"*, dat wil zeggen, vanuit de hemel. Hij verschijnt als een oorlogsheld om voor hen te strijden. Zijn pijl schiet uit als de bliksem *(Hk 3:11)*. Hij trekt uit aan het hoofd van Zijn volk. Door op de bazuin te blazen geeft Hij het signaal om te strijden. Hij valt de vijand aan met het verschrikkelijk verwoestende geweld van de *"zuiderstormen"*. Stormen die van het zuiden komen, zijn de hevigste stormen omdat ze uit de Arabische woestijn komen, die in het zuiden aan Kanaän grenst *(Js 21:1)*.

De HEERE strijdt niet alleen voor Zijn volk. Hij is in de strijd ook een schild voor hen tegen de wapens van de vijand. Vandaar dat ze in staat zijn om hun vijanden te verdelgen en om als verscheurende leeuwen hun vlees te eten en hun bloed te drinken, dat wil zeggen hun het leven te ontnemen en zich aan de buit te goed te doen. Bij het beeld dat Zacharia hier gebruikt, heeft hij mogelijk gedacht aan iets wat Bileam over Gods volk heeft gezegd *(Nm 23:24)*.

Zie, een volk, het staat op als een leeuwin,
als een leeuw richt het zichzelf op;
het gaat niet liggen, voordat het [zijn] prooi opgegeten heeft
en het bloed van [zijn] slachtoffers gedronken heeft.
(Nm 23:24)

Verlossing en Zijn geluk en schoonheid | *verzen 16-17*

16 *Op die dag zal de HEERE, hun God, hen verlossen,*
als de kudde van Zijn volk,
want [als edel]stenen in een diadeem
zullen zij schitteren in Zijn land,
17 *want hoe [groot] is Zijn geluk,*
en hoe [groot] Zijn schoonheid!
Het koren zal [de mond van] de jongemannen,
en de nieuwe wijn [die van] de meisjes doen overlopen.

De HEERE *verschijnt* (vers 14), *beschermt* (vers 15) en *verlost* (vers 16). Deze verlossing zal niet weer ongedaan gemaakt worden. Het is een volkomen en blijvende verlossing. Het gaat om *"de kudde van Zijn volk"*. Dat bepaalt Zijn volk erbij dat Hij hun Herder is.

De dieren in die kudde zijn *"[als edel]stenen in een diadeem"*, als de kroonstenen op de kroon van een koning. De schapen van de Messias dienen als versiering op Zijn kroon. Als de Messias regeert, geven zij Zijn regering een extra schittering. Zij weerspiegelen Zijn heerlijkheid in Zijn land. Door hun overwinning op alle machten van de wereld is Israël tot de hoogste glorie gekomen. Deze glorie is alleen aan Hem te danken Die voor hen eerst heeft gestreden op het kruis. Daar heeft Hij voor hun zonden geboet. Dat is de basis voor Zijn strijd tegen hun vijanden van wie zij voor altijd verlost zijn. Dat is ook de basis voor de schittering die nu van hen afstraalt.

Groter dan het geluk van de schapen is het geluk van de Herder. Groter dan de schoonheid van het volk is de schoonheid van de Herder. Wat een vreugde zal Zijn hart vervullen als het hele plan van God met Zijn volk is vervuld. Dan zal Hij Zich over hen *"verheugen met blijdschap"* en *"zwijgen in Zijn liefde"* (Zf 3:17).

Jongelingen zullen niet meer in de strijd omkomen, maar rijkelijk genieten van de opbrengst van het land. Jonge vrouwen zullen geen angst meer hebben over het lot van hun man, maar volop vreugde kennen.

Zacharia 10

Vraag de HEERE | *vers 1*

> 1 *Vraag de HEERE om regen ten tijde van de late regen.*
> *De HEERE maakt de onweerswolken,*
> *en Hij zal hun regen geven*
> *voor ieder gewas op het veld,*

Nadat de belofte van zegen in het vooruitzicht is gesteld, wordt tegen het volk gezegd wat het kan doen. Wat ze kunnen doen, is bidden om die zegen, want alleen God kan die geven. Hij alleen kan regen geven *(Jr 10:13; 14:22; Hs 6:1-3; Jl 2:23; Dt 11:13-15; 32:2)*.

Tegen het volk wordt gezegd dat het *"om regen ten tijde van de late regen"* moet vragen. Het is de vraag om een bijzondere zegen, al is het slechts voor een overblijfsel, aan het einde van de geschiedenis van Gods volk, vlak voor de komst van de Messias. Het is een vraag om zegen op de daarvoor bestemde tijd. De zegen zal komen, maar God wil dat Zijn volk erom vraagt. Door ervoor te bidden laten ze zien dat ze instemmen met Zijn genadige bedoelingen.

Afgodsbeelden spreken bedrog | *vers 2*

> 2 *want de afgodsbeelden spreken bedrog,*
> *en de waarzeggers schouwen leugen;*
> *ook spreken zij van valse dromen,*
> *zij troosten [met] vluchtige woorden.*
> *Daarom zijn zij weggetrokken als schapen;*
> *zij worden verdrukt, want er is geen herder.*

Gebed brengt zegen *(vers 1)*, vertrouwen op afgoden *(vers 2)* brengt teleurstelling en verdriet. Wat de zegen in de weg staat, moet worden verwijderd. Het vertrouwen op afgodsbeelden, zoals de terafim, de huisgoden *(Gn 31:19; Ri 17:5; 18:5)*, en ook de goden van andere volken, zoals de Baäl, hebben veroorzaakt dat God bijvoorbeeld in de dagen van Achab de regen aan het volk moest onthouden *(1Kn 16:30-32; 17:1)*.

Het volk heeft tot die afgoden zijn toevlucht genomen. Ze zijn er beschaamd mee uitgekomen. In plaats van te geven hebben die genomen en hen stuurloos gemaakt. Dit is de toestand van het volk als de Heer Jezus tot hen komt. Het volk is als een kudde die geen herder heeft *(Mt 9:36; Mk 6:34; Ez 34:5-6)*. In het volgende vers belooft de HEERE dat Hij Zijn kudde van de onderdrukking door valse herders zal bevrijden.

Toen Hij nu de menigten zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, want zij lagen afgemat terneer als schapen die geen herder hebben. (Mt 9:36)

"Waarzeggers" worden geraadpleegd om de toekomst te voorspellen. Ze kunnen onder de valse profeten worden geschaard, die *"bedrog"*, *"leugen"* en *"valse dromen"* gebruiken *(Jr 23:30-32; 27:9-10)*. De toevlucht nemen tot waarzeggers voor informatie en begeleiding wordt specifiek verboden *(Dt 18:9-14)*. God heeft Zijn profeten gegeven om door hen Zijn wil en de toekomst bekend te maken. Hij zal ook uiteindelijk de ware Profeet, de Messias geven *(Dt 18:15-22; Jh 4:25; 6:14; Hd 3:22-23)*. Zacharia gebruikt opnieuw woorden van Jeremia en Ezechiël *(Jr 27:9; 29:8; Ez 21:29; 22:28)*.

Het 'troosten met vluchtige woorden' is zoiets als 'damp als troost geven'. Het wil zeggen dat van hun troostende beloften met zekerheid totaal niets terechtkomt *(Jb 21:34)*. Het is gebakken lucht, hun woorden verdampen, ze lossen op in het luchtledige en er blijft niets van over.

Gods toorn tegen de valse herders | *vers 3*

> 3 *Tegen de herders is Mijn toorn ontbrand,*
> *en de bokken straf Ik.*
> *Ja, de HEERE van de legermachten zal omzien naar Zijn kudde,*
> *het huis van Juda.*
> *Hij zal hen maken*
> *als Zijn prachtige paard in de strijd.*

"De herders", de godsdienstige leiders van Gods volk, zijn misleiders. *"De bokken"* zijn de burgerlijke leiders en ook het volk dat de valse herders volgt. Al deze leiders zijn huurlingen die geen enkele echte liefde voor de schapen hebben, maar er alleen zelf beter van willen worden *(Jh 10:12; Ez 34:1-10)*. God bezoekt hen met Zijn oordeel.

God, *"de HEERE van de legermachten"*, neemt het op voor Zijn weerloze, uitgebuite volk. Hij verandert het volk dat Hem toebehoort, de schapen, in paarden *(vgl. Hl 1:9)*. Zo maakt Hij hen tot een instrument in Zijn hand om het oordeel over de omliggende volken uit te voeren *(vgl. Zc 9:13)*. Het toont ook aan dat de macht van Juda niet in henzelf ligt, maar dat zij machtig zijn door God. Hij Die Zelf onbevreesd is, maakt hen onbevreesd. Hij Die Zelf alle macht heeft, geeft hun van Zijn macht om te strijden.

De zorg van God voor Juda zal niet beperkt blijven tot de bevrijding van de onderdrukking van de slechte herders. Hij zal Juda ook veranderen in zegevierende mensen. Dit is de betekenis van het beeld van *"Zijn prachtige paard in de strijd"*. Het is het beeld van een prachtige en rijkversierde strijdros, zoals een koning gewend is om op te rijden. Dit beeld is net zo tekenend als de omschrijving van Juda en Efraïm als een pijl en boog *(Zc 9:13)*.

Christus: de Hoeksteen, de Tentpin, de Strijdboog | *vers 4*

> 4 *Daaruit zal de hoeksteen, daaruit zal de [tent]pin,*
> *daaruit zal de strijdboog,*
> *daaruit zullen alle onderdrukkers tezamen voortkomen.*

"Daaruit", dat is uit de kudde Juda van het vorige vers, komen *"de hoeksteen"*, *"de [tent]pin"* en *"de strijdboog"* tevoorschijn. Dit zijn drie namen voor de Heer Jezus. De hoeksteen is de regeerder of leider, dat is de Messias, op Wie het regeringsgebouw figuurlijk rust *(Js 28:16; Ef 2:20)*. De tentpin is de pin waaraan waardevolle voorwerpen worden gehangen. Aan de Messias hangt al de heerlijkheid en hoop van Zijn volk *(Js 22:23-24)*. De strijdboog toont de Messias als een Man van oorlog *(Ex 15:3; Ps 45:4-5)*. Eerder is het volk de (strijd)boog genoemd *(Zc 9:13)*. Hij is de laatste en grootste van alle machthebbers die uit Juda zijn voortgekomen.

De Messias komt hier niet uit de hemel, maar uit Juda, uit het volk zelf tot wie Hij met zegen gekomen is *(vers 3)*. In Zijn Persoon komt een geweldige kracht tevoorschijn die de vijand zal verpletteren. Uit Hem komen *"alle onderdrukkers tezamen"* voort. Zij die eerder onderdrukt werden, zijn nu de onderdrukkers van hen die hen vroeger onderdrukten *(2Th 1:6-7)*. Ook hier zien wij dat zij de macht om de vijand te onderdrukken niet uit zichzelf, maar uit de Heer Jezus, hun Messias, hebben.

Helden door de HEERE | *verzen 5-7*

5 *Zij zullen als helden zijn*
die in de strijd [de vijanden] in het slijk van de straat vertrappen.
Ja, zij zullen strijden, want de HEERE zal met hen zijn.
Zij zullen de ruiters beschaamd maken.
6 *Ik zal het huis van Juda versterken,*
en het huis van Jozef zal Ik verlossen.
Ik zal hen terugbrengen, want Ik heb Mij over hen ontfermd.
Zij zullen zijn alsof Ik hen niet verstoten had.
Ik ben immers de HEERE, hun God:
Ik zal hen verhoren!
7 *Zij zullen zijn als een held van Efraïm,*
hun hart zal zich verblijden als [door] de wijn;
en hun kinderen zullen het zien en zich verblijden,
hun hart zal zich verheugen in de HEERE.

Zij, de kudde van Juda, die ons eerst zijn voorgesteld als schapen, daarna als paarden, zien we nu *"als helden" (vers 5)*. Ze zullen met groot machtsvertoon de vijanden vernederen door hen *"in het slijk van de straat"* te *"vertrappen"*. Het laat zien dat de vijanden niet anders zijn dan het slijk van de straat. Dat Gods volk in staat is op een dergelijke manier te strijden en te overwinnen, komt omdat de HEERE *"met hen"* is *(Jz 1:5; Jr 1:8)*. Daardoor zullen zij de vijandelijke ruiters beschaamd maken, die menen dat zij de macht aan hun kant hebben.

Het is duidelijk dat het om de tweede komst van de Heer Jezus gaat *(vers 6)*. *"Juda"* en *"Jozef"* zijn de beide huizen van Israël ofwel de twee en de tien stammen. Die zullen pas onder de Messias weer één huis zijn. Dit zal het gevolg zijn van hun roepen tot Hem. Hij zal hen verhoren en hen herstellen alsof Hij hen niet heeft verworpen. Hij zal door het verleden een streep zetten en het uitwissen.

Efraïm, dat is het huis van Jozef *(vers 6),* zal evenals Juda een held worden en zich verheugen als met wijn *(vers 7)*. Hij zal vrolijk strijden als een held die door de wijn – een beeld van vreugde – versterkt is. De vreugde van de HEERE is zijn kracht *(Ne 8:11*. De kinderen zien deze vreugde in de strijd

..., want de vreugde van de HEERE, dat is uw kracht. (Ne 8:11)

en worden ook blij. Zij delen in de vreugde, zonder dat ze zelf hebben hoeven te strijden. De bron en sfeer van de vreugde van allen is de HEERE Zelf *(vgl. Fp 4:4)*.

Ik zal ... | *verzen 8-12*

> 8 *Ik zal hen naar Mij toe fluiten*
> *en hen bijeenbrengen, omdat Ik hen verlost heb,*
> *zodat zij talrijk worden, zo talrijk als zij waren.*
> 9 *Ik zal hen onder de volken uitzaaien*
> *en zij zullen in verre streken aan Mij denken,*
> *zij zullen leven met hun kinderen, en terugkeren.*
> 10 *Ik zal hen terugbrengen uit het land Egypte,*
> *en Ik zal hen uit Assyrië bijeenbrengen.*
> *Ik zal hen in het land van Gilead en van de Libanon brengen,*
> *maar dat zal voor hen niet toereikend zijn.*
> 11 *Hij zal door de zee van benauwdheid gaan,*
> *en Hij zal de golven van de zee slaan,*
> *alle diepten van de Nijl zullen opdrogen.*
> *Dan zal de trots van Assyrië neergehaald worden,*
> *en de scepter van Egypte zal weggaan.*
> 12 *Ik zal hen versterken in de HEERE,*
> *en in Zijn Naam zullen zij wandelen,*
> *spreekt de HEERE.*

Om alle twijfel over de inlossing van deze belofte weg te nemen wordt in dit gedeelte de bevrijding van Efraïm nog gedetailleerder beschreven. Zes keer lezen we in deze verzen de uitdrukking *"Ik zal"*. God zegt dat Hij het doen zal, dus zal het gebeuren. Wie zal dat kunnen verijdelen?

De HEERE zal het volk tot Zich fluiten. Het volk in verstrooiing zal de fluit van de herder herkennen. God verlost om Zijn volk bijeen te brengen. Ook zal Hij hen zo talrijk maken als ze zijn geweest. Alle verlies zal Hij goedmaken.

Hij heeft hen vanwege hun zonden onder de volken moeten *"uitzaaien"*, dat wil zeggen hen moeten verstrooien. Het is opmerkelijk dat God dat hier in *Zacharia* zegt na een eerdere verstrooiing, dat is na de ballingschap

in Babel. Het lijkt hier te gaan om een nieuwe verstrooiing. Mogelijk kunnen we denken aan wat er is gebeurd in het jaar 70 na Chr., de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen. In die verre streken, ver verwijderd van het beloofde land, zullen zij en hun kinderen tot inkeer komen. Dat zal gebeuren in de toekomst. Ze zullen weer aan Hem gaan denken *(Dt 30:1-2; Jr 31:27)*. En dan zal Hij hen laten terugkeren.

Alle volken van *vers 9* worden vertegenwoordigd door Egypte, de zuiderbuur, en Assyrië, de noorderbuur. Uit al die volken vandaan zal de HEERE hen in Zijn land brengen. Gilead en Libanon vertegenwoordigen het hele land Israël aan beide zijden van de Jordaan *(Jr 50:19; Mi 7:14-15)*. Velen zullen in Israël geboren worden, zodat het land te klein zal worden *(Ez 1:7; Jr 30:19-20; Ez 36:11; Js 49:20; 54:3)*. Dan zal het land de grenzen krijgen die God aan Abraham heeft beloofd en die het nog nooit heeft gehad *(Gn 15:18)*.

In *vers 11* hebben we een verwijzing naar de doortocht door de Rode Zee, de vroegere verlossing, als symbool voor de toekomstige verlossing. Met *"de zee van benauwdheid"* wordt de volkenzee bedoeld. In die zee is Gods volk in angst geweest. Maar de HEERE zal Zelf door die zee gaan en elke verhindering op weg naar de bevrijding en het land doen opdrogen. Hij zal de golven neerslaan die hen dreigen te overspoelen en de wateren van de angst zal Hij wegnemen.

Het volk zal versterkt worden in de HEERE *(vers 12)* voor hun geestelijke noden. Hun hele leven (wandel) zal doortrokken zijn van de gedachte aan de heerlijkheid en eer van de HEERE *(Mi 4:5)*. Hier is de climax. Wandelen *"in Zijn Naam"* kan betekenen dat zij Zijn vertegenwoordigers of ambassadeurs zijn. Het kan ook betekenen dat ze zullen leven in overeenstemming met wat Hij van Zichzelf heeft laten zien. Ze zullen overal en voortdurend onder Zijn bescherming en naar Zijn wil leven.

Zacharia 11

Inleiding

In dit hoofdstuk gaat het over de valse herders, die in het vorige hoofdstuk al even zijn genoemd *(Zc 10:2-3)*, tegenover de ware Herder van Wie Zacharia een type is *(Zc 11:4)*. In *Zacharia 10* gaat het vooral over de kudde, hier gaat het over de herders. Dit hoofdstuk beschrijft de eerste komst van de Heer Jezus en hoe het volk in zijn geheel Hem heeft verworpen.

De *verzen 1-3* beschrijven het oordeel over de valse herders, dat in de *verzen 6,9* wordt aangekondigd. Het hoofdstuk mondt uit in de ene valse herder, de antichrist in *vers 17*. De valse herders komen geleidelijk aan de macht na de terugkeer uit Babel en zijn duidelijk aan de macht als de Heer Jezus op aarde is. Het oordeel over hen vindt plaats in 70 na Chr.

Oordeel over de valse herders | *verzen 1-3*

> 1 *Open uw deuren, Libanon,*
> *opdat vuur uw ceders verteert.*
> 2 *Weeklaag, cipressen, omdat de ceders gevallen zijn,*
> *omdat die machtige [bomen] verwoest zijn.*
> *Weeklaag, eiken van Basan,*
> *omdat het ondoordringbare woud is neergevallen.*
> 3 *Hoor het gejammer van de herders,*
> *omdat hun pracht verwoest is.*
> *Hoor het gebrul van de jonge leeuwen,*
> *omdat de glorie van de Jordaan verwoest is.*

Libanon is voortdurend ten prooi gevallen aan invasies uit het noorden *(vers 1)*. Maar het land zal nog een veel vreselijker invasie beleven. Hoe onwillig het ook is om zijn deuren te openen voor de koning van het noorden in de toekomst, ze zullen diens opmars naar Israël niet kunnen tegenhouden. God brengt hem naar Zijn land vanwege de gruwel van de verwoesting die in de tempel is opgericht *(Mt 24:15-22)*. Ceders zijn een beeld van hoogwaardigheidsbekleders.

De verschillende soorten bomen die worden genoemd *(vers 2)*, stellen mensen voor. Zij worden opgeroepen om hun gevoelens van verdriet te uiten. Met de *"cipressen"* worden de rijken bedoeld. De *"ceders"* en de *"eiken van Basan"* zijn de sterken, de regeerders en mannen met gezag *(Js 2:13)*. *"Het ondoordringbare woud"* staat voor de massa van het gewone volk. De laatsten zullen niet meer zuchten onder het juk van 'cipres' en 'eik'. Ceders van de Libanon en eiken van Basan zijn symbolische beschrijvingen voor de valse herders.

Het eerste deel van *vers 3* laat de symboliek los en spreekt over de personen, de herders. Zij zien zichzelf als de *"pracht"* of de heerlijkheid van het land. De *"jonge leeuwen"* zijn de prinsen, de bestuurders die zich wreed hebben gedragen. Van de *"trots van de Jordaan" (vgl. Jr 49:19; 50:44)* blijft niets over, want die wordt verwoest *(Jr 25:34-38)*. Dat is gebeurd door de Romeinen, die zich als macht in Israël vestigen.

De slachtschapen | *verzen 4-5*

> *4 Zo zegt de HEERE, mijn God: Weid die slachtschapen. 5 Hun kopers doden hen maar voelen zich niet schuldig; hun verkopers zeggen: Geloofd zij de HEERE, dat ik rijk geworden ben; en hun herders sparen hen niet.*

Na het oordeel in de *verzen 1-3* komt in de volgende verzen de reden voor dit oordeel. Die reden is dat zij hun Messias hebben verworpen. Zacharia spreekt over *"de HEERE, mijn God" (vers 4)*, iets wat toch vooral past voor de Messias. Dit maakt Zacharia tot type van de Messias. De profeet krijgt een opdracht van God als een type van de Messias. De Heer Jezus krijgt de opdracht van Zijn Vader om de schapen te weiden *(Jh 10:1-4,7,9,11,14-18)*.

De schapen worden *"slachtschapen"* genoemd omdat ze daartoe door de Romeinen bestemd zijn *(vgl. Ps 44:23)*. Dit is ook van toepassing op ons *(Rm 8:36)*.

Maar om U worden wij de hele dag gedood; wij worden beschouwd als slachtschapen. (Ps 44:23)

In *vers 5* wordt het volk nog als geheel gezien, het volk waar de Heer Jezus naar toe komt en dat Hij ziet als schapen die geen herder hebben *(Mt 9:36)*. Er bevinden zich in het volk drie groepen: *"kopers"*, *"verkopers"* en *"herders"*.

1. De *kopers* zijn de nieuwe bezitters van Israël, de Romeinen, die zonder enig schuldgevoel de schapen hebben geslacht. Dat is vooral

door de Romeinse veldheer Titus gebeurd tijdens en na de verwoesting van Jeruzalem. Flavius Josephus spreekt van 1,5 miljoen slachtoffers die in de strijd met de Romeinen omkwamen.

2. De *verkopers* leverden het volk uit aan de Romeinen. Dat is vooral Herodes. Valse leidslieden maken koopwaar van Gods volk, van de zielen van mensen. Ook de farizeeën en schriftgeleerden vallen onder de verkopers, ook zij spaarden het volk niet. Zij aten de huizen van de weduwen op en verrijkten zichzelf met de gaven van Gods volk.
3. De *herders* zijn de leidslieden van het volk. Zij hebben Gods volk uitgebuit.

Mijn volk – het waren verloren schapen.
Hun herders hadden hen misleid, hen naar de bergen geleid.
(Jr 50:6a)

Het volk is er slecht aan toe. Het heeft slechte burgerlijke overheden en slechte godsdienstige leiders *(Jr 50:6a)*.

God oordeelt Zijn afvallige volk | *vers 6*

> *6 Voorzeker, Ik zal de bewoners van het land niet meer sparen, spreekt de HEERE. Zie, Ik lever de mensen over, ieder in de hand van zijn naaste en in de hand van zijn koning. Zij zullen dit land te gronde richten en Ik zal hen uit hun hand niet redden.*

God geeft Zijn volk, de ongelovige massa, over in de hand van anderen *(vers 6)*. Het oordeel wordt voltrokken door *"zijn koning"*, dat is de Romeinse keizer. Zo hebben ze het ook gezegd tegen Pilatus: *"Wij hebben geen koning dan de keizer" (Jh 19:15)*. Een voorlopige vervulling van dit oordeel heeft plaatsgevonden in het jaar 70. De Romeinen hebben toen het land niet gespaard, maar te gronde gericht. God is niet voor Zijn volk tussenbeide gekomen en heeft hen niet uit de hand van de Romeinen gered. Het uiteindelijke oordeel zal in de toekomst voltrokken worden. In de toekomst zal het herstelde Romeinse rijk aan de valse koning van het volk, de antichrist, zijn macht geven.

De HEERE Zelf weidt de schapen | *vers 7*

> *7 Daarom weidde Ik de slachtschapen, omdat zij ellendige schapen zijn. Ik nam voor Mijzelf twee stokken – de ene noemde Ik LIEFLIJKHEID, de andere SAMENBINDING – en Ik weidde die schapen.*

In dit vers spreekt Zacharia in de ik-vorm en is hij een type van de Heer Jezus. De schapen worden hier weer *"slachtschapen"* genoemd. Het oordeel over de schapen staat vast. Toch wordt de herder opgedragen hen te weiden. Zo komt de Heer Jezus tot Zijn volk, een volk waarover het oordeel vaststaat, om Zich te ontfermen over die schapen die aan het oordeel ontrukt worden.

Tot de kudde van het volk Israël behoren schapen die Hij bij name kent. *"De schapen horen Zijn stem; en Hij roept Zijn eigen schapen bij name en leidt ze naar buiten" (Jh 10:3)*. Hij roept ze uit de stal van Israël, terwijl de andere schapen in de stal, dat is het volk Israël, blijven. De Messias voert, hoewel Hij de afloop kent, het door God gegeven bevel uit tijdens Zijn leven op aarde. Hij weidt de echte schapen van de kudde. Niet heel Israël is automatisch Zijn kudde, hoewel Hij voor allen als Herder is gekomen *(Mt 9:36)*.

De *"ellendige schapen"* zijn de armen van geest, de boetvaardigen *(Zf 3:12)*. Ze zijn diep neergebogen in de geest, verslagen door de eigen zonden, zonder enig verweer. Er is geen geestkracht meer. Zij zijn het overblijfsel te midden van de slachtschapen. We herkennen hen in de dagen van Johannes de doper in hen die tot hem komen om zich onder belijdenis van hun zonden te laten dopen. We zien hen ook in Jozef en Maria, Zacharia en Elisabeth, Simeon en Anna *(Lk 1-2)*.

Maar Ik zal in uw midden doen overblijven een ellendig en arm volk. (Zf 3:12)

Deze Herder heeft niet slechts één staf, Hij heeft twee staven. In de beide staven is te zien welk doel het weiden heeft. De eerste staf brengt tot uitdrukking wat God in Israël ziet, de aantrekkelijkheid van het volk voor Hem. De tweede heeft betrekking op de relaties van het volk onderling, de eenheid van het volk. Zo heeft Hij de kudde geweid en hen van voedsel voorzien.

Drie herders en de massa uitgeroeid | *verzen 8-9*

> *8 Ik roeide binnen één maand drie herders uit, omdat Mijn ziel hen niet langer kon verdragen, en ook had hun ziel een afkeer van Mij. 9 Toen zei Ik: Ik zal u niet [meer] weiden. Laat sterven wat sterft, laat uitgeroeid worden wat [dreigt] uitgeroeid te worden en laten zij die overblijven elkaars vlees verslinden.*

De drie herders van *vers 8* zijn de geestelijke leiders van wie de Heer Jezus het verdorven karakter aan het licht brengt aan het einde van Zijn leven op aarde. We herkennen hen in de farizeeën en Herodianen, de sadduceeën en een wetgeleerde *(Mt 22:15-16,23,34-35)*. Hij is Zijn geduld met hen verloren en spreekt in heilige toorn het *"wee u"* over hen uit *(Mt 23:13,15,16,23,25,27,29)*. Zij hebben hun afkeer van Hem steeds meer getoond en dat ondanks Zijn volmaaktheid als Herder, een taak die Hij zonder falen verricht. Hij heeft als gevolg daarvan ook een afkeer van hen *(vgl. Js 1:13-14)*.

Vers 9 is daar weer het gevolg van. Zijn afkeer om hen nog langer te weiden slaat niet op de ellendigen, maar op de kudde van de grote massa van het volk die niet wil luisteren. Zij kennen Zijn stem niet. Alleen zij die Zijn stem kennen, de ellendigen, voert Hij uit naar buiten. God geeft degenen die in de stal blijven, prijs aan het oordeel.

God spreekt over een drievoudige ramp.

1. *"Laat sterven wat sterft"* ziet op de dodelijke pest die zijn slachtoffers maakt.
2. Door oorlog zal het volk *"uitgeroeid worden"*.
3. Wie er dan nog over zijn, zullen in het grootste egoïsme in hun drang om in leven te blijven *"elkaars vlees verslinden"*. Ze zullen elkaar zelfs letterlijk eten *(vgl. Gl 5:15)* en zo elkaar uitroeien.

Dit is het resultaat omdat ze de Herder verwerpen en de Herder hen aan henzelf overlaat.

De stok LIEFLIJKHEID stukgebroken | *verzen 10-11*

> *10 Daarop nam Ik Mijn stok LIEFLIJKHEID en brak hem stuk, om [zo] Mijn verbond te verbreken dat Ik met al die volken gesloten had. 11 Op die dag werd het verbroken en zo hebben de ellendigen onder de schapen, die Mij verwachtten, erkend dat het een woord van de HEERE was.*

Het verbreken van de stok LIEFLIJKHEID geeft het einde aan van Gods verhouding van liefde met Israël. Hij kan sinds de verwerping van de Heer Jezus niets lieflijks meer in het volk zien, met als gevolg dat ook de zegen voor de volken is uitgesteld. God heeft ook een verbond met de volken in Zijn hart *(Js 56:6-7)*.

De Heer Jezus was gekomen *"om de beloften aan de vaderen te bevestigen en opdat de volken God zouden verheerlijken wegens de barmhartigheid" (Rm 15:8b-9a)*. Als Israël Hem had aangenomen, was dit vers voor de volken in vervulling gegaan. Dan zou het vrederijk gekomen zijn en zou er tussen de volken harmonie zijn.

Nu is de behoudenis tot alle volken gegaan om uit de volken een volk voor Zijn Naam te vormen, dat is de gemeente *(Hd 13:47-48)*. De gemeente is in het Oude Testament een verborgenheid. De belofte is echter niet verbroken, maar alleen uitgesteld. En uitstel is bij God geen afstel. Dat laat *Zacharia 14* zien. Met *"die volken"* kan trouwens ook het volk Israël zelf bedoeld worden, waarvan de stammen ook *"volken"* worden genoemd *(Dt 33:3)*.

Als God handelt naar Zijn Woord, is dat voor het overblijfsel altijd een bevestiging. Daarom is letten op Hem letten op het Woord. Door het kruis, de verwerping van de Messias, is het hele beeld, de hele loop van de geschiedenis, van Israël veranderd. De ellendigen zijn erin onderwezen dat de Heer Jezus moest lijden en in Zijn heerlijkheid ingaan, zoals de Heer hun uit de Schrift verklaart *(Lk 24:26-27)*.

Wat de Herder het volk waard is | *verzen 12-13*

> *12 Want Ik had tegen hen gezegd: Als het goed is in uw ogen, geef [Mij] Mijn loon; zo niet, laat het na. Toen hebben zij Mijn loon afgewogen: dertig zilverstukken. 13 Maar de HEERE zei tegen Mij: Werp dat de pottenbakker toe – een mooie prijs waarop Ik door hen geschat ben! Daarop nam Ik de dertig zilverstukken en wierp ze [in] het huis van de HEERE de pottenbakker toe.*

Hier spreekt de profeet weer, waarbij we achter hem de Heer Jezus horen spreken. Christus vraagt hier aan het volk wat Hij waard is. Hij dwingt hen niet om antwoord te geven, maar ze geven wel antwoord. Het antwoord zou moeten zijn dat Hij alles voor hen is, dat ze hun leven en al hun onderhoud aan Hem te danken hebben. Maar het antwoord dat ze geven, spreekt van diepe minachting.

Judas Iskariot stelt de vraag naar de waarde van de Heer Jezus aan de leidslieden van het volk: *"Wat wilt u mij geven? (Mt 26:15a)*. God gebruikt Judas om deze vraag te stellen. Zo brengt God hen tot een taxatie van Zijn Zoon. Het volk, bij monde van de leidslieden, schat Hem niet hoger dan

de prijs van een (dode) slaaf *(Ex 21:32)*. *"Zij nu betaalden hem dertig zilverlingen uit"* *(Mt 26:15b)*.

Als het rund een slaaf of slavin stoot, moet [de eigenaar] aan zijn meester dertig sikkel zilver geven, en het rund moet gestenigd worden. (Ex 21:32)

De waardering voor Wie de Heer Jezus is, wordt in de christenheid steeds geringer. Men betwijfelt, of loochent zelfs openlijk, Zijn almacht, Zijn maagdelijke geboorte, Zijn verzoeningswerk, Zijn opstanding en zelfs Zijn bestaan. Ook nu klinkt de vraag in de christenheid, waarin we ook enerzijds de ellendigen vinden die op Hem en Gods Woord letten en anderzijds de massa van belijders: 'Wat ben Ik waard, wat is jouw waardering van Mijn dienst?' We moeten hier persoonlijk antwoord op geven.

In *vers 13* gaat de HEERE spreken. De HEERE zegt hier van Zichzelf dat Hij door hen op dertig zilverstukken is geschat. Hij spreekt ironisch van *"een mooie prijs"*. Hier zien we dat de Heer Jezus de HEERE is, *Jahweh*, de God van Israël. Hij is dezelfde als Jezus van Nazareth. Hij heeft die slavengestalte aangenomen *(Fp 2:7)*. Die prijs, een verachtelijke prijs, is Hij waard geacht *(Ex 21:32)*.

..., maar Zichzelf ontledigd heeft, [de] gestalte van een slaaf aannemend, de mensen gelijk wordend. (Fp 2:7).

De HEERE werpt die prijs van Zich. Hij laat het geld dat door Judas in Zijn huis is geworpen naar de pottenbakker werpen als een getuigenis van de walging die Hij ervan heeft. Judas doet dit als uiting van zijn berouw dat hij zijn Meester heeft overgeleverd *(Mt 27:3-5)*, maar zonder belijdenis van zijn afschuwelijke daad.

De oudsten en overpriesters kopen, na beraad, voor dat geld *"de akker van de pottenbakker als een begraafplaats voor de vreemdelingen. Daarom wordt die akker bloedakker genoemd, tot op heden"* *(Mt 27:7b-8)*. De akker van de pottenbakker is door de potscherven die de pottenbakker erop gooit waardeloos voor de akkerbouw. In de bestemming van het geld – de koop van een begraafplaats voor vreemdelingen – zien we de ironie van God. De hele aardbodem is voor Israël één grote bloedakker geworden, een begraafplaats voor Israëlieten die als vreemdelingen over de wereld zijn verstrooid en daar rondzwerven.

De stok SAMENBINDING stukgebroken | *vers 14*

> *14 Toen brak Ik Mijn tweede stok, SAMENBINDING, stuk, om [zo] de broederschap te verbreken tussen Juda en Israël.*

Als de Heer Jezus tot Zijn volk komt, is dat uit liefde voor hen en om het verbroken volk weer een te maken. Die liefde wordt verworpen. Als Hij naar het kruis wordt verwezen, wordt daarom ook deze stok gebroken. De band van de broederschap tussen Juda en Israël is verbroken.

Hetzelfde zien we in de christenheid. Er is veel verdeeldheid onder de christenen omdat Christus niet wordt gewaardeerd en er niet meer op Hem en Zijn Woord wordt gelet. De stok SAMENBINDING, dat wil zeggen de broederschap, gaat verloren als de stok LIEFLIJKHEID verbroken is en de Heer Jezus en Zijn Woord niet meer het bindende Middelpunt zijn. De Herder maakt er één kudde van. Als we Hem niet meer zien, wordt de kudde verstrooid. Dan worden we aan elkaar overgeleverd en eten we elkaar op *(verzen 6,9)*.

Het oordeel over de antichrist | *verzen 15-17*

> *15 De HEERE zei tegen mij: Neem u nogmaals de uitrusting van een dwaze herder. 16 Want zie, Ik zal een herder in het land doen opstaan: naar wat [dreigt] uitgeroeid te worden, zal hij niet omzien, de jonge [dieren] zal hij niet gaan zoeken, wat gebroken is, zal hij niet genezen, wat [nog] overeind staat, zal hij niet verzorgen, maar hij zal het vlees van de vette [dieren] eten en hun hoeven zal hij afrukken.*
>
> *17 Wee de herder van niets,*
> *die de kudde in de steek laat!*
> *Het zwaard zal zijn arm [treffen]*
> *en zijn rechteroog.*
> *Zijn arm zal helemaal verstijven,*
> *zijn rechteroog zal helemaal dof worden.*

In deze verzen bevinden we ons ineens in de eindtijd. Als Christus niet wordt gewaardeerd, zal het volk *"een dwaze herder"*, de antichrist, aannemen *(Jh 5:43)*. Hem zullen ze waarderen. Ze krijgen iemand die niets voor hen doet, maar hen gebruikt om zichzelf te goed te doen.

Ik ben gekomen in de Naam van Mijn Vader en u neemt Mij niet aan; als een ander komt in zijn eigen naam, die zult u aannemen. (Jh 5:43)

Zacharia moet zich omkleden *(vers 15)*. Hij moet zich nog een keer als herder kleden *(vers 7)*. De uitrusting van de goede herder wordt verwisseld voor die van een dwaze herder, dat is de antichrist, de valse messias *(Dn*

11:36-40; Op 13:11-18). Hiermee beeldt Zacharia uit dat Israël de goede Herder heeft gedwongen Zijn werk neer te leggen als gevolg van hun zonden.

Daarna is het volk niet overgelaten aan zichzelf, maar het zal door de HEERE Zelf worden overgegeven in de hand van een dwaze herder *(vers 16)*. In de plaats van de goede Herder komt een dwaze herder. Dwaas wil zeggen iemand die met God geen rekening houdt. *"De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God" (Ps 14:1)*. Deze herder heeft geen enkel moreel besef, kent geen enkele morele norm. Al Gods instellingen treedt hij met voeten.

Hij is het volkomen tegenbeeld van de goede Herder en te vergelijken met dieven en rovers en de huurling *(Jh 10:8,10a,12)*. De dieven en rovers zijn openlijke tegenstanders. Zij doen wel stiekem hun werk, maar hun bedoelingen zijn duidelijk. Zij zijn erop uit de schapen *"te stelen, te slachten en te verderven" (Jh 10:10a)*. Zij doen zich aan de schapen te goed en eten het vlees van de vette dieren. Ook verminkt hij hen door hun de hoeven af te rukken, zodat ze niet meer goed kunnen lopen.

De huurling lijkt om de kudde te geven en wordt pas openbaar als er moeilijkheden komen. Dan blijkt dat de schapen hem niet ter harte gaan. Hij laat de schapen in de steek, hij laat ze *"achter en vlucht" (Jh 10:12)*. Hij heeft geen enkele zorg voor de schapen. Als ze bedreigd worden, ziet hij er niet naar om. De jonge, onervaren dieren die verdwaald zijn en niet op eigen kracht weer bij de kudde kunnen komen, zoekt hij niet op. Als een schaap niet verder kan omdat het een gebroken poot heeft, zal hij niets ondernemen wat genezing kan bewerken. Wat wel op eigen kracht kan gaan, zal hij niet verzorgen om die kracht te handhaven. Alles wat een goede herder doet, doet hij niet.

De antichrist is werkelijk een *"herder van niets"*, een waardeloze herder *(vers 17)*. God spreekt het *"wee"* over hem uit, omdat hij *"de kudde in de steek laat"*. Dit *"wee"* wordt onderstreept door het oordeel waarmee God hem zal slaan. Zijn arm en zijn oog worden door het zwaard van het oordeel getroffen. Zijn arm is het symbool van de kracht waarop hij zich heeft beroemd. Zijn rechteroog is het symbool van zijn inzicht of verstand waarop hij heeft gepocht. Door het oordeel zal zijn arm *"helemaal verstijven"* en daardoor volledig onbruikbaar worden *(vgl. 1Kn 13:4)*. Hij zal ook alle inzicht en verstand verliezen en in duisternis zijn weg gaan. Tevens legt dit een grote smaad op hem *(1Sm 11:2)*.

Zacharia 12

Inleiding

Met dit hoofdstuk begint het laatste deel van het boek.

God, de Schepper en Formeerder | *vers 1*

> *1 De last, het woord van de HEERE over Israël. De HEERE spreekt, Die de hemel uitspant, de aarde grondvest en de geest van de mens in zijn binnenste vormt.*

"De last" betreft *"Israël"*, hoewel de inhoud ervan over Juda en Jeruzalem gaat. Al Gods handelingen hebben immers uiteindelijk de zegen voor heel Israël, de tien en de twee stammen, ten doel. Wat Hij spreekt, maakt Hij waar. Zijn Woord is zoveel als Zijn daad.

De HEERE stelt Zich hier voor in Zijn almacht. Hij is de Schepper en Onderhouder van alle dingen en heeft alle dingen in handen, ook de geest van de mens *(vgl. Js 42:5; Am 4:13)*. Dat Hij Zich hier zo voorstelt, is om aan te geven dat de gebeurtenissen zich zullen ontwikkelen op de manier die Hij bepaald heeft. Het is bedoeld om alle twijfel weg te nemen over de realisatie van de prachtige dingen die in de volgende verzen worden voorzegd.

> *Zo zegt God, de HEERE,*
> *Die de hemel heeft geschapen en hem heeft uitgespannen,*
> *Die de aarde heeft uitgespreid en wat daarop uitspruit,*
> *Die de adem geeft aan het volk [dat] daarop is,*
> *en de geest aan hen die daarop wandelen: (Js 42:5)*

Het gaat hier niet alleen om eenmalige scheppingsactiviteiten, maar om Gods voortdurende handelen met Zijn schepping en met de geest van de mens. Zo is Hij ook steeds bezig de geest van de mens te vormen *(vgl. Ps 51:12b; 1Ko 2:11)*. Naarmate we ouder worden, veranderen onze gedachten, gevoelens, instellingen als gevolg van Gods bemoeienis met ons. God is de Vader van de geesten *(Hb 12:9; Nm 16:22)*.

Profeten wijzen vaker eerst op God in Zijn almacht, voordat zij profetische uitspraken doen over dingen die volkomen buiten het bereik van de mens liggen. Zij doen dat om het geloof in hun woorden te stimuleren. Wat

volgens onze opvattingen hopeloos is en alle rede en geloofwaardigheid te boven gaat, vormt voor de almachtige God geen enkel probleem. We moeten leren zien op Hem en niet op de omstandigheden.

Jeruzalem, een bedwelmende beker | *vers 2*

> *2 Zie, Ik ga Jeruzalem maken [tot] een bedwelmende beker voor alle volken rondom, ja, ook tegen Juda zal het gaan bij de belegering van Jeruzalem.*

God gaat het opnemen voor Jeruzalem en Juda. Hij maakt Jeruzalem tot het middelpunt van de politieke wereld. Juda is het gebied waar in de toekomst de gevluchte gelovigen van het overblijfsel zich bevinden. God maakt Jeruzalem tot *"een bedwelmende beker"*, dat is een beker van oordeel, waaruit Hij *"alle volken rondom"* laat drinken zodat ze bedwelmd worden. Daardoor zijn ze niet in staat staande te blijven, maar zullen ze op de grond vallen en omkomen *(vgl. Js 51:17; Jr 25:15-28)*.

Ontwaak, ontwaak,
sta op, Jeruzalem!
U die uit de hand van de HEERE gedronken hebt
de beker van Zijn grimmigheid;
de droesem uit de beker van bedwelming hebt u gedronken,
opgedronken. (Js 51:17)

De volken willen Jeruzalem onderwerpen en zich eraan te goed doen, maar het effect is dat zij zelf door Jeruzalem te gronde worden gericht. God maakt alle volken die zich met het goddeloze Israël willen bemoeien, of ze nu vijanden of vrienden zijn, als mensen die niet meer nuchter kunnen oordelen. Ze zullen zich als beschonken, waggelende mensen gedragen die geen rechte koers meer kunnen gaan en niet meer in staat zijn tot verstandig handelen. Dat geldt voor de vijandige koning van het noorden en zijn metgezellen, maar evengoed voor het bevriende beest uit de zee met zijn West-Europese legers die Israël tegen de legers van de koning van het noorden willen verdedigen. God is de Enige Die recht heeft met Zijn volk te handelen.

Jeruzalem, een steen die moeilijk te tillen is | *vers 3*

> *3 Op die dag zal het gebeuren dat Ik Jeruzalem zal maken tot een steen die moeilijk te tillen is voor al de volken. Allen die hem optillen, zullen zichzelf zeker diepe sneden toebrengen, en al de volken van de aarde zullen zich tegen haar verzamelen.*

De uitdrukking *"op die dag"* komt vaak voor in *Zacharia 12-14*. Het is de kenmerkende uitdrukking die de beschreven gebeurtenissen in de toekomst plaatst. Het gaat hoofdzakelijk om twee gebeurtenissen: de overwinning van Jeruzalem en de komst van de Messias om Israëls vijanden te verslaan en Zijn rijk op te richten.

Aan de invasie van Jeruzalem zullen *"al de volken"* van de wereld deelnemen *(Ps 83:5-9; Jl 3:9-16; Op 16:12-16)*. De hele wereld zal erin betrokken worden, ook de Europese bondgenoten van Israël. Zowel de vijandelijke aanvallers als de bevriende verdedigers zullen zich aan Jeruzalem vertillen. Er wordt wel verondersteld dat het tillen van de steen een term is uit de sport gewichtheffen. Zij die Jeruzalem te na komen, zullen door het gelovig overblijfsel in Jeruzalem verdelgd worden. Zij die Jeruzalem willen verdedigen, zullen met de goddeloze massa worden omgebracht.

Allen die Jeruzalem willen optillen om haar op de grond te gooien en te vertrappen, zullen zichzelf diepe sneden toebrengen. Alle pogingen om de stad te ontregelen en te verwoesten, zullen als een boemerang over al de verzamelde volken komen. Jeruzalem zal hen naar beneden drukken en hen verdelgen. Ze zal diepe sneden aan die volken toebrengen, zoals mensenhanden worden gesneden en gescheurd als ze ruwe en zware stenen optillen.

De volken hebben gedacht Jeruzalem als een steen te kunnen opnemen en ermee te kunnen doen wat ze willen. Dat hebben ze ook gedacht van de steen die *"niet door [mensen]handen"* uit een berg is afgehouwen *(Dn 2:45)*. Die steen is de Heer Jezus *(vgl. Js 28:16; Lk 20:17)*. Ze hebben Hem ook opgenomen en omgebracht. Maar Hij zal terugkomen en dan op hen vallen en hen vermorzelen *(Lk 20:18; Mt 21:44)*.

De HEERE slaat de vijanden | *vers 4*

> *4 Op die dag, spreekt de HEERE, zal Ik alle paarden met schichtigheid slaan en hun ruiters met krankzinnigheid. Maar over het huis van Juda zal Ik Mijn ogen openhouden en alle paarden van de volken zal Ik met blindheid slaan.*

Cavalerie vormt in het oosten een groot deel van het leger. God zal dat deel onschadelijk maken. Het wapen van de kracht zal zich tegen henzelf keren. In plaats van dat de paarden hun berijders naar de overwinning

voeren, dragen zij hen mee in het verderf *(vgl. Ex 15:1,21)*. De berijders zelf zullen krankzinnig worden. De vloek die Israël is aangezegd en ook over hen is gekomen *(Dt 28:28)*, zal nu hun vijanden treffen.

God kiest voor Zijn volk. Over hen houdt Hij Zijn ogen open om hen te beschermen *(1Kn 8:29; Ne 1:6; Ps 32:8; 33:18; vgl. Am 9:4)*. Deze belofte wordt versterkt door de herhaling van de straf die God over de vijanden zal brengen. Hij zal de volken met blindheid slaan, zodat ze niet meer kunnen waarnemen in welke situatie ze zich bevinden *(vgl. 2Kn 6:18)*.

Toen [de Syriërs] naar hem afdaalden, bad Elisa tot de HEERE en zei: Sla dit volk toch met blindheid. En Hij sloeg hen met blindheid, overeenkomstig het woord van Elisa. (2Kn 6:18)

God geeft Zijn volk kracht | *verzen 5-6*

> *5 Dan zullen de leiders van Juda in hun hart zeggen: De inwoners van Jeruzalem zullen voor mij een [bron van] kracht zijn door de HEERE van de legermachten, hun God. 6 Op die dag zal Ik de leiders van Juda maken als een vuurbekken in [een stapel] hout en als een brandende fakkel in een graanschoof. Rechts en links zullen zij al de volken rondom verteren en Jeruzalem zal nog op zijn plaats blijven, in Jeruzalem.*

Het gelovig overblijfsel waarvoor God het opneemt tegen hun vijanden, kent twee groepen. Er is een groep in Jeruzalem en een groep buiten Jeruzalem. Vlak voor de komst van de Heer Jezus zal het gelovig overblijfsel in Juda, dat gevlucht is naar de bergen, zich bemoedigd weten door de trouw en volharding van het overblijfsel in Jeruzalem. In *Micha 5* zien we ook dat de HEERE mensen zal gebruiken om de overwinning te behalen over de vijand *(Mi 5:4-8)*. Zij zullen de belegeringsmacht, die daar door de Assyriërs is achtergelaten – terwijl de hoofdmacht is doorgetrokken naar Egypte *(Dn 11:40-43)* –, uit het land verdrijven.

Samen met het tenietdoen van de kracht van de tegenstanders zoals dat is beschreven in de vorige verzen, zal God Zijn volk met kracht omgorden om de vijand te weerstaan en te verslaan *(vers 5)*. Voordat de Heer Jezus persoonlijk verschijnt, zal Hij het overblijfsel ondersteunen. Dat is hier de situatie. De aangestelde leiders van het gevluchte overblijfsel *(Mi 5:4)* zullen zich gesterkt weten

Hij zal Vrede zijn.
Wanneer Assur in ons land zal komen
en wanneer hij onze paleizen zal betreden,
zullen wij tegen hem zeven herders doen opstaan
en acht vorsten uit de mensen. (Mi 5:4)

door het overblijfsel in Jeruzalem, dat op hun beurt gesterkt wordt door de HEERE.

Ze trekken gezamenlijk op, terwijl ze ieder hun persoonlijke overtuiging uitspreken, *"voor mij"*, in de bemoediging door hun broeders in Jeruzalem. Ook spreken ze hun persoonlijke overtuiging erover uit dat de HEERE, hun God, de bron van hun kracht is. De HEERE is *"de HEERE van de legermachten"*. Dat houdt in dat Hij alle legermachten in de hand heeft, ook die van de vijand.

Het overblijfsel heeft twee vijanden. Er is een vijand buiten het land, namelijk de koning van het noorden met zijn bondgenoten, die het land binnendringt. Er is ook een vijand in het land, namelijk de antichrist met zijn aanhangers, de goddeloze volksgenoten.

Wat in deze verzen gebeurt, vindt niet alleen plaats bij de komst van de Heer, maar wordt voortgezet na Zijn komst op aarde. Voordat Jeruzalem wordt bevrijd, zal het overblijfsel van Juda de vijand, de Assyriërs, verdrijven, waarbij het wordt geholpen door de HEERE *(vers 6)*. God maakt van het overblijfsel een gezelschap dat alles oordeelt wat in strijd is met Zijn heiligheid *(Js 11:14)*. Daarna zal Jeruzalem worden bevrijd. Jeruzalem zal dan rust krijgen op de plaats waar het gevestigd is.

De HEERE verlost, beschermt en vaagt weg | *verzen 7-9*

> *7 En de HEERE zal de tenten van Juda het eerst verlossen, opdat de luister van het huis van David en de luister van de inwoners van Jeruzalem niet groter zijn dan [die] van Juda. 8 Op die dag zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschermen. Wie onder hen wankelt, zal op die dag als David zijn, en het huis van David zal zijn als goden, als de Engel van de HEERE voor hun [ogen]. 9 Op die dag zal het gebeuren dat Ik alle heidenvolken die tegen Jeruzalem oprukken, zal willen wegvagen.*

De HEERE verlost *(vers 7)*, beschermt *(vers 8)* en vaagt weg *(vers 9)*. Eerst verlost Hij *"de tenten van Juda"* *(vers 7)*. *"Tenten"* staan in contrast met de versterkte stad Jeruzalem. Hiermee wordt de weerloosheid van Juda onderstreept, dat het blootgesteld is aan de woede van de vijand buiten de beschermende muren van Jeruzalem. God geeft in de verlossing van Zijn volk de voorrang aan wat zonder bescherming en zwak is, zodat er geen reden is voor de mens om in zichzelf te roemen.

Juda wordt eerst bevrijd en daarna Jeruzalem. Zo is er ook daar gelijkheid. Het voorkomt dat Jeruzalem zich beroemt op haar bevoorrechte positie. Het gaat erom dat er alleen wordt geroemd in de Heer *(Jr 9:24; 1Ko 1:31; 2Ko 10:17)*. In beide gevallen is de bevrijding door de HEERE bewerkt.

Ook Jeruzalem heeft in zichzelf geen kracht om de vijand te verjagen. God maakt de zwakke inwoners van Jeruzalem als David, de oorlogsheld en onoverwinnelijke koning *(2Sm 17:8; 18:3)*. Het is ermee als met Paulus die roemt in zijn zwakheden, opdat de kracht van Christus op hem woont *(2Ko 12:9)*. Het volk zal ervaren dat het alles alleen vermag in Hem Die het kracht geeft *(Fp 4:13)*.

Het huis van David ziet uiteindelijk op de Messias, of op de vorst die als plaatsvervanger van de Messias op aarde zal regeren. De Heer Jezus zal niet Zelf duizend jaar op aarde te zien zijn. Het zal een situatie zijn die vergelijkbaar is met de situatie na Zijn opstanding. Toen verscheen Hij hier en daar en was Hij niet meer aan een bepaalde plaats gebonden.

In het conflict met de heidense volken zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem voorzien van grote kracht waarmee ze al hun vijanden zullen overwinnen. De bevolking van Jeruzalem is in zichzelf zwak. Er zijn onder hen die wankelen, inwoners die niet stevig op hun voeten staan, maar struikelen. Zij zullen als David worden, de dappere held van Israël *(vgl. 1Sm 2:4; 2Sm 17:8)*.

De boog van de sterken is gebroken,
maar zij die struikelden, zijn met kracht omgord. (1Sm 2:4)

Ook David heeft geen kracht in zichzelf. Zijn kracht is een bovenmenselijke kracht. Hij dankt die aan God. Daardoor is hij *"als goden, als de Engel van de HEERE"*. Het punt van vergelijking ligt in de macht en kracht, niet in morele gelijkenis met God. *"De Engel van de HEERE voor hun [ogen]"* ziet op Christus, Die aan het hoofd van Zijn volk voor hen uitgaat, als hun Commandant *(Mi 2:13)*, aan Wie zij hun kracht ontlenen.

De Doorbreker trekt vóór hen op.
Zij zullen doorbreken, door de poort trekken
en daardoor naar buiten gaan.
Hun Koning gaat vóór hen uit,
de HEERE [gaat] aan de spits. (Mi 2:13)

De Heer Jezus Zelf zal het eindoordeel over alle heidenvolken voltrekken *(vers 9)*. De oprukkende heidenvolken zijn die welke onder aanvoering van de koning van het noorden, de aanvoerder van de Assyrische legers, tegen Jeruzalem oprukken. Ze zullen eerst Jeruzalem belegeren, het innemen en

dan verder trekken naar het zuiden, Egypte, om dat aan zich te onderwerpen *(Dn 11:42-43)*. Maar als ze geruchten uit het noorden en oosten horen, trekken ze terug naar Jeruzalem. Dan zijn ook de West-Europese legers in Harmagedon aangekomen *(Op 16:16)*. Daar zal de HEERE hen wegvagen *(Dn 11:44-45)*.

Hem aanschouwen en rouwklagen | *vers 10*

> *10 Maar over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik de Geest van de genade en van de gebeden uitstorten. Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben. Zij zullen over Hem rouw bedrijven, als [met] de rouwklacht over een enig [kind]; en zij zullen over Hem bitter klagen, zoals men bitter klaagt over een eerstgeborene.*

Na het wegvagen van de vijand moet er nog iets met Israël gebeuren. Na de fysieke verlossing van *"het huis van David"* en *"de inwoners van Jeruzalem"* moet nu de geestelijke verlossing volgen. Zij moeten tot berouw en bekering komen. De ware grote Verzoendag moet aanbreken. Dat gebeurt in de harten van het gelovig overblijfsel door *"de Geest van de genade en van de gebeden"* Die door God Zelf over hen zal worden uitgestort. Er is genade van God en gebed bij mensen. Beide komen als werking van Gods Geest. Het is de Geest Die genade verleent en boetedoening bewerkt.

We zien hier een opmerkelijke voorstelling van zaken. Wie spreekt hier? De HEERE spreekt, Dezelfde van *vers 1*, de Schepper van hemel en aarde. Wie zullen ze aanschouwen? *"Zij zullen Mij aanschouwen"*, dat is de Spreker, de HEERE. Maar hoe aanschouwen zij Hem? Als Degene *"Die zij doorstoken hebben"*, dat is niemand anders dan de Heer Jezus.

Ze zullen Hem zien, Die zij doorstoken hebben, een Mens, zoals Thomas Hem heeft gezien *(Jh 20:27-28)*. Zij zullen dan zien dat de Messias de HEERE Zelf is, dat de verachte Jezus van Nazareth de HEERE Zelf is. Niet een Romeinse soldaat, maar Israël heeft Hem doorstoken *(Jh 19:34,37)*. Wij moeten ons realiseren dat ook ieder van ons persoonlijk dat heeft gedaan, door middel van de Romeinse soldaat.

Maar één van de soldaten doorstak Zijn zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. (Jh 19:34)

En weer een ander Schriftwoord zegt: 'Zij zullen zien op Hem Die zij hebben doorstoken'. (Jh 19:37)

"Aanschouwen" is met grote aandacht kijken naar. Als ze Hem zo zien, zullen ze de rouwklacht van *Jesaja 53* uitspreken *(Js 53:1-12)*. Het is de rouwklacht als over het verlies van een eniggeboren kind *(Am 8:10)*. Christus is de Eerstgeborene Die opnieuw wordt ingevoerd in de wereld *(Hb 1:6)*.

> *...,*
> *omdat Ik het [land] in rouw dompel als over een enig [kind],*
> *en wat ervan overblijft zal zijn als een bittere dag.*
> *(Am 8:10b)*

De grote rouwklacht | *vers 11*

> *11 Op die dag zal in Jeruzalem de rouwklacht groot zijn, zoals de rouwklacht van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo.*

Zacharia vergelijkt de rouwklacht bij het zien van Hem Die zij hebben doorstoken met de rouwklacht van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo. Hiermee wordt hoogst waarschijnlijk de rouwklacht bedoeld die er is geweest nadat Josia in de strijd in Megiddo is gesneuveld *(2Kr 35:22-25)*. Josia is omgekomen door zijn eigen schuld, maar is toch een zoon van David en zeer geliefd. Vandaar dat *"de rouwklacht groot"* is en ernaar kan worden verwezen als vergelijking met die over de Messias hier. Hij, de Onschuldige, Die door hen is verworpen, een daad waaraan zij zich schuldig weten. Het dal van Megiddo *(Ri 5:19)* is vergelijkbaar met *"Harmagedon"*, waar in de toekomst de vijandelijke volken door de Heer Jezus zullen worden verzameld en geoordeeld *(Op 16:16)*.

Gemeenschappelijke en persoonlijke rouw | *verzen 12-14*

> *12 Het land zal rouw bedrijven, elk geslacht afzonderlijk: het geslacht van het huis van David afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van het huis van Nathan afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, 13 het geslacht van het huis van Levi afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, het geslacht van Simeï afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk, 14 al de overige geslachten: elk geslacht afzonderlijk en hun vrouwen afzonderlijk.*

Het is duidelijk dat het hier niet om ingehuurde klagers gaat *(vgl. Mk 5:38-40)*. Gemeenschappelijke schuldbelijdenis moet gebeuren als er gemeenschappelijk iets verkeerd is gedaan. Maar nationale rouw heeft pas waarde als ieder zijn persoonlijk aandeel daarin heeft. Er is een gezamenlijke

schuld, maar ieder persoonlijk moet daarover leed dragen. Zo zal elke familie in Israël in deze rouwklacht delen.

Er is ook nog een andere verdeling. Er is sprake van *"het geslacht van het huis van David" (vers 12)*, waarmee het koninklijke geslacht wordt bedoeld, en van *"het geslacht van het huis van Levi" (vers 13)*, waarmee het priesterlijke geslacht wordt bedoeld. Binnen deze geslachten wordt nog een verfijning aangebracht. *"Het geslacht van het huis van Nathan"*, de zoon van David *(2Sm 5:14; 1Kr 3:5; Lk 3:31)*, is binnen het huis van David, weer afzonderlijk als familie bij die rouwklacht betrokken. Hetzelfde geldt voor *"het geslacht van het huis van Simeï"* binnen het huis van Levi. Zo zal het rouw bedrijven verdergaan in *"al de overige geslachten"*.

Dat bij *"elk geslacht afzonderlijk"* telkens sprake is van *"hun vrouwen afzonderlijk"*, geeft aan dat het berouw de eenheid die er in de innigste band op aarde is, te boven gaat. Ieder staat persoonlijk voor God *(vgl. Jl 2:16)*. Man en vrouw vormen een eenheid, maar een man kan in het bedrijven van rouw over een zonde niet de plaats van zijn vrouw innemen. De vrouw heeft haar eigen verantwoordelijkheid.

Geen mens komt tot berouw op grond van wat een ander doet, zelfs niet in de intiemste band. Ieder moet zich over de eigen zonden verootmoedigen en zien dat de Heer Jezus daarvoor doorstoken moest worden. Dan gaat er een fontein van reiniging open, zoals we in het volgende hoofdstuk zien *(Zc 13:1)*.

Zacharia 13

Inleiding

Zacharia 13 sluit chronologisch aan op *Zacharia 12*. In *Zacharia 12* spreekt Zacharia eerst over een verbond van volken die oprukken tegen Jeruzalem om daar hun einde te vinden *(Zc 12:1-9)*. Het overblijfsel krijgt van de HEERE de kracht om de vijand te bestrijden, terwijl Hij Zelf niet zichtbaar is. Juda zal de bezettende macht (Assyrië) kunnen verdrijven voordat de hoofdmacht ervan terugkeert uit Egypte.

Dan wordt de tweede fase beschreven, waarbij de HEERE wel verschijnt *(Zc 12:10-14)*. Zij zullen Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben. Toen God als Mens in vernedering aanwezig was, hebben ze Hem doorstoken. Die vernederde Jezus zal terugkeren om Zich aan Zijn volk te vertonen.

Het eerste effect is rouwklacht. In Hem hebben ze God Zelf op de kaak geslagen *(Mi 4:14)*. Waarachtig geestelijk herstel begint met een rouwklacht over de eigen zonden tegenover God. Dit is een algemeen geldend beginsel. Zij zullen de Heer Jezus zien en Hem herkennen als de door hen Verworpene. Ze zullen Hem ook zien als Degene Die God heeft gesteld als een genadetroon.

Een geopende bron | *vers 1*

> *1 Op die dag zal er een bron geopend worden voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem tegen de zonde en tegen de onreinheid.*

Op berouw en bekering van de mens – hoewel bewerkt door Gods Geest – in *Zacharia 12* volgt nu Gods werk in ontzondiging en reiniging. Alles is een werk van God als Zijn genade, zonder iets tekort te doen aan de verantwoordelijkheid van de mens. Zoals God Zelf de Geest van de gebeden over Israël uitstort, zo voorziet Hij ook in de middelen voor de reiniging van de zonden. *"Het huis van David"* en *"de inwoners van Jeruzalem"* vertegenwoordigen hier het hele volk, net als in van het vorige hoofdstuk *(Zc 12:10)*.

Hier vindt plaats wat in de grote Verzoendag wordt voorgesteld. Door het kruis is Christus de bron van verzoening geworden; op het kruis is die bron geopend. Het volk heeft Hem naar het kruis verwezen, maar God heeft er deze bron van gemaakt. Het is een bron waaruit reinigingswater komt.

Er is onderscheid tussen reiniging door water en reiniging door bloed. Beide zijn uit de zijde van de Heer Jezus gekomen toen Hij werd doorstoken *(Jh 19:37)*. Bloed vormt de rechtvaardige grondslag naar God toe om ons de zonden te vergeven. Water is naar de mens toe. Het Woord van God, dat met water wordt vergeleken *(Jh 15:3; Ef 5:26)*, wordt gebruikt om ons te overtuigen van zonden waardoor we tot belijdenis van onze zonden komen. Het water komt uit de zijde van de Heer Jezus. Wat zou het Woord anders voor voordeel hebben als de Heer Jezus niet was gestorven, opdat wij een rein leven zouden kunnen leiden?

De reinigende stroom van het water gaat het hele vrederijk lang door *(Jl 3:18b; Ez 47:1-12)*. Een bron blijft steeds fris water geven. We hebben dit water niet alleen nodig bij onze bekering, waardoor we helemaal gereinigd zijn van onze zonden, maar we hebben het ook nodig als de dagelijkse reiniging. Dit laatste gebeurt door het lezen van het Woord van God. We zijn eenmaal opnieuw geboren, maar hebben telkens een nieuwe toepassing van het water nodig.

Een bron zal uit het huis van de HEERE ontspringen, die het dal van Sittim zal bevochtigen. (Jl 3:18b)

Afgoden en hun profeten uitgeroeid | *vers 2*

> *2 Op die dag zal het gebeuren, spreekt de HEERE van de legermachten, dat Ik uit het land de namen van de afgoden zal uitroeien, zodat aan hen niet meer gedacht zal worden. Ja, ook de profeten en de onreine geest zal Ik uit het land wegdoen.*

In dit vers staat een van de resultaten van de altijd stromende bron van het vorige vers. In hun leven en land zullen ze niets meer kunnen verdragen wat het licht van Gods Woord niet kan verdragen. Het uitroeien van de namen van de afgoden wil zeggen dat hun gezag, macht en invloed wordt tenietgedaan *(Ex 23:13; Jz 23:6-7; Ps 16:4)*. De aanbidding van God zal volle-

Bij alles wat Ik tegen u gezegd heb, moet u op uw hoede zijn. U mag niet aan de naam van andere goden denken, die mag niet uit uw mond gehoord worden! (Ex 23:13)

dig vrij zijn van vermenging met afgoderij. De HEERE zegt in *Hosea* van die tijd: *"Dan zal Ik de namen van de Baäls uit haar mond wegdoen en aan hun namen zal niet meer gedacht worden" (Hs 2:16)*.

Afgoderij is alles wat in de plaats komt van Gods gezag waaruit blijkt dat we iets belangrijker vinden dan de Heer Zelf. Dat kan zelfs de gemeente van God zijn. Wij worden ervoor gewaarschuwd de afgoden geen plaats in ons leven te geven *(Ko 3:5; 1Jh 5:21)*.

Ook alle valse *"profeten"*, die tot het volk spreken en het tot de afgoden voeren, zullen uit het land worden weggedaan, samen met *"de onreine geest"*. De uitdrukking *"onreine geest"* komt alleen hier in het Oude Testament voor en staat in scherp contrast met de Geest van de genade en de gebeden.

De valse profeet gedood | *verzen 3-4*

> *3 En het zal gebeuren, wanneer iemand [toch] nog profeteert, dat zijn vader en moeder, die hem voortgebracht hebben, tegen hem zullen zeggen: Jij mag niet blijven leven, want je hebt leugens gesproken in de Naam van de HEERE. Zijn vader en moeder, die hem voortgebracht hebben, zullen hem doorsteken wanneer hij profeteert. 4 Op die dag zal het gebeuren dat die profeten beschaamd zullen worden, ieder vanwege zijn visioen, wanneer hij profeteert. Zij zullen geen haren mantel aantrekken om te liegen.*

Hier wordt de mogelijkheid geopperd dat er nog een valse profeet rondloopt *(vers 3)*. Maar die profeet zal niet lang leven *(Dt 13:6-10; 18:20)*. Hij zal door zijn eigen vader en moeder worden aangeklaagd *(vgl. Mt 10:37)*. De liefde voor God en Zijn waarheid gaat de dierbaarste natuurlijke band te boven. Hoezeer Godvrezende ouders hun kinderen ook liefhebben, hun liefde voor God en Zijn eer gaat daar bovenuit.

Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; ... (Mt 10:37)

Zijn vader en moeder zullen in geestelijke kracht het oordeel over hem voltrekken. Dat doen zij door hem te doorsteken. Als de ware Profeet wordt gezien en ze hebben beleden wat ze met Hem hebben gedaan, zal er geestelijke kracht zijn tot het uitoefenen van tucht zoals God het wil.

De boodschap van valse profeten is er bij goddeloze koningen altijd goed ingegaan. Die profeten zullen beschaamd komen te staan als blijkt dat er niets uitkomt van hun leugens *(vers 4)*. Ze hebben de indruk gegeven profeten te zijn door een haren mantel te dragen *(1Kn 19:13,19; 2Kn 1:8; 2:8,13; Mt 3:4)*, maar ze zijn valse profeten geweest.

We kunnen wat onze tijd betreft, denken aan verschillende leerstellingen van het rooms-katholicisme, zoals het vagevuur, de sacramenten en de biecht. De paus en de priesters trekken hun 'haren mantel' aan en geven de menigte daarmee de indruk van een superieure heiligheid. Als de Heer Jezus regeert, zal Hij met die aanmatiging definitief afrekenen.

De ware Profeet | *verzen 5-6*

> *5 Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet. Ik ben een man die het land bewerkt, omdat iemand mij [daarvoor] heeft geworven vanaf mijn jeugd. 6 Als men tegen hem zegt: Wat betekenen deze wonden aan uw handen? Dan zal hij zeggen: Dat ik geslagen ben [in] het huis van hen die mij liefhebben.*

Wat in *vers 5* staat, vormt een groot contrast met de voorgaande verzen. Daar gaat het over de valse profeten, hier gaat het over de Heer Jezus. Hij neemt een uiterst nederige positie in. Bij Hem is niets van de aanmatiging te vinden die de valse profeten zo kenmerkt. Hij verklaart Wie Hij is en wat er met Hem is gedaan. Hij spreekt zoals Hij is, in uiterste nederigheid.

Hij zegt: *"Ik ben geen profeet" (vgl. Am 7:14)*. Hij is door God als Slaaf naar de aarde gezonden. Dat is noodzakelijk geworden omdat de mens een slaaf van de zonde is geworden. Om de mens vrij te kopen uit de macht van de zonde is het noodzakelijk geworden dat Hij Zichzelf vernederde en Mens en Slaaf werd. In die zin heeft de mens Hem daarvoor geworven vanaf Zijn jeugd, vanaf Zijn komst op aarde. Hij is als de Hebreeuwse slaaf door de mens gekocht en heeft een volkomen periode gediend *(Ex 21:2)*.

Hij werd als Slaaf van God de Slaaf van de mens. Nooit heeft Hij Zijn eigen eer gezocht *(Jh 8:50)*. Hij heeft Zich volkomen voor de mens ingezet. Hij was in ons midden als Een Die dient. Hij is door het land getrokken om vrucht voor God te zoeken en in de wereld het zaad te zaaien. Zijn eigen leven was één volmaakte vrucht voor God. En de resultaten van Zijn werk zijn ook volmaakt tot eer van God.

De waardering van de mens voor Zijn dienst is Zijn verwerping. De mensen die Hij was komen dienen, hebben Hem vele verwondingen toegebracht en Hem doorstoken in Zijn zijde en handen *(Ps 22:17c)*. Als Hij terugkomt in Zijn verheerlijkt lichaam als een glorieuze verschijning, zal er naar de wonden worden gevraagd die Hem in het huis van Israël zijn toegebracht. Het huis van Israël wordt hier *"het huis van hen die mij liefhebben"* genoemd. Het zijn de wonden die Hem door Zijn vijanden in dat huis zijn toegebracht en die ook in Zijn verheerlijkt lichaam zichtbaar zullen blijven *(Jh 20:24-28)*.

...;
zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.
(Ps 22:17c)

God slaat Zijn Herder | *vers 7*

> 7 *Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder*
> *en tegen de Man Die Mijn Metgezel is,*
> *spreekt de HEERE van de legermachten.*
> *Sla die Herder*
> *en de schapen zullen overal verspreid worden.*
> *[Maar] Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.*

De Heer Jezus is eerst door mensen geslagen in het huis van Zijn vrienden *(vers 6)*. Vervolgens wordt Hij geslagen door God *(vers 7)*. Als op *vers 6* niet *vers 7* zou volgen, zou aan de rouwklacht van Israël geen einde gekomen zijn en had deze nooit veranderd kunnen worden in een jubelzang.

Wij zijn niet verzoend door wat mensen de Heer Jezus hebben aangedaan, of het nu de Joden of de heidenen zijn. Niet de striemen van de geselslagen van Pilatus hebben genezing voor onze zonden gebracht, maar de striemen van Gods oordeel *(1Pt 2:24)*. Daarvan spreekt het zwaard. Alles wat wij, mensen, Hem hebben aangedaan, heeft onze schuld alleen maar groter gemaakt. Wat ons verzoening heeft gebracht, is niet door wat de mens heeft gedaan, maar door wat God Hem toebracht. *"Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen" (Js 53:10a)*.

Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout, opdat wij, voor de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid leven: 'door Zijn striemen bent u gezond geworden'. (1Pt 2:24)

In *vers 7* neemt de HEERE het gesprek over. Hij spreekt echter niet tot Zijn Zoon en ook niet tot de mens, maar tot het zwaard van het oordeel. Toen

Abraham zijn zoon moest offeren, werd het oordeelsmes tegengehouden *(Gn 22:9-12)*. Toen God Zijn Zoon moest offeren, gaf Hij Hem prijs aan het zwaard van het oordeel.

Hier spreekt Hij, Die de Herder gezonden heeft. Hij noemt die Herder *"Mijn Metgezel"*. Die Herder is de Metgezel van God. Dat kon van geen mens op aarde gezegd worden. Hoe kan God zeggen *"Mijn Herder"* en direct daarop *"sla die Herder"* laten volgen? Het is ter wille van de schapen en nog wel van schapen die verstrooid worden. Als vervulling van dit vers zijn de discipelen weggevlucht *(Mt 26:31,56)*, wat ook ziet op de verstrooiing van Israël.

Maar de gevolgen gaan veel verder. Er zal ook een ogenblik komen dat Hij Zijn hand weer tot de kleinen zal wenden. Dat zal gebeuren als Hij de beloften die Hij aan Israël heeft gedaan, zal gaan vervullen. Hij zal Zijn volk verzamelen van de einden van de aarde en hen in Zijn land brengen.

Alleen op geestelijke wijze, dat wil zeggen na berouw en bekering, worden door God de banden met Israël weer aangeknoopt en dat gebeurt met een overblijfsel. Daarvan staat dat Hij Zijn hand zal wenden tot *"de kleinen"*, het overblijfsel, de kleine kudde *(Js 40:11)*. Omdat Zijn hand met daarin het zwaard van Zijn gerechtigheid in toorn op Zijn Herder is neergekomen, kan Hij Zijn hand in genade tot de kleinen wenden.

Twee derde deel en een derde deel | *verzen 8-9*

> 8 *Het zal gebeuren, spreekt de HEERE, dat in heel het land*
> *twee [derde] ervan uitgeroeid zal worden [en] de geest zal geven,*
> *en een derde ervan zal overblijven.*
> 9 *Ik zal dat derde [deel] in het vuur brengen*
> *en het louteren, zoals men zilver loutert.*
> *Ik zal het beproeven, zoals men goud beproeft.*
> *Het zal Mijn Naam aanroepen*
> *en Ík zal het verhoren.*
> *Ik zal zeggen: Dit is Mijn volk;*
> *en zij zullen zeggen: De HEERE is mijn God.*

De *verzen 7-9* beslaan de periode vanaf het kruis tot in het duizendjarig vrederijk met een groot gat in de tijd tussen *vers 7* en *vers 8*. *Vers 7* ziet

terug op de kruisdood van de Heer Jezus en de gevolgen daarvan voor de Zijnen, Zijn schapen. *Vers 8* ziet vooruit naar de toekomst. *"Twee [derde]"* is de goddeloze massa van het volk. Zij komen om in de eindoordelen. *"Een derde ervan"* is het overblijfsel, de kleinen van *vers 7*.

Het overblijfsel, *"dat derde [deel]"*, zal in *"het vuur"* van de beproeving, dat is de grote verdrukking, komen *(vers 9)*. Gelouterd komen ze uit de grote verdrukking om dan het vrederijk binnen te gaan. Goud en zilver worden gesmolten omdat deze metalen alleen dan gereinigd kunnen worden van het onreine, zodat er zuiver zilver en zuiver goud overblijft waarvan de edelsmid iets moois kan maken *(Sp 25:4)*. Het kan alleen gereinigd worden als het gesmolten wordt.

Doe het schuim van het zilver weg,
en er zal een voorwerp voor de edelsmid uit komen.
(Sp 25:4)

In de vuuroven van de beproeving vindt een louteringsproces plaats dat door de Heer Zelf bij Zijn komst wordt voltooid *(Ml 3:2-3a)*. Petrus gebruikt dit beeld in zijn eerste brief voor de loutering van het geloof en dat met het oog op de openbaring van de Heer Jezus *(1Pt 1:7; Ps 66:10)*.

Maar wie zal de dag van Zijn komst verdragen?
Wie zal bij Zijn verschijning standhouden?
Want Hij is als vuur van een edelsmid,
en als zeep van de blekers.
Hij zal zitten [als iemand] die zilver smelt en reinigt: Hij zal de Levieten reinigen en hen zuiveren als goud en zilver. (Ml 3:2-3a)

..., opdat de beproefdheid van uw geloof, veel kostbaarder dan die van goud, dat vergankelijk is en door vuur beproefd wordt, blijkt te zijn tot lof en heerlijkheid en eer bij [de] openbaring van Jezus Christus. (1Pt 1:7)

Uit de nood van de beproeving zullen zij de Naam van de HEERE aanroepen en Hij zal hen verhoren. Dan is het resultaat van het reinigingsproces bereikt, het herstel van de betrekking tussen God en Zijn volk. De HEERE zal hen weer als Zijn volk erkennen *(Hs 1:9; Jr 30:18-22; Ez 11:19-20)* en zij zullen erkennen dat de HEERE hun God is.

Zacharia 14

Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de introductie van het vrederijk.

Een dag voor de HEERE | *vers 1*

> *1 Zie, er komt een dag voor de HEERE waarop de buit, [op] u [behaald], in uw midden zal worden verdeeld.*

We komen nu tot een bijzondere dag *(vgl. vers 7)*, *"een dag voor de HEERE" (vers 1)*, waarover al zo vaak is gesproken. Het is letterlijk een dag *van* de HEERE, het is *Zijn* dag. Daarmee wordt de periode bedoeld waarin Hij openlijk de heerschappij over de schepping opeist en handhaaft *(Js 2:12)*. Dat is het einde van het gezag van de mens onder aanvoering van de satan en van zijn verachting van God.

> *Want de dag van de HEERE van de legermachten zal zijn tegen al wie hoogmoedig en trots is,*
> *tegen al wie zich verheft, opdat hij vernederd zal worden;*
> *... (Js 2:12)*

Christus zal alle vijanden oordelen en tevens de buit verdelen. De buit die er zal zijn, is die van Christus en Hij zal die verdelen. De volken menen hun doel te hebben bereikt en de buit te kunnen verdelen. Maar ze hebben buiten Christus gerekend Die op deze dag met hen zal afrekenen. Hij doet dat in Harmagedon.

De heidenvolken verzameld en geoordeeld | *verzen 2-3*

> *2 Dan zal Ik alle heidenvolken verzamelen voor de strijd tegen Jeruzalem. De stad zal ingenomen worden, de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen verkracht worden. De helft van de stad zal in ballingschap wegtrekken, maar het overige van het volk zal niet uitgeroeid worden uit de stad. 3 Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd.*

Hier wordt de laatste aanval op en inname van Jeruzalem door *"alle heidenvolken"* van de aarde beschreven *(vers 2; vgl. Zc 12:2)*. Het is een eigenzinnige daad van de volken, terwijl ze door de HEERE worden verzameld voor

hun strijd tegen Jeruzalem. De HEERE staat achter de gebeurtenissen en bestuurt ze, zodat Zijn doel wordt bereikt. Dat doel is de bevrijding van Zijn volk door het oordeel over hun vijanden.

Eerst lijkt het erop dat de volken in hun voornemen slagen. Ze nemen de stad in, plunderen de huizen en verkrachten de vrouwen. Hiermee voeren ze Gods oordeel over het afvallige Israël uit. Ook nemen ze de helft van de bevolking van Jeruzalem mee in ballingschap. Maar er is sprake van *"het overige van het volk"*, dat is een overblijfsel dat niet wordt uitgeroeid en in de stad blijft. Er is geen totale verwoesting van de stad zoals dat wel in het jaar 70 het geval is. Het is de laatste belegering door de volken. Als de Heer Jezus hen verdelgt, zullen de tijden van de volken ten einde zijn *(Lk 21:24)*.

Als de nood het hoogst is, verschijnt de HEERE. Zijn volk wordt aangevallen en wie dat aanraakt, raakt Zijn oogappel aan. Hij zal dan uittrekken uit de hemel *(Op 19:11-16)* om te strijden zoals Hij dat vroeger heeft gedaan. We kunnen bij dit laatste denken aan Zijn strijd tegen de Egyptenaren als Hij Zijn volk uit de slavernij bevrijdt *(Ex 14:14)*. Hij strijdt ook voor Zijn volk als zij het land Kanaän in bezit nemen *(Jz 10:14)*.

De HEERE zal voor u strijden, en ú moet stil zijn. (Ex 14:14)

En er is geen dag geweest als deze, daarvoor niet en ook daarna niet, waarop de HEERE de stem van een mens [zó] verhoorde. De HEERE streed immers voor Israël. (Jz 10:14)

Zijn voeten zullen op de Olijfberg staan | *verzen 4-5*

> *4 Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten [er]van. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de [ene] helft van de berg naar het noorden zal wijken en de [andere] helft ervan naar het zuiden. 5 Dan zult u vluchten [door] het dal van Mijn bergen, want het dal tussen de bergen zal reiken tot Azal. Ja, u zult vluchten, zoals u gevlucht bent voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!*

Deze verzen kennen geen voorvervulling. Ze moeten in hun geheel nog in vervulling gaan. De Heer Jezus komt terug op de Olijfberg, vanwaar Hij naar de hemel is gegaan *(vers 4; Hd 1:9-12)*. *"Zijn voeten"*, dat zijn de voeten van de Heer Jezus, staan op de Olijfberg. Hier hebben we weer een bewijs

dat Hij de HEERE, *Jahweh*, is. Hij is de Zoon des mensen Die komt met de wolken van de hemel en Hij is tevens de Oude van dagen *(Dn 7:13,22)*. Hij is de HEERE Die van de HEERE komt, een voor ons onbegrijpelijk mysterie.

Het lijkt erop dat de aanraking van Zijn voeten een aardbeving tot gevolg heeft waardoor de Olijfberg in tweeën splijt. Omdat de ene helft van de berg naar het noorden en de andere helft naar het zuiden wijkt, ontstaat er *"een zeer groot dal"* dat van oost naar west loopt.

Dit dal zal als vluchtweg dienen *(vers 5)*. Maar wie vluchten hier? Is dat het overblijfsel dat in Jeruzalem is achtergebleven voor wie hier door de HEERE een vluchtroute wordt geopend? Meer waarschijnlijk is het zo, dat de goddelozen plotseling een mogelijkheid zien om de gekomen Rechter te ontvluchten – wat natuurlijk een illusie zal blijken te zijn.

"De aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda" waarnaar Zacharia verwijst, heeft twee eeuwen eerder plaatsgevonden *(Am 1:1)*. Het moet een aardbeving geweest zijn die diep in het geheugen van het volk gegrift staat en in de geschiedenis een vaste plaats heeft gekregen. Men is toen uit grote angst voor de aardbeving weggevlucht. Zo zal men straks niet alleen voor de vijand vluchten, maar vooral uit angst voor de verschijning van de HEERE die met dergelijke indrukwekkende natuurverschijnselen gepaard gaat.

De profeet is zo vol van wat hij ziet, dat hij in het laatste deel van het vers overgaat van beschrijvend naar aansprekend. Hij ziet in de geest hoe alles zal gaan. Hij is er zo bij betrokken, dat hij zich ongemerkt richt tot Hem Die hem alles laat zien en het uitroept: *"En alle heiligen met U."* Hij spreekt de Heer Jezus aan. Zacharia vertegenwoordigt hier het overblijfsel.

"De heiligen" die met de Heer Jezus terugkomen, zijn niet de engelen. Het zijn de gelovigen uit het Oude Testament en uit het Nieuwe Testament die allen opgenomen zijn bij de komst van de Heer Jezus in de lucht *(1Th 3:13; 4:14-18)*. Nadat alle gelovigen zijn geopenbaard voor de rechterstoel van Christus en de bruiloft van het Lam is gevierd, komen ze met Christus terug naar de aarde.

...; opdat Hij uw harten versterkt om onberispelijk te zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Heer Jezus met al Zijn heiligen. <Amen>. (1Th 3:13)

In wat volgt, beschrijft Zacharia eerst het volle en zekere resultaat van de komst van de Heer Jezus *(verzen 6-11)*. Daarna toont hij het oordeel over de vijand *(verzen 12-15)* en wat daarvan de gevolgen zijn *(verzen 16-21)*.

Een bijzondere dag | *verzen 6-7*

> 6 *Op die dag zal het geschieden*
> *dat het kostbare licht er niet zal zijn,*
> *[evenmin] de dikke duisternis.*
> 7 *Maar er zal één dag zijn,*
> *die de HEERE bekend zal zijn,*
> *geen dag en geen nacht.*
> *Het zal geschieden ten tijde van de avond*
> *dat het licht blijft.*

De dag van de HEERE zal een zeer bijzondere dag zijn. Het is een dag van oordeel over de goddelozen, een dag waarop alle licht voor hen afwezig is *(vers 6; Jl 3:15; Ez 32:7-8; Mt 24:29; Op 6:12)*. Er is voor hen alleen dikke duisternis *(Am 5:18)*.

Wee hun die verlangend uitzien
naar de dag van de HEERE!
Wat zal voor u die dag van de HEERE zijn?
Duisternis zal hij zijn en geen licht!
(Am 5:18)

Het is een unieke dag die alleen bij de HEERE bekend is *(vers 7)*. Deze dag begint niet met licht, maar met duisternis en eindigt niet met duisternis, maar met licht. Het licht verdwijnt tegen de avond niet, maar het blijft licht. Dat licht komt van Hem Die de Zon der gerechtigheid is. Hij gaat niet onder, maar zal duizend jaar lang blijven schijnen.

De HEERE is de Enige | *verzen 8-11*

> 8 *Op die dag zal het geschieden*
> *dat er levend water vanuit Jeruzalem zal stromen,*
> *de [ene] helft ervan naar de zee in het oosten*
> *en de [andere] helft ervan naar de zee in het westen:*
> *'s zomers en 's winters zal het plaatsvinden.*
> 9 *De HEERE zal Koning worden over heel de aarde.*
> *Op die dag zal de HEERE de Enige zijn*
> *en Zijn Naam de enige.*

> *10 Heel het land zal als de Vlakte worden, van Geba tot Rimmon, ten zuiden van Jeruzalem. Maar [Jeruzalem] zal verheven worden en op zijn plaats bewoond blijven, van de poort van Benjamin af tot de plaats van de vroegere poort toe, tot aan de Hoekpoort, en [van] de Hananeëltoren [af] tot aan de perskuipen van de koning. 11 Zij zullen erin wonen, een ban[vloek] zal er niet meer zijn: Jeruzalem zal onbezorgd wonen.*

Wanneer de Heer Jezus regeert, zal Jeruzalem een bron van zegen voor de aarde zijn *(vers 8)*. Er zal levend water uit de stad stromen. Dat water stroomt in twee richtingen. Het stroomt in oostelijke richting, *"naar de zee in het oosten"*, dat is de Dode Zee. Het stroomt ook in westelijke richting, *"naar de zee in het westen"*, dat is de Middellandse Zee. De zegen die vanuit Jeruzalem stroomt, zal niet opdrogen. Zomer en winter blijft het water onophoudelijk stromen *(Ez 47:1-8; Jl 3:18)*.

In die tijd is de HEERE Koning, niet alleen over Israël, maar *"over heel de aarde" (vers 9)*. De belijdenis van de Jood zal dan ook de belijdenis van de heidenvolken zijn, dat de HEERE de Enige is en Zijn Naam de enige Naam. Dan zullen er geen afgoden meer zijn en gediend worden *(vgl. Zc 13:2)*. Er zal maar één Naam genoemd en gehoord worden. Er zal in die gezegende tijd slechts één godsdienst zijn, slechts één manier waarop die godsdienst beoefend wordt.

Vers 10 beschrijft het herstel van het land. Te midden van een vlakte ligt op een hoogte Jeruzalem als stralend hoogtepunt *(Zc 12:6; Js 2:2; Mi 4:1)*. *"Geba"* ligt in het noordelijke Benjamin *(Jz 21:17)* en *"Rimmon"* in het zuidelijke Juda *(Jz 15:32)*. Er worden verschillende bekende namen genoemd van gebouwen in Jeruzalem, waardoor het duidelijk is dat het over het aardse Jeruzalem gaat en niet over het hemelse.

Jeruzalem is hersteld. De inwoners van de stad zullen niet meer onder enige last gebukt gaan *(vers 11)*. Ze zijn vrij van elk juk. Er is niets meer te vrezen. Ze zijn veilig.

Nog een keer het oordeel beschreven | *verzen 12-15*

> *12 En dit zal de plaag zijn waarmee de HEERE al de volken zal treffen die tegen Jeruzalem hebben gestreden: Hij zal ieders vlees, terwijl hij [nog] op zijn voeten staat, doen wegteren; de ogen van allen zullen wegteren in hun kassen en de tong van allen zal wegteren in hun mond.*

13 Op die dag zal het geschieden
dat er een grote, door de HEERE [bewerkte], verwarring onder hen zal ontstaan,
zodat zij elkaars hand zullen vastgrijpen
en tegen elkaar de hand zullen opheffen.
14 Ook zal Juda in Jeruzalem strijden,
zodat het vermogen van alle heidenvolken rondom verzameld wordt:
goud, zilver en kleding in zeer grote hoeveelheden.

15 En zo zal de plaag die de paarden, de muildieren, de kamelen, de ezels en al de dieren die zich in die legerkampen bevinden, [zal treffen,] dezelfde zijn als die plaag.

Zacharia beschrijft in deze verzen nog een keer de verdelging van de volken die tegen Jeruzalem hebben gestreden. Hij heeft in de eerste verzen van dit hoofdstuk daar al over gesproken, maar hier voegt hij er nog enkele details aan toe. De HEERE zal voor het verslaan van Zijn vijanden ook een bovennatuurlijke plaag sturen en daardoor de vijand vellen *(vers 12)*. Zo voltrekt Hij een razendsnel oordeel over de militaire macht van de vijanden. De burgers van de vijandelijke volken worden geoordeeld als Christus de troon van Zijn heerlijkheid op aarde heeft opgericht. Dan zal Hij de volken in schapen en bokken scheiden *(Mt 25:31-46)*.

Bij de vijanden wordt de aandacht gericht op *"de ogen van allen"*. Hun ogen *"zullen wegteren in hun kassen"* omdat zij daarmee alleen in hebzucht naar hun vermeende buit hebben gekeken. Ook wordt *"de tong van allen"* genoemd. Hun tong *"zal wegteren in hun mond"* omdat zij daarmee de HEERE hebben gelasterd.

De volken die tegen Jeruzalem ten strijde zijn getrokken, zullen voor een deel wegteren als gevolg van een door de HEERE gezonden plaag *(vers 12)*. Een ander deel zal omkomen door het zwaard van het eigen leger *(vers 13)*. Een laatste deel zal omkomen door het overblijfsel van Juda dat de wapens heeft opgenomen *(vers 14)*.

Naast de lichamelijke uittering zal er ook een door de HEERE bewerkte verwarring onder hen ontstaan, waardoor ieder zijn medestrijder als zijn vijand zal zien *(vgl. Ri 7:22; 1Sm 14:15-20; 2Kr 20:23)*. Interne verdeeldheid zal ook een middel zijn waardoor de vijand ten onder gaat. Dit vindt plaats vóór de muren van Jeruzalem.

Een derde oorzaak van de ondergang van de vijanden zijn de getrouwen van Juda. Zij zullen de vijand verdrijven *(vers 14)*. Dat levert een grote buit voor hen op. Juda zal niet tegen, maar in Jeruzalem strijden. Er zijn er die in Juda gevlucht zijn en nu terugkomen om Jeruzalem te bevrijden. Na de strijd wordt de buit verdeeld *(2Kr 20:21-25)*.

Ook de dieren in dienst van de vijand zullen geoordeeld worden *(vers 15; Zc 12:4; 1Sm 15:3)*. Alle middelen die de satan heeft ingezet in zijn strijd tegen God en Zijn volk, zullen verdelgd worden.

Het Loofhuttenfeest | *verzen 16-19*

> *16 Het zal geschieden dat al de overgeblevenen van alle heidenvolken die tegen Jeruzalem zijn opgerukt, van jaar tot jaar zullen opgaan om zich neer te buigen voor de Koning, de HEERE van de legermachten, en om het Loofhuttenfeest te vieren. 17 Het zal geschieden dat er geen regen zal vallen op hem die uit de geslachten van de aarde niet zal opgaan naar Jeruzalem om zich voor de Koning, de HEERE van de legermachten, neer te buigen. 18 Als het geslacht van de Egyptenaren, waarop geen [regen] is [gevallen], niet zal opgaan en komen, dan zal de plaag komen waarmee de HEERE de heidenvolken zal treffen die niet zullen optrekken om het Loofhuttenfeest te vieren. 19 Dit zal de straf zijn voor de zonde van Egypte en de straf voor de zonde van alle heidenvolken die niet zullen opgaan om het Loofhuttenfeest te vieren.*

Nadat alle vijanden zijn geoordeeld, dat wil zeggen de vijandelijke legers van de heidenvolken, kan het vrederijk aanbreken. *"Al de overgeblevenen van alle heidenvolken"* zullen jaarlijks optrekken naar Jeruzalem voor de feesten *(vers 16)*. Van al de feesten van de HEERE die in *Leviticus 23* worden genoemd, wordt het Loofhuttenfeest met name genoemd. Het is het laatste feest van de cycli van feesten. Het wordt gevierd als de hele oogst is binnengehaald. Het is het laatste en het hoogtepunt van alle feesten.

Het Loofhuttenfeest wordt hier genoemd omdat dit feest zelf zijn vervulling in het duizendjarig vrederijk vindt. Tijdens het feest wordt teruggedacht aan de woestijnreis van het volk en tevens de meer dan tweeduizend jaar dat het volk door de woestijn van de volken heeft gezworven. Alle volken, het restant ervan, de volken die de Heer Jezus 'schapen' noemt *(Mt 25:31-40)*, vieren het mee, hoogstwaarschijnlijk door een afvaardiging die zij naar Jeruzalem sturen. Zij zullen de Messias aanbidden.

In het vrederijk moet nog geregeerd worden om de zonde te beteugelen. Het is nog niet de volmaakte toestand. Op geslachten die niet naar Jeruzalem opgaan om de HEERE te aanbidden, zal geen regen vallen. Het gevolg is dat er voor hen geen oogst zal zijn *(vers 17)*. Van de heidenvolken wordt Egypte speciaal genoemd *(verzen 18-19)*.

We moeten uit deze verzen niet afleiden dat op het moment van de voltooiing van het koninkrijk van God er nog heidenen zullen zijn die zich zullen onthouden van de aanbidding van de ware God. De gedachte is eenvoudig dat er dan geen ruimte meer voor het heidendom binnen de sfeer van het koninkrijk van God is. Dat zien we nog eens nadrukkelijk in de twee volgende verzen die het slot van dit hoofdstuk en dit boek vormen, waar al het onheilige uit het koninkrijk verwijderd zal zijn.

De toepassing van het Loofhuttenfeest voor ons is dat de Heer Jezus het waardeert als we terugdenken aan wat Hij heeft gedaan op het kruis. Dat doen we op aarde in het bijzonder als we het avondmaal vieren en de dood van de Heer verkondigen. We zullen tot in alle eeuwigheid terugdenken aan wat Hij deed, want we zullen altijd het Lam zien staan als geslacht *(Op 5:6)*.

Alles is aan de HEERE gewijd | *verzen 20-21*

> *20 Op die dag zal op de bellen van de paarden staan: HEILIG VOOR DE HEERE. En de potten in het huis van de HEERE zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar. 21 Ja, al de potten in Jeruzalem en in Juda zullen voor de HEERE van de legermachten heilig zijn, zodat allen die willen offeren, zullen komen en ervan nemen om erin te koken. Op die dag zal er geen Kanaäniet meer zijn in het huis van de HEERE van de legermachten.*

Terwijl buiten Israël het kwaad wordt geoordeeld, is binnen het volk alles *"HEILIG VOOR DE HEERE"*, dat wil zeggen dat alles aan Hem gewijd is. Het hele leven zal doortrokken zijn van de heiligheid van de HEERE. Het volk zal dan de heilige natie zijn die God altijd voor ogen heeft gestaan *(Ex 19:6)*. Wat vroeger alleen op de tulband van de hogepriester stond *(Ex 28:36)*, staat nu overal op te lezen, wat ook in de praktijk waar zal zijn. Eerder zijn paarden van de vijanden door de vloek getroffen *(vers 15)*, hier dragen paarden bij aan de verheerlijking van de HEERE.

Hetzelfde geldt voor de potten in het huis van de HEERE. Die potten worden als het ware opgewaardeerd tot een dienst die direct met het altaar te doen heeft, dat wil zeggen dat ze bijdragen aan de aanbidding van de HEERE. Alle gewone gebruiksvoorwerpen worden ingezet tot meerdere verheerlijking van God. Voor ons geldt dat nu al. Alles wat we doen, tot het gewone eten en drinken aan toe, behoort te zijn tot eer van God *(Ko 3:17; 1Ko 10:31)*.

Wat geldt voor de potten in het huis van de HEERE, geldt voor *"al de potten in Jeruzalem en in Juda" (vers 21)*. Elk alledaags gebruiksvoorwerp zal aan de HEERE gewijd zijn en tot Zijn eer gebruikt worden. Elk voorwerp door het hele land heen zal zo heilig zijn, dat het in de tempel gebruikt zou kunnen worden.

Met deze voorstelling van zaken wil Zacharia tot het hart van zijn volk spreken. Hij wil dat ze aan die toekomstige tijd denken en er dan voor zorgen dat ze alles daarmee in overeenstemming brengen. Ook voor ons is het zaak om ernst te maken met het huis van God, de gemeente. Dit betekent dat we alles in ons hele leven, zeven dagen per week en vierentwintig uur per dag, daaraan toewijden. Alles in Gods gemeente moet gaan dienen tot meerdere glorie van Hem van Wie het huis is.

Alles wat steeds de dienst aan de HEERE in gevaar heeft gebracht, zal er dan niet meer zijn. De kooplieden – dat is de betekenis van de naam Kanaäniet – zullen er niet meer zijn om van de dingen van de Heer koopwaar te maken. De Heer heeft als eerste handeling in de tempel het huis van Zijn Vader van kooplieden gereinigd *(Jh 2:16)*. De tijd dat godsdienst koopwaar is, is voorgoed voorbij. Het oordeel over de rooms-katholieke kerk als economische macht geeft dat aan *(Op 18:15-24)*.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder het menu ‘Artikelen’ en het submenu ‘Auteurs -> Ger de Koning’ de volgende commentaren en publicaties:

1. De serie ‘Toegelicht en toegepast’, een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
2. De ‘Zie-serie’, een commentaarreeks van de vier Evangeliën en *Handelingen*.
3. De ‘Rotsvast-serie’, een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
4. Publicaties over diverse onderwerpen.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als pdf bestand en als e-book.

Als er een ISBN wordt vermeld, is de publicatie ook in boekvorm verkrijgbaar. Het boek kan worden besteld door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de Duitse website www.daniel-verlag.de.

De Nederlandse commentaren staan ook op www.kingcomments.com. Bijbelboeken en verzen kunnen eenvoudig en snel worden benaderd. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder ‘Informatie’ op de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.